

311985

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ మే నెల 26-వ తేది శనివారము

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర శ్వేతమాస శుద్ధ సప్తమి.

No. 47

సంచిక ౪౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

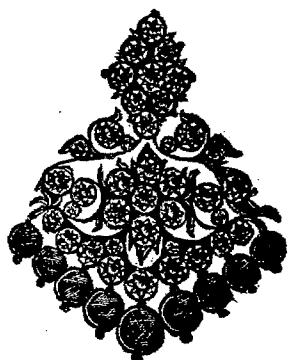
గొప్పగొప్పవారిచే వేలకవేలు
యోగ్యతావల్లములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంచితవివరించబడి.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన!
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో వహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో!
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తే.
249, ఫ్రేరింగ్ డ్రిస్ట్, ఫోర్ట్, బొంబాయి

మీరు తప్పక గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయమేమన? 1842

మాదుకొణమందు లావాదేవిచేసిన వారిలో
నూటికినూరుగురు సంతృప్తిజేందరి నుటయే

బంగారు వెండిగలు ఏ రకములో ఏ కొలతయందు
కావలసినను సిద్ధముగా నున్నవి. సవరం బంగారుకు సీసా
వెండికి పూచీ నివ్వబడును. అక్కరలేవిని వాపను తీసుకొన
బడును. ఒక బేరము చేసిన అన్నియు విశ్రమగును.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టిగారు స్వామి శెట్టికంపెని,

నగలవ ర్తకులు, 25, చైనాబజారు, మద్రాసు.

తంజిలిసము: "ఉమ్మడియార్"

తెలిఫోన్ నెం. 2802.

649

క్రొత్త కూర్పు

తెలుగు

[1927 సం॥ పు

హిందూలా

రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు,

వి. ఏ., వి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, (గ్రంథవిస్తారకర్త)

మల్లాప్రగడ రామచంద్రారావు పంతులుగారు,

వి. ఏ., వి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, (గ్రంథవిస్తారకర్త)

మరియు అచ్చు, దళసరి కాగితములు, గట్టి కాలికోబైండు, వై అట్టమీద బంగారపు అక్షరములు,
480 పేజీలు, వెల రు. 8-0-0. పోస్టుఖర్చు సహా రు. 8-8-0. బెంగళూరు డిపో, మైలాపూరు, మద్రాసు

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: ముక్కపాటి రామమూర్తి నాథ)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

నిలబడు క్యాలికోబైండు ఫెడర్ వైట్ కాగితములు

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యము

ధర రు 2 8

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

WANTED.

457

Candidates for Telegraph, Station Master and Electrical Classes. Boarding arrangements. Particulars with Railway Fare Certificate on 2 anna stamps.—Presidency Telegraph College, Royapettah, Madras.

"విజయం కావలయును"

రాజరాజులకు దసి, బిల్లులలోను కిరసిక్ అయిలు
అన్నియును విజయం పనిచేయు పలుకుబడిగల ఘరానా
వారములు కావలయున్నారు.

1286 న పోస్టుఖర్చుకు దరఖాస్తుల సంపుడు.

విషయము (4796)

నోటీసు

గార్డన్ ఉడ్ రాఫ్ అండ్ కో
(మద్రాసు) లిమిటెడ్

పోస్టు బాక్సు నెం. 42, మద్రాసు

సగితులను క్లియరింగ్, ఫార్ వార్డింగ్ పిప్పింగు
వేయటయందు పాల్గొనెదరు

హెచ్చరిక.

దిల్లీ, బాంబాయి, మద్రాసు, ముంబయి, పల్నాడ్, కావ
ట్ట పర్మిట్ లో చేరి తదితర ప్రభుత్వములందు ఆదాయపు
పన్ను చెల్లింపుచేయవలయును.
కావట్ట పర్మిట్ నామములో యిటీవల గుమాస్తాగా నుం
డిన మునుపటి ముఖ్య గృహ అనువాదని పనినుండి తొలగించి
తిని. బాక్సి, వానిని పాపముగాను.

సి. చంద్రశేఖరరెడ్డి,

అడిటర్, బెజవాడ.

అన్నిటిలో గొప్పబహుమతి. **అదృష్టము మీకొటకు** బహుమతు లన్నియు
500,000 నిరీక్షించుచున్నది. చెల్లించబడుటకు గవర్నమెం
టు గ్యారంటీ యిచ్చును.

గేట్ గోల్డ్ మనీ లాటరీ

లో గెలుపొందుటకు ప్రయత్నించుడు. హాంబర్గ్ స్ట్రీటుగవర్న మెంటుచే గ్యారంటీయివ్వబడియున్నది.

మొదటి డ్రాయింగు 13 జూలై 1928

లాటరీలో 85,000 టిక్కెట్లుగలవు. అందులో 33,800, అనగా దాదాపుగా సగము, 6 డ్రాయింగులలోగా గెలుపొందెదరు.

సెలకొక డ్రాయింగు. ప్రైజుల మొత్తం 6,223,850 గోల్డ్ మార్కులు లేక సుమారు పాను 311000

గొప్ప బహుమతి 5,00,000 గోల్డ్ మార్కులు

తదుపరి బహుమతులు

200,000	70,000
120,000	60,000
100,000	50,000
80,000	40,000

అఫీషియల్ ప్రాన్ వెక్సెల్ లో అన్నియు విశదముగా విశదీకరింపబడినవి. ప్రాన్ వెక్సెల్ కు ప్రాసిననాచలకు టిక్కెట్టుదారులకు ఉచితముగా పంపబడును. మొదటి 3 డ్రాయింగులకు టిక్కెట్లు అఫీషియల్ ధరలు.

పాను 3

నిండు టిక్కెట్లు

చివర మూడు డ్రాయింగులకుకూడ ధర లివయే.

ప్రైజ్ లిస్టునకు ప్రతి డ్రాయింగునకు

పొప్పజి చార్జీలు 6 పెన్సీలు.

డబ్బుచేసిన వెంటనే టిక్కెట్లు పంపబడును.

డ్రాయింగు అయిన వెంటనే బహుమతులు పంపబడును. మొదటి డ్రాయింగునకు ఆద్య 16-6-1928 తేదీలోగా పంపవలెను.

Samuel Heckscher senr., Banker Dammtor-Street 14 **Hamburg 235 (Germany)**

Order Form.

Please send me.....Cut off here.....

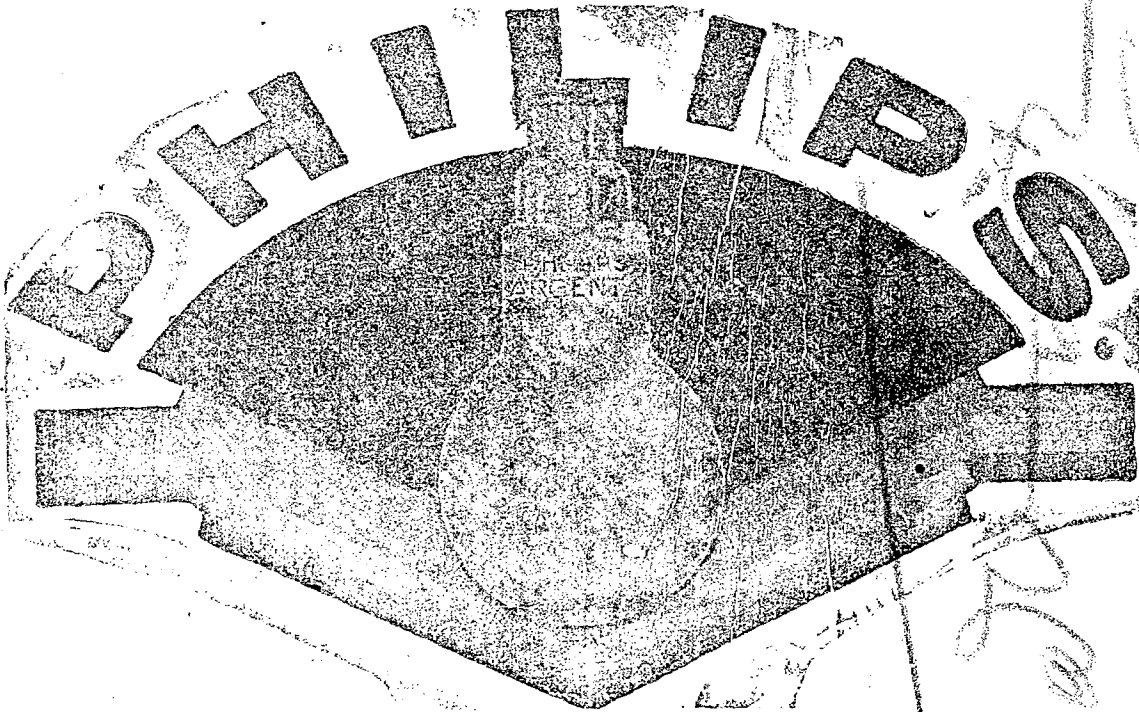
ticket for first, second and third drawing.

Amount of.....is enclosed herewith by British Postal Orders.

Name and Address (plainly and in full):

Date:

Postage on ordinary letters is 3 d.

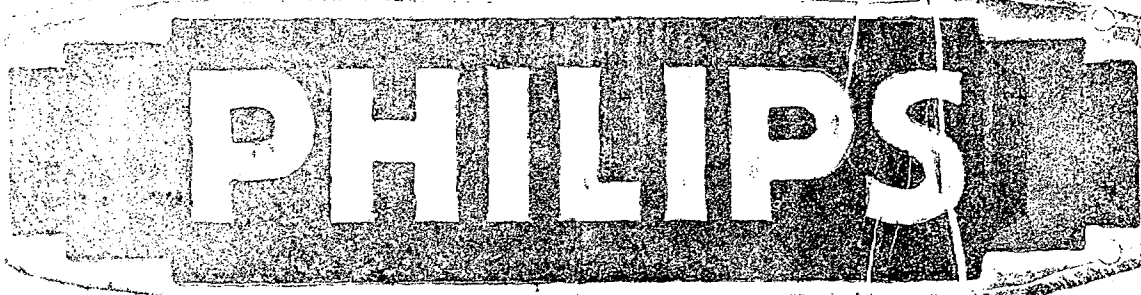

మితవ్యయమునకు ఫిలిప్స్ దీపములను ఉపయోగించి చూడుడు

అందరు వర్తకులవద్ద దొరకును లేక దక్షిణ ఇండియాకు గల సోల్ ఏజంటువద్ద దొరకును.

THE CROMPTON ENGINEERING Co. (Madras.) Ltd.,

Managing Agents:—BEST & Co. LTD., 1st Line Beach, MADRAS.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

బాల్యవివాహమా? రజస్వలానంతర వివాహమా?

పై విషయము నిర్ణయించుటకుగూర్చి హిందూ శతన ముదిరమున ప్రహ్లాద శ్రీ ప్రభు లక్ష్మీనరసింహుగారి, అధ్యక్షత క్రింద సోక సభ జరిగినది. పురత్రములు పండితులు పలువురు విచ్చేసిరి. ఆంధ్ర ముఖ్యులు:—కనకవర్తి సూర్యంజయ శర్మ (మద్రాసు) వాసా సూర్యనారాయణశాస్త్రి, పంచాంగుల అది నారాయణశాస్త్రి, వసంతరావు బుచ్చి నుండరరావు, వి.జె.గుప్త శేతవరపు శేంకటశాస్త్రి, రాజశ్రీ విక్రమదేవవర్మ, ప్రయాగ సత్యనారాయణగార్లు గలరు. రజస్వలానంతర వివాహమునకు ననియు, రజస్వలాత్వము వివాహము కౌస్త్రుతులలో న ష ధింపబడియున్నదనియు, ప్రమాణముగ దుజువుచేయుచు బ్ర శ్రీ వాసా సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు మాట్లాడిరి. తరువాత స్మృతులలో బాల్యవివాహము కూడునని యున్నదనియు, శ్రుతులలో ప్రకారం నడచుటకంటె స్మృతులే అనుసరించుట మంచిగ నున్నదనియు, రజస్వలాంతర వివాహము నిషేధము కాదనియు, కౌస్త్రుము లాప్సకొనుచున్నదనియు కాని బాల్య వివాహము చేయువారినిమాత్రము నిర్బంధింపరాదనియు మేము కోరున దంతియే యనియు చెప్పిరి. తరువాత వసంతరావు బుచ్చి నుండరరావు, ప్రయాగ సత్యనారాయణ, విష్ణుకోట జగ శ్శాధ సుప్రగార్లు రజస్వలాంతర వివాహమునే జరిగింప వలయునని మాట్లాడిరి. పిమ్మట శ్రీ రాజా విక్రమ దేవువర్మ శేతవరపు శేంకటశాస్త్రి గార్లు బాల్య వివాహమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి. అంత్యమున అధ్యక్షులైన శ్రుతి లక్ష్మీనరసింహుగారు లేచి రజస్వలాంతర వివాహము కూడదనియు, శ్రీలక్ష్మణుని పురమ లనుగాని తమభక్తలను, భార్యలను స్వయముగా ఎన్నుకొను హక్కు ఉండ వలయుననియు, సూర్యంజయశర్మగారు రజస్వలాంతర వివాహముకూడ ఉండవచ్చునన్ను తాను మాత్రము దానికి సమ్మతించుననియు, ఆతిబాల్యవివాహమే జరిగింపవలెయునుననియు దీర్ఘముగ నుపన్యసించిరి. రాత్రి 9-30 గంటలకు సభ ముగిసెను.

ఆత్మహత్య

క్షయసబ్బంధమును రోగమువలన బాధపడుచున్న యొక బంగళీయువకుడు మొన్న జీదినడు ఉరిపోసికొని మర జించెను.

వ్యాయామక్రీడలు

రెండవలీసవారి వ్యాయామక్రీడలు జయప్రదముగ నీ వత్సరము జరిగినవి. ఫుట్ బాలుపందెమున అఖరుదినమున స్కాట్సు మెన్ టీమున, హైదరాబాదువా రోడించిరి. స్కాట్సు మెన్ టీమువారు ఒక గోలును, హైదరాబాదువారు రెండుగోలులును చేసిరి.

శ్రీ వెంకటేశ్వరాయుర్వేదకళాశాల, బెజవాడ

ఈ కళాశాల యీ సం॥ జూన్ 24 వ తేదీన తిరిగి తెరువబడును. చేరగోరు విద్యార్థులు జూన్ 15 వ తేదీలోగా తమ దరఖాస్తులు యీ దినువి లిఖనమునకు పంపవలెను. అప్లి కేషన్ ఫార్ములు గోరువారు నూకు ప్రాసిన పంపెదము. సం స్కృత భాషాగల విద్యార్థులకు ప్రామాఖ్యత యియ్యబడును. జూన్ 25 వ తేదీన నూకన విద్యార్థులకు ప్రవేశపరీక్ష జరుప బడును. దానియందు తీర్గులెనవారికి కళాశాలయందు ప్రవేశ వివ్వబడును. విద్యార్థులందరు జూన్ 24 వ తేదీ శాటికే చోజురవాడవలెను. పరమము గోరువారు యీ దినన విలాసము నకు వ్రాయవలెను.

విద్యార్థులకు సంస్కృతజ్ఞానాభివృద్ధికొరకు సంస్కృత పాఠశాలయందు అభ్యాసజ్ఞానముకొరకు రసశాలయు ధనుక నై ద్యశాలయుగలవు. ఫిజియాలజీ, అనాటమీ, మెటిరియా, మె డికా మిదలగు యింగ్లీ షు వైద్యవిషయములను బోధింపరచు ప్రామాఖ్యత వైద్యకౌస్త్రుజ్ఞులుగలరు. ఆయుర్వేదము ను ప్రసిద్ధ వైద్యులచే బోధింపబడును.

24.5-28 ఆయుర్వేదభూషణ శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేదకళాశాల నోరి రామశాస్త్రి ఎ. కె. ఎ. సి. బెజవాడ. ప్రధానాచార్యులు.

కృష్ణాపాఠశాల-బెజవాడ

ఇందు డాక్టరు శ్రీనాథ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే ననుసారము రోజువారము తయారుచేయబడుచున్నది. అతి చాక. కోసినవో పి. పి. గళపంపబడును. కేటలాగు ఉచితము. 20/50 (ప్ర. వె. 2)

తెలుగు

శ్రీ దీ (28-5-28) గ్రామమున నొక యౌవన వివాహ సంధ్యముచే, నిరంతరాకలిత హృదయకమలయ్యయ్య, నొక్క చిలువవృన్దగినది, మన భారతమాత. ఆ చిలువగవుచే, భారత వర్ణము, ఇపుడో, యిక్కుమందో, తన సంతానమునకే కాక, అశ్వేషలోకమునకు, ప్రకాంతి రసవర్ణముల గురిపించి ముంచి యెత్తు ననుట కిందుకయు సందియంచే? సంజేహసమయము చాటిపోయినది. జై కల్వమేళముల, భారతవీరవరకరచరిత నవీనపరిశ్రమా యుర్ములములే, వికలములై పోవుచున్నవి. అట్టి వీరవరల విజృంభణము నాటికి నాటికి నతిశయించుచు, దిక్కుల నలంకరించుచున్నది. అట్టి వీరవరలలో నొకరి గ్రామవాసులకు మ-రా-రా-శ్రీ యెట్లమల్లి సత్యనారాయణ గారవల సమయోచితము కాకపోదు. సత్యనారాయణగారధి కభాగ్యవంశస్థులు. శ్రేష్ఠ పుత్రుడగు గోపాలకృష్ణమూర్తికి, శ్రేష్ఠ పుత్రికయగు చిల్ల లక్ష్మీవరసాంబకును వివాహములు సల్పిరి. ధనాభిమానము వారికి లేదు. అనగా వారితరల సహూ పర విక్రయ జ్ఞానపీన పశుసంతతితో జేర్చబడలేదు. ఓంకార గ్రహణ సామర్థ్యము, గార్హస్థ్యముని వారి చేతకానినమ్మిక, అయితే వరవిక్రయలగు ఛాందసలనమ్మిక యెట్టిదో! కట్టు ముతేర పన్ను, సత్యనారాయణగారు, పుత్రీపుత్రిక లిడపురి విషయములో నొక్క పైసయిన గట్టించిగాని, కట్టిగాని యె టుగరు. అది ఆందరకు తెలిసినవిషయమే! ఒక్క మిస్ మే యమ్మకు దప్ప! అట్టి పందర్శమున నీక్రింది నాశీగ్గు పద్య ములు చదవబడినవి.

శ్రీశ్రీమనోహరం, శ్రీపార్వతీపుత్ర, వాణీపితామహుల పరిమళగరిమ | శ్రీశ్రీమనోహరం శ్రీతారామూర్త్యులతో జ్యోతి పదీపాంశపుత్ర దయచెలంగ | కక్కిజీకృష్ణుల రంధ్రతీర్థాన్ని ధు లాలక్ష్మివార్యులతో లీలమెలయ | శ్రీకారదారామకృష్ణులు కన్యూరీబాయి గాంధీయను భవ్యరత్న.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయలక్ష్మి గోపాల కృష్ణ మూర్తు లకు నవీన వర్ణసామర్యలకు ననంత విలసితాయారాగోగ్యవిశేష భాగ్య భోగము లాపంగి మణియు మున్నుదురు గాత!

శ్రీ మల్లీకార్జున శేషసూర్యులు సంపూర్ణప్రభాసాఖ్యవాం ఛోల్లసంబునకై గృహస్థవరధర్మోద్ధారణలో పల్పిరా సుజ్యోతికాత్ములు శాస్త్రీశ్రీశ్రీ చిరాకాప్రాప్తియుక్ భావన సం పల్లాంధ్రమును నూత్న దంపతుల కవ్యాభివృద్ధికా సూర్యులకు.

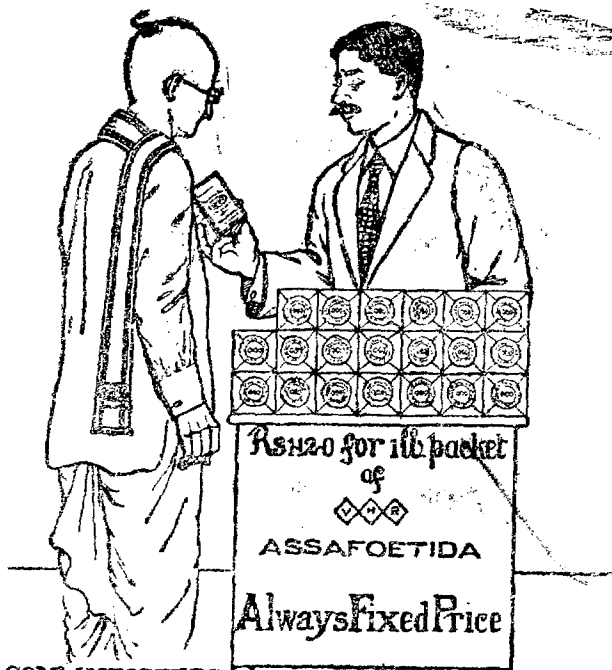
శ్రీ ధూతభీమకృష్ణవర్ణసభాపిత సుందర కన్యకలృణా, పూతక వీర్యోత్సములు పుణ్యనిశేష విరాజితార్యసం, భూతుల శేషభాగ్య పక్షిభోగ విసర్జనతోపితాత్ములకు, భాగ్య లిగ లక్ష్మీకృష్ణులు కఖండవిభూతుల సూర్యగౌరవితకు.

శ్రీ వరులకు సంతోషాని పశువారము రీతిని విక్రయించి పు ద్యుర భగవంతుని స్వేతలపా లానరించియు మంగళంబటం, చర చెడునీటిహీనులకు జక్కగ బుద్ధిని చెప్పి యెప్పి మా, నరజయలక్ష్మీకృష్ణులు వివాహ మండెంతయు వంద్యమా భువిన్.

శ్రీ ధనము ధనంబటంచు వరధర్మములకు దెగగ్రుంచి మించియే ధనికవినిలిచానరులు ధాడడి సంతతి పోతుదంపతి ప్రణవపవిత్రీకానన విరాజిత వృక్షఫలంబు శేషులతో, యనయము నీవధూవరస మాగను మిమ్మర బుద్ధివారికిన్.

మంగళం మహా శ్రీశ్రీ బులుసు వెంకటేశ్వరులు

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్
లైఫ్ అశూరెస్స్
కంపెనీ లిమిటెడ్
(స్టేట్ సెటిల్ మెంటులో
యన్ కార్పొరేటు కాబడినది)
బాంబాయి బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చి గేట్ స్ట్రీట్
మూలధనము. రెండు కోటి రూపాయలుకు మించి
చినది. ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్
చేయడమైనది. (4617)
యం. యం. నాథన్, ఆర్. వెంకటాచారి,
అధ్యక్షులు, ఛీఫ్ ఏజెంట్లు
ఛీఫ్ ఏజెంట్లు, ఛెన్నై, మదరాసు.

SOLE IMPORTERS,
VARJIWANDAS HIRJEE & CO.
34, GOVINDAPPA NAICK ST. MADRAS.

మా V. H. R. మిస్కి
యింగువను
4163 కొనుట యన
మీ ఆహారపదార్థములకు
కమదనము గలిగించి,
మీరొనర్చు విందులను
జయప్రదముగాకొనసాగించు
టయే అని గుర్తెగుడు.
ధర 1 పాను పాకట్ 1-8 1-12-0
1/2 " " 0-15-0
పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
4168

ప్రతి గృహమునందు అత్యావశ్యకముగా నుండతగినది!
దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!
మా లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను
Regd
Trade Mark

తెప్పించి, ఒకదాని వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతిదినము అడుగకయే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజ్ఞత నిదర్శనము. 504, వా 801
ఇది మేలైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన ఓషధులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. తంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. పలువిధములు, దగ్ధము, శీతలము ఆజీర్ణము, పేగు, కడుపుబ్బరము, కడిపునోవ్వులులు పడినెము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, వదబద్ధము బలహీనత మొదలగువాటికి వజ్రాయుధములై పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలను భూసలివారు మొదలగువారికి అమృతవనానము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప వర్ణపసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రూ 0-4-0 పొన్ను ఖర్చు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొన్ను ఖర్చుతో 6 సహా రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-18-0, 25 కి రూ. 5-8-0
భివగ్ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పాప్రైటరు.
శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు

గమాసాత్రమ
రహస్యములు
మాగా చర్చించి కులభక్తితో ప్రాయశ్చియింపు. మాధ్యమ్యప్రతులే యున్నవి గనుక వెంటనే ఒక ప్రతికి ప్రాప్తి తెప్పించుకొనుడు. రెండు ప్రతు లొక్కసారిగా కొనువారికి తపాలా ఖర్చులేదు.
41559 వాసన్ పుస్తకశాల, 244, టంకశాలవీధి, మదరాసు. 4602

ఎజైర్ ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అశూరెస్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
1548 1928 ఫిబ్రవరి 29 వ తేదీలో అంత్యమున సంపత్నమునకు
నూతనవ్యాపారము రు. 1,16,00,000
ఆదాయం 54,95,000
ఆస్తిమొత్తం 3,15,64,000
మించియున్నది.
బోనస్
హాల్ లైఫ్ పాలీసీలమీద 1000 కి- రు. 75 చొప్పునను,
ఎండ్-మెంటు పాలీసీలమీద 1000 కి- రు. 60 చొప్పున నిధారణచేయబడెను.
ఏడాదిగడచినకొలది, దీనినభివృద్ధితో యితరఇండియన్ లైఫ్ అఫీసులనుమించుచున్నట్లు.

హా పాయింట్లు

జైరసత్వమును గురించి

ఒక ప్రైవేట్ బకడు కులచారిత్రా వివాహము చేసుకొని అట్టి దంపతులకు పుట్టిన సంతానము జైరసత్వము లా ప్రకారం ప్రాసంగికమైనది. ఆ వివాహబంధము విడిచి అయినతర్వాత, ప్రైవేట్ పునర్వివాహము చేసుకొనుచు పుంసీ (280) రెండువందల యెనుబదిరోజులలోపల ఆ ప్రైవేట్ బిడ్డ పుట్టినట్లుంటే ఆ బిడ్డ జైరసత్వ బిడ్డ అని భావించవలసినది. ఆ బిడ్డ గర్భిణిలో పడియుండవలసిన సమయమున ఆ ప్రైవేట్ పుంసీకు సంయోగము కలగలేదని రుజువు అయివుంటే అప్పుడు మాత్రము ఆ బిడ్డ జైరసత్వము కాదని భావించవలసినది. సాక్ష్య శాసనము 112-వ సెక్షనులో విధించబడియున్నది. ఈ వివాహము లా ప్రకారము చేయలేదనిగా యుండవలెను. జైరసత్వమును కాదనిని లంజీకములో పుట్టినవాడనిని చెప్పే ప్రభుడు ఆ సంగతిని ఆరే రుజువుచేసుకొనవలెను. తన తల్లిని ఫలానివాడు లంజీగా పుంసీకొన్నాడని రుజువుచేసి సంపూర్ణమున పుంసీకొన్నవానికి పిడుపుట్టివాడని ప్రాసంగికమైనట్లు పుంసీకొన్నవానికి పిడుపుట్టివాడన్న సంగతిని పిడు రుజువుచేయుచుకొనవలసినదనిని గోపాలసామిశెట్టి వెర్షన్ అనుబంధము శెట్టి అనే కేసులో మద్రాస్ హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

2. వివాహిత అయిన ప్రైవేట్ పెనిమిటివలన పరపురుషునితో అనేక సంవత్సరములు కాలపురముచేయుంటే అతడు దానిని వాస్తవకొన్నట్లుంటే పరపురుషునికే పుట్టినట్లు ప్రాసంగికమైనట్లు పంజాబు హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

3. వివాహసంసారము క్రమముగా జరిగినదనే లా ప్రకారం ప్రాసంగికమైనదని సీమలో తీర్పుకాబడియున్నది.

4. సాధారణముగా ప్రైవేట్ వ్యభిచారి కాదనిని, పుట్టిన పిల్లలు జైరసత్వ సంతానమునే లా ప్రకారము భావించవలసినదని లంజీక హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

5. ప్రైవేట్ పుంసీకు కాలపురముచేయుచుండగా పిల్లలు లంజీకములో పుట్టితరని ప్రాసంగికమైనదని లంజీక హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

6. చతుస్స ముద్ర పాదులో, పురుషుడు బ్రతికియుండగా, భార్య గర్భధారణముచేసితే, ఆ పిల్లలు ఆ పెనిమిటికి పుట్టినవారని భావించవలసినదని, యింగ్లీషు లాలో వ్రాయబడియున్నది.

7. యింగ్లీషు జాతివారిలో, ప్రైవేట్ పుంసీకు వివాహబంధము నివర్తికాకుంటే, భార్య గర్భిణి కడుపు తెచ్చుకొంటే, ఆ ప్రకారం గర్భిణిదని, రుజువు అయితేనేగాని, ఆ పిల్లడు జైరసత్వమనే భావించవలసినదని, సీమ కోర్టులో తీర్పుకాబడినది.

8. ఈ సెక్షనులో సంయోగము అనేమాటను ప్రయోగించినారు. సంయోగమునగా సంపర్కమునకు కావలసిన అవకాశము అని తాత్పర్యము. అనగా సంపర్కము అయినట్టి రుజువు కావలసినదనిని సంపర్కము చేయుటకు సంభవములు, పిల్ల పుండేనదని రుజువుచేసే చాలావనిని సీమలో తీర్పు చేసి యున్నారు.

9. ప్రైవేట్ పుంసీకు సంపర్కము అయినట్లు రుజువుకాబడి యుంటే, ఆ ప్రైవేట్ గర్భము పెనిమిటివల కలిగినదా లేక పరపురుషునివల కలిగినదా అనే అంశమును గురించి విచారణజరగకూడదని లంజీక హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

10. పెనిమిటిగర్భధారణకాలముందు సంపర్కము జరగలేదని, లా ప్రకారము అంగీకరించకగనే సాక్ష్యముచేత పెనిమిటి రుజువుచేయుచున్నవని కొనేరీయలో లెక్చరర్ యంగల్ వ అనేకేసులో బొంబాయి హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

11. పెనిమిటి నపుంసకుడైనట్లు, రుజువు అయినప్పుడు, భార్య గర్భవతి అయితే, ఆ సంతానము జైరసత్వ సంతానము

కాదని, భావించవలసినదని, లంజీక హైకోర్టువారు తీర్పు చేసినారు.

12. పెనిమిటి, కుర్రవాడుగా నుండినప్పుడు, పెనిమిటి జబ్బుగా పుండినందువల్ల; కడుపు చేయుటకు పిల్లకానప్పుడు, పెనిమిటి చనిపోయిన చాలాకాలమైన తర్వాత, గర్భము ధ రించి నప్పుడు, పెనిమిటి జీవాంతర గతుడైనప్పుడు, పెనిమిటియొక్క అంగములో, యేదో పడున్నప్పుడు, కలిగినసంతానము జైరసత్వసంతానము కాదని సీమలో తీర్పుకాబడియున్నది.

13. గర్భవతిగానుండు ప్రైవేట్, వాడుక పెనిమిటివలన కొద్దికాలములోనే ఆ ప్రైవేట్ ప్రసవించినట్లుయిన ఆ గర్భమునకు తానే కారకుడని పెనిమిటి వాస్తవకొన్నట్లుగా భావించవలసినదని, లంజీక హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

14. వివాహితులైన ప్రైవేట్ పుంసీకు, సంతానకలిగినప్పుడు గర్భధారణము వివాహమునకుముందు అయినదా, తర్వాత అయినదా, అనే అంశము విచారణీయము కాదనిని, బిడ్డ పుట్టినది, వివాహమునకు తర్వాతగా, లేక వివాహమునకు ముందా, అనే అంశము మాత్రము విచారణీయమనిని, యింగ్లీషు వారియొక్క 'లా' అయియున్నది. అశ్వాసమునే, ఇండియాలో అనుసరించవలసిన 112 సెక్షనుయొక్క తాత్పర్యముని హైకోర్టువారు అభిప్రాయపడినారు. మహమ్మదీయ లా ప్రకారము, గర్భధారణ యొక్క దినాన్ని ముఖ్యముగా చూడవలసినదని అలహాబాదు హైకోర్టుజడ్జి మహమ్మదుగారు, ఆలహాబాదు 10 వాల్యుము 289-386 పేజీలో తీర్పుచేసినారు. అంతే హిందూలా ప్రకారము, సంతానము జైరసత్వని భావించుటకు గర్భమున్ను క్రమమున్ను వివాహము అయినతర్వాతనే సంభవించి యుండవలసిన నీయమును ఆ క్ల ర లే ద ని పురకృష్టజి. వెర్షన్ తిరుచునాపల్లి కల్వరు అనేకేసులో హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

15. భార్య పెనిమిటితో, సంసారము చేయుచుండగా, అమె వ్యభిచారిగానుండినను, పెనిమిటి భార్యతో సంపర్కము చేయుచుండినదని, రుజువు అయినట్లుంటే, సంతానం, జైరసత్వ సంతానము, భావించవలసినదని లంజీక హైకోర్టువారు తీర్పు చేసినారు.

16. భార్య భర్తలు (వొక వక్కపెన) వొకేయ్యైవన, పడుడిసారని, రుజువు అయినప్పుడు, సంపర్కము, నిశ్చయముగా జరిగినదనే, భావించవలసినదని, లంజీక హైకోర్టు వారు తీర్పుచేసినారు.

17. భార్య భర్తలు యేకసంసారముగానుండినను, యిద్దరి సంయోగము కలగలేదని, సాధ్యముయితే, పార్టీలు, రుజువుచేయుచున్నవని, హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

18. భార్య, బిడ్డను క్రమించిన సంగతిని పెనిమిటికి తెలియకుండా దాచినట్లుంటే, ఆ సంగతినిపట్టి సంతానం జైరసత్వము కాదని, హైకోర్టువారు అభిప్రాయపడవచ్చునని సీ మ లో ని హాయికోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

19. పెనిమిటి చనిపోవుటకు, కొద్దిరోజులకు ముందు, గర్భవతిగానుండు భార్య, పెనిమిటి పున్నయింటికివచ్చినయెడల ఆ పెనిమిటి, ఆ బిడ్డకు తండ్రి అని భావించవలసినదనిని ఆ గర్భధారణము, ఆ పెనిమిటివల జరగలేదని, రుజువు అయినట్లుంటే, అప్పుడు ఆ బిడ్డ జైర సత్వ ము కాదని భావించవలసినదనిని, గర్భధారణ కాలములో, పెనిమిటి జబ్బుగావుంటే, అజబ్బుచేతనే, అతను చనిపోయాడని రుజువు అయినట్టికిని, ఆ పెనిమిటికి ఆ పిల్లడు పుట్టినదని భావించవలసినదనిని వరేంద్రాత్, వెర్షన్ రామగోవిందు అనే కేసులో కలకత్తా హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

20. భార్య భర్తలు, పురుషుల సమ్మతిన, వేరువేరుగా కాలపురముచేయుచు పుండినట్టికిని, భార్యకు గర్భము సంభ

"మేము స్వయముగ దిగుమతి చేయుటవలన మా స్వీకృతములము లందు మీకు ఎక్కువ లాభము కలుగును."

బోగిలాల్ మంగల్ జీ ఆండ్, కొ 4359 89 సాలవీధి, పార్కుటవుక్, మద్రాస్.

విందిలే, పెనిమిటివలనే, ఆ గర్భము కలిగినదని భావించవలసినదనిని, పురుషులకు సంయోగము కలగలేదని రుజువు చేసే భార్య, అట్టివాడనుచేయు కత్తుకారునియందే పున్నదనిని, ఇంగ్లండు హైకోర్టువారు తీర్పుచేసియున్నారు.

21. అయితే కోర్టు డిక్రీచేత, పురుషులు క్రత్యేకముగా వాసము చేయుచుండినయెడల, అప్పుడు మాత్రము, గర్భము గలిగితే, పెనిమిటివల ఆ గర్భము కలిగినట్లు భావించవలసినదని, ఇంగ్లండు హైకోర్టువారు తీర్పుచేసియున్నారు.

22. భార్య, ముందమాన తర్వాత, పెనిమిటి చనిపోయిన 28 రోజులలోపల, ఆ ముందమాన, బిడ్డను కన్నట్లుంటే పెనిమిటికే, గర్భము ధరించినదని భావించవలసినదనిని, త్రైలోక్యనాత్, వెర్షన్, లక్ష్మీకృష్ణాస్, అనే కేసులో కలకత్తా హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

23. భార్య భర్తలకు వివాహము జరిగి 10 సంవత్సరములు అయివుండినట్టి, భార్యకు గర్భధారణము, కలగకపోయినట్టికిని, భార్య, వ్యభిచారిణి, అయినట్లు రుజువు అయినప్పుడు, గర్భధారణము పెనిమిటివల కలగుటకు పిల్ల అయిన కాలమును తర్వాత 365 రోజులకు బిడ్డ పుట్టినట్లుంటే, ఆ బిడ్డ జైరసత్వకాదని భావించవలసినదని, టీకెసింగు, వెర్షన్ ధన్వంత్యార్ అనేకేసులో అలహాబాదు హైకోర్టువారు తీర్పు చేసియున్నారు.

24. భార్య భర్తలకు 11 మాసములవరకు, సంపర్కము కలగలేదని, రుజువుచేసుకొని, అట్టిసంతానము జైరసత్వము కాదని, భావించవలసినదని, వాక్ హవు, వెర్షన్, భారల్ హవు అనేకేసులో మద్రాసు హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

25. భార్య భర్తలకు వివాహము అయినతర్వాత, కొంత కాలము జరిగినపిదప, భార్యకు భర్త వెళ్ళిపోయి తర్వాతను, లేక భార్య భర్తలనుదలిచేసి వెళ్ళిపోయిన తర్వాతను, బిడ్డను కన్నట్లుంటే, ఆలా, వదిలివేయడంచేతనే, వివాహబంధము నివర్తికాదనిని అందుచేత ఆ బిడ్డ జైరసత్వము భావించవలసినదనిని, ధీమా, వెర్షన్, ధూళిశ్రీ అనేకేసులో బొంబాయి హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

26. జైరసత్వము గురించి, వచ్చినదావాలో, సంపర్కమును గురించి, భార్య భర్తల సాక్ష్యము వసికరాదనిని యితర సందర్భసాక్ష్యమువల్లనే, సంపర్కము అయినదనిగాని, తేదనిగాని, రుజువుచేయవలసినదనిని యింగ్లీషు లాలోనున్న ఆ మెరికాలాలోనున్న విధించబడియున్నది. ఆ సంపర్కమును గురించి, భార్య భర్తలు, తత్సూర్యము, వాగ్దానముగాగాని, లిఖితరూపముగాగాని, చేసిన డిక్రీచేదములు సాక్ష్యముగా అంగీకరించకూడదనిని, వార్డు సాక్షులుగా విచారించకూడదనిని, భార్య ఆ బిడ్డ తాలూకు గర్భధారణమును గురించి, వ్రాసిన పురుషులను మాత్రము సాక్ష్యముగా అంగీకరించవచ్చుననిని యింగ్లండు హైకోర్టువారు తీర్పు చేసియున్నారు.

27. యిట్టి కేసులో, వివాహమునకు ముందు, ఆ ప్రైవేట్ సంభోగము చేసినా, లేదా అని పెనిమిటిని, అడగవచ్చునని, బ్రిటిక పుకాసినివారు తీర్పు చేసియున్నారు.

28. అయితే, ఈ హిందూ దేశములో మాత్రము, బిడ్డయొక్క ఆ నార సత్వమును గురించి ముందుగా సాక్ష్యము పలికించకనే, పెనిమిటి తనతో సంపర్కము చేయలేదన్న సంగతినిగురించి భార్యను సాక్షిగా విచారించి క్రత్యేకము పుచ్చుకొనవచ్చునని బొంబాయి హైకోర్టువారు తీర్పుచేసినారు.

29. వివాహబంధ వర్తించునది లేబడే దావాలో భార్య భర్తల సాక్ష్యము పలకవచ్చుననిని, బిడ్డయొక్క జైరసత్వమును గురించుకూడా భార్య భర్తల సాక్ష్యము పలకవచ్చుననిని సాక్ష్యశాసనము 120 సెక్షనులో విధించబడినదే కాక మద్రాసు హైకోర్టువారు తీర్పుచేసియున్నారు.

టంగుటూరి నాయనశాస్త్రి, జిల్లాకోర్టు డిప్యూటీ - సుంటూరు.

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల ప్రచురములు.

తగ్గింపు ధరలు.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము పద్యకావ్యము.

క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు గలది.

7 సంపుటముల ప్రతి వెల రు. 14-0-0   3 సంపుటముల ప్రతి వెల రు. 13-0-0

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము పద్యకావ్యము.

క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు గలది.

సంపూర్ణ ప్రతి 2 సంపుటములుగా రు. 7-8-0   సంపూర్ణ ప్రతి 3 సంపుటములుగా రు. 8-4-0

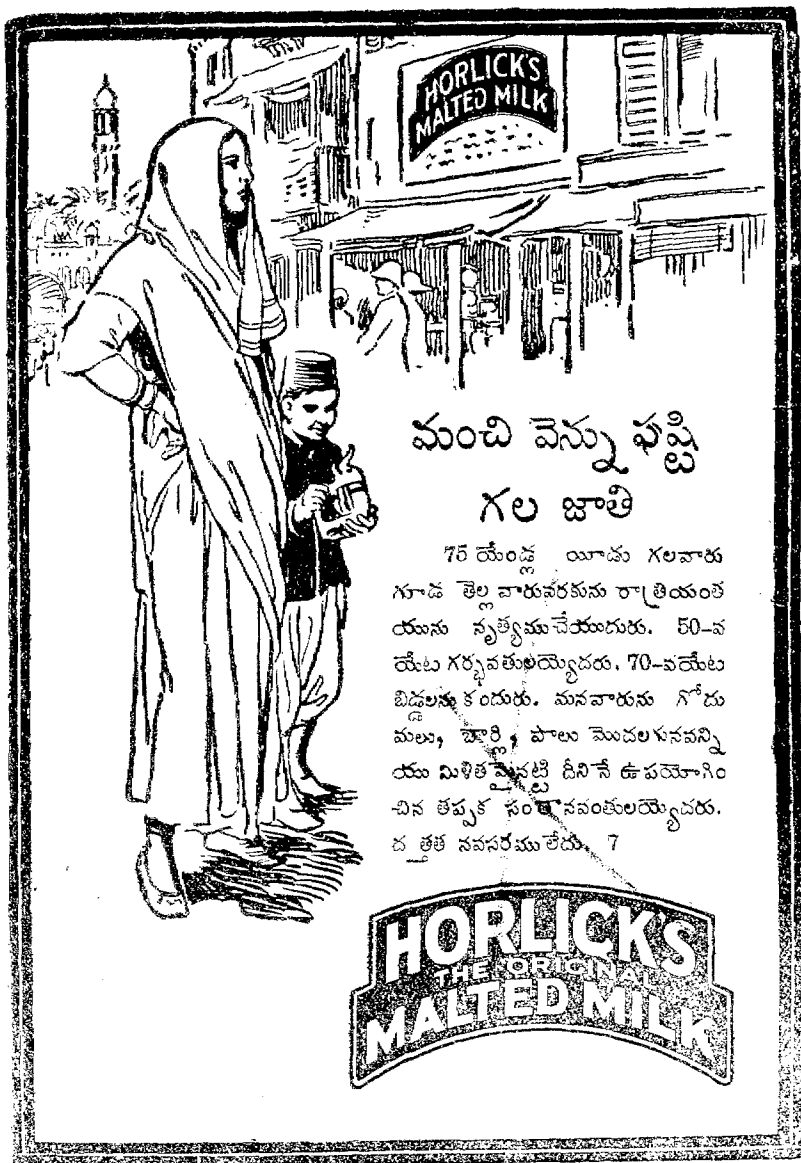
పూర్తి క్యాలిటూగు చూడగోరువారు

ఎ. కణ్ణన్ సెటి అందుకంపెనీ, 286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను,   2080

1163

మంచి వెన్ను ఫస్టి గల జాతి

75 యేండ్ల యీదు గలవారు గూడ తెల్ల వారువరకును రాత్రియంతయును నృత్యము చేయుదురు. 50-వ యేట గర్భవతులయ్యెదరు. 70-వయేట బిడ్డలను కందురు. మనవారను గోడు మలు, డోరి, పాలు మొదలగునవన్నియు మిశ్రితమై టి దీనినే ఉపయోగించిన తప్పక సంతానవంతులయ్యెదరు. దత్తత నవరము లేదు. 7

HORLICK'S THE ORIGINAL MALTED MILK

THE SOUTH INDIAN EXPORT Co., P. O. Box, MADRAS. 37

BY SPECIAL APPOINTMENT TO THE 42nd INDIAN NATIONAL CONGRESS.

న ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇప్పటి మోస్తరు ప్రకారము భాగము తయారచేయబడి ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నవి.

బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, బో అకడమీ సంఘములు మొదలగునాటికి విశేషము చేయబడినవి. (1429)

వి. న శే క మొ ద్ద లి యార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్తేలురు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు.

ఇరవ అందు బ్రాన్ ఫౌండర్లు
సుబ్బరాయప్పిల్లెప్పి, పెద్దనాయకన్ పేట మద్రాసు.
అయిత ఎంజినీరులు, హెటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు

నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులగువారు. శైలుమిల్లుకు కావలసిన సిలిండర్లు, సాఫ్ట్ స్టె నటు సరఫరాగా యివ్వబడును. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చినతయారుచేసియివ్వబడును.

ఈ త్రవములు వ్రాసిన జరులు వ్రాయబడును.

1429

గ్రామోఫోను

ఆర్గన్

హార్మోనియం

గ్రామోఫోను సింగిల్ స్ప్రింగు రు 35 మొదలు రు 80 వరకు
గ్రామోఫోను డబుల్ స్ప్రింగు రు 50 " రు 300 "
హార్మోనియం
గ్రామోఫోను పోర్టబుల్ ఫోనేటారు 50 " రు 165 "
హార్మోనియం సింగిల్ రీజ్ రు 15 " రు 40 "
హార్మోనియం డబుల్ రీజ్ రు 30 " రు 200 "
కర్నినులు బొంబాయి పూటర్ రు 100 అంతకు పైనగలదు
వివరముల గల క్యాలట్రానుకు వ్రాయుడు

PULMIRA & Co

Manufacturers of Musical Instruments
10, LOWER CHITPORE ROAD, CALCUTTA.
P 83C Ashutosh Mukherjee's Road, CALCUTTA

మహాత్మా గాంధీగారి జాతకము

విశాఖపట్టణము కర్ర వెంకట్రమణయ్యగారికి మహాత్మాగాంధీగారి జాతక మొకటిదొరికినదనియు, అయ్యది వృషభలగ్న మనియు, ఆంధరి ఫలములు వివరించుచు 28 జూన్ 1927 సం॥రం ఆంధ్రపత్రికలో మొదటివ్యాసము వ్రాసిరి. దీని మిలను, అక్షయసంవత్సర ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాదివచ్చికలో శ్రీమన్ వి. కె. శతగోపాచారిగారు మహాత్ముని జాతకము వ్రాసిననియు, అది శ్రీ వెంకట్రమణయ్యగారికి కనబడినపుడు విచారించగా తమకు దొరకిన వృషభలగ్నమునకును, శ్రీ ఆచార్యులు వ్రాసిన సింహలగ్నమునకును వ్యత్యాస ముండుటచే ఈ రెంటితో ఏది నిజమైన జాతక మని సందేహముతో పరిశీలించ మొదలిడిరి సింహలగ్నమును ఖండించుచు తమ వృషభలగ్నమే ప్రామాణ్యమైనదని చదువరు లనుకొగలిగినంత రచనానైపుణ్యముతో కొనతేల్చిరి. యీరెంటితోని తేడా చదువరులే గ్రహించగలరనియు వ్రాసిదిదిరి. గాన యీరెంటితో యేది గణ్యమైనదో విచారించవగును గనుక సాధనముగా పరిశీలింతము. యీదిగువ వ్రాసిన 3 చక్రములలోను నె 1 రు శ్రీమన్ వి. కె. శతగోపాచారిగారు వ్రాసినది. నె 2 రు నె 2/a రు శ్రీకర్ర వెంకట్రమణయ్యగారు వ్రాసినది.

	గు		
	రాశిచక్రం	రా	
కే	1 నెంబరు	ల	చం
	శ	కు	ర
		కు	బు

శ్రీ. వి. కె. శతగోపాచారిగారు వ్రాసిన జాతకము (1869 అక్టోబరు 2 తేదీ) పరియైన శుక్లపక్షి భాద్రపద బహుళ 12 శనివారం రాత్రి 8-9-30-గిళ ముఖానత్తర సింహలగ్నం.

		ల గు	
కే	రాశిచక్రం		
	2 నెంబరు	చం	రా
కే	కు బు	ర	
	కు		

ది 28 జూన్ 1927 పత్రికలోని మొదటివ్యాసముయొక్క చక్రము.

శ్రీకర్ర వెంకట్రమణయ్యగారు వ్రాసినది

		ల గు	
కే	రాశిచక్రం	చం	రా
	2-ఎ నెంబరు		
కే	బు కు	ర	
	కు		

ది 26-9-1927 సం॥రం పత్రికలోని 2 వ వ్యాసముయొక్క చక్రము.

శ్రీకర్ర వెంకట్రమణయ్యగారు వ్రాసినది

విచారణవిషయమై శ్రీ ఆచార్యులుగారు వ్రాసిన నె 1 రు చక్ర ముటుండునిండు. శ్రీ. వెంకట్రమణయ్యగారి నె 2 రు మొదటివ్యాసములో చంద్రరాశులును సింహముండువేసి దరిమిలా వ్యాసములో (నె 2/a) లో సదరు చంద్ర, రాశులను కర్కాటకంలో వేసివారు. (1) యీరాశులను కర్కాటకంలో వేసినప్పుడు కేతుపురాహువునకు 7 వ యింట్లో ఉండవలెను గదా. 8 ఇల్లు కంభముం దుంచవచ్చునా? రాశుకేతువులకు మధ్యస్థము ముండవచ్చునా? ఇది కాస్త్రునిరుద్ధము కాదా? (2) 2 వ వ్యాసములో ఉత్తరానత్ర ప్రభువునైన నప్పుడు చంద్రుడు సింహముండు వేయవలెను గాని కర్కాటకంలో తప్పకదా? (3) వీరు చక్రములో గ్రహములు వేయవలెను సంవత్సర మాస తిథివారములు శ్రీ ఆచార్యులువారివలె ఏల వ్రాయకపోయిరి? వీరికి అది తెలియకదా? లేక చదువరులే మాత్రము కనుగొనెదరో చూతమనియా?

వీరిచక్రములలో రవికులముం దుండుటచే శుక్లసం॥రం లో కులామాసంలో ఉత్తరానత్ర మని వ్రాసివారు గనుక అతిథిలో చూడగా కనిని ధనుస్సులో వేయగూడవట్లును,

గురుని వృషభమందు వేయగూడనట్లును కానిపించుచున్నది. ఏల యన శని ధనుస్సు పువ్యకు 10 రోజులుగాని ప్రవేశించడం లేదు గనుక. గురుడు మేషమునకు వక్రించుచున్నాడు. (అలూరువారి పంచాంగం)

(4) పోనీ వీరి మొదటివ్యాసము (నె 2 రు చక్రం)బట్టి విచారించగా, సింహమందు రాహువు ఉండగా గురుడు వృషభం లో కాదు పరేసరి. మేషంకాదు పరేసరి మీసంలో గనబడుచున్నాడు. శని వృశ్చికంలో ఉన్నాడు. (నిమ్మగడ్డవారి పంచాంగం) బుధుడు తులయందున్నాడు.

సారాంశ మేమన:—కరికిలింపగా వీరు పంచాంగము చూచి గ్రహంబుల స్థూలపరచినట్లు గనబడదు.

ఇట్లే శ్రీ ఆచార్యులువారి సింహలగ్నం (నె 1 రు చక్రం) చూడగా గ్రహములన్నియు పరిగా వచ్చినవి. గాని గురుశుక్ర కేం కొంచె మనుమానము. ఏలయన గురుడు ఆనాటికి యొకను మేషమునకు వక్రించలేదు. మరుకాదురాత్రి వక్రించినట్లు కనబడుచున్నది. అరవి పంచాంగములను గాని గుజరాతి పంచాంగములను గాని వ్యత్యాస మున్నదేమో తెలియదా?

శ్రీ వెంకట్రామయ్యగారు నె 1, నె 2 రు చక్రములు ఫలములు వ్యత్యాసములు వ్రాస్తూ ఇట్లు వ్రాసిరి.

సింహలగ్న మనగా సింహగుణము బండుననియు, వృషభలగ్న మనగా ఎద్దుగుణము బండుననెనియు తెల్పుచు “సింహము రక్షోగుణము గలది. అరణ్యములయందు పంచరించును. ప్రాశుబ్ది.....తన లాభముకొరకు పోటుపడును. గర్వము గలది” యనియు వృషభము అనగా ఎద్దు. “ఎంత కష్టమునకైనను ఓర్చును. వర్ష మనక, నిద్రలేదని విచారించక, కాలానుసారముగా ఆహారము లేదని తొందరపడక, కోపములేక, భరించలేనటువంటి బరువులు లాగకూ.....ప్రజలయొక్క సౌఖ్యమే తన సౌఖ్య మని భావించునది ఎద్దు” అని అర్థములు వ్రాసిరి. మహాత్మునియందలి ఉన్నతగుణములు యీరెంటిలో వృషభమునకు వర్తించుచున్నవని అందువల్ల వృషభమే నిజమైనదని ధ్వన్యర్థ విచ్చుచున్నాడు.

మంచిది, మేషాది 12 రాసులకు యీలాటి అర్థములు చెప్పగలరా? లేక యీరెండురాసులకే యీలాటి అర్థము లభించినదా?

మిథున, తులా, కంభాలకు, కర్కిపుశ్చిక, మీనాలకు ఏలాటి రాశిలక్షణము కల్పించెదరోచూతము. సింహలగ్నమందు ధర్మరాజున్నాడు, పీఠ్యులబుర్రావును పుట్టిరి. వీరికి సింహగుణము లేదా? శ్రీబ్రహ్మకు శంకరాచార్యులువారున్నా, నెహాలి యనున్నా తులా లగ్నమందు బుట్టిరి. (తుల యనగా త్రాసు అర్థము) వీరికి త్రాసుగుణము లేదు చెప్పెదరా?

“రాశిగ్రహాలభ్యాం” అనే కేరళవచనమునకు స్వాభాతిదగువను రాశియందుండు గ్రహాలమరియు, రాశ్యధిపతి యొక్క గ్రహాలమరియు వ్రాసెనుగాని ప్రత్యేక రాశిలక్షణ మని వ్రాసియుండలేదు.

సారాంశ మేమన:—ప్రత్యేక రాశిలక్షణ గుణములు నిరూపించుట కల్పనయని తోచుచున్నది.

ఆచార్యులువారి మఖానక్షత్రము దుష్టనక్షత్ర బాలారిష్టనక్షత్రములు

యవనజాతకంలో ఉదాహరణనిచ్చినారు “తామసప్రకృతి, పాపకార్యములుచేయుట, ద్వేషబుద్ధి, మరుగున పాపములుచేయుట, అధర్మమునం దిష్టము. కలహప్రీతి” ఇత్యాదులు వ్రాసిరి. దీనికివ్యతిరేకముగా నక్షత్రమాదామణి 15, 16 పేజీలలో మఖానక్షత్రమును గూర్చి యిట్లు వ్రాసియున్నది:—మఖానక్షత్ర జాతవ్యుజా: “విద్యాంసః, వినయవాన్, ధనాధ్య స్వర్వకార్యనిపుణః విశేకరణవాన్, స్వశ్రీప్రియః, విభ్యాతవాన్, ఏకాంతప్రియః అస్మిన్నక్షత్రే అర్జునోజాతః” అని యున్నది. యీ నక్షత్రమందు అర్జునుడు పుట్టెననియు వ్రాసియున్నది. ఇట్టిగుణములే మహాత్మునియందు గానబడుచున్నవి గాన మఖానక్షత్రము పరియైనది కాదనే వీరికారణములు మంచిదికావు.

గ్రహపరిశీలనము:—లగ్నమునకు (అనగా నె 1 రు చక్రములో)ద్విర్వాహదశములందు (2=12)లో పాపగ్రహములున్నవట. లగ్నమునకు 2 వ యింటిలో రవికి విశ్రేష్టమైయున్నది. ఉచ్చమైన బుధపంబంధము గలిగినది. ఇక్కడ యీ యోగము బుధాదిత్యయోగ మనబడును.

శ్లో|| మేషేవసింహేవృషభకన్యకాయాం బుధారగ్నయోగ కృత్యవారాజాం తతేతరస్థాన గతేషుయక్తః బుధార్గయోగం నఫలందదాతి” రవిబుధయోగము కన్యయందు శ్రేష్ఠమని చెప్పబడగా రవి పాపగ్రహ మనుట కాస్త్ర విరుద్ధము.

ఇంక ద్వా:శేమందున్న (అనగా 12 రాశిలో) రాహువు పాపియట. యీసంగతిచూతము: కర్కాటకమందున్న రాహువు కుభుడని జాతకపర్యవసరం ఉన్నది.

శ్లో|| మృగశిరస్సమకన్యా కర్కాటకవరాహా భనతి విపులక్షీరాజరాజాధిపావా, హయగజనరవారిమేదినీ

సాగరాంతం రిపు కులగ్రహవహ్ని: రాహు కుంగప్రళేప్త ఉదాహరణ, నైజామలి హైదరాబాద్ నవాబ్ జాతకంలో నున్న; ముద్దుమల్లారెడ్డి జాతకములోనున్నా, శ్రీ బ్రాహ్మ

పాముల నాడించువాడు

పాములవానిదగ్గలో శ్రేష్ఠులు ఎల్లప్పుడు కోబ్రా (మంచిపామునే) పెట్టుకొనియుండుదురు. ఏలనన అది మంచి గుణములను, సామర్థ్యములను గలిగియుండుటయే.

అటులనే మంచిని గ్రహింపగలవారలు ఎల్లప్పుడును కోబ్రా పాలిషునే కొందురు. ఏలనన: దానిలో ననేకవిధములగు మంచి గుణములు గలవు. చర్మమును దీర్ఘకాలము మన్నినట్లుచేయును. మంచి కాంతినిచ్చుచున్నది. ధనవ్యయమును తగ్గించుచున్నది.

నకలు పాలిషులను చూచి మోసపోకుడు.

నలుపు, గోధుమ, టాక్ రెడ్ టార్టా వర్ణములలో తెలుపునామా నులనుమిక్కిలి తెలుపుగనుంచును

తయారు చేయువారు

బెత్ ఆండ్ స్టాక్, లిమిటెడ్. 2250

వాట్ పోర్టు, ఇంగ్లాండు. (2)

శంకరాచార్యులు జాతకములోన, ప్రస్తుతమహిమార్ మహారాజువారి తండ్రి జాతకంలోను కర్కాటకమందు రాహువు ఉన్నాడు. గాన కర్కాటకరాహువు రాజయోగగ్రహమై యుంటూండగా ద్వాదశమందు పాపగ్రహమంటే చెల్లలేదు.

లగ్నమందు చంద్రుడు పాపుడట:—లగ్నమందు చంద్రుడు బహుకుభుడని యున్నది. ఎట్లనగా శ్లో|| లగ్నేచంద్రసిలేజాతో దాక్షిణ్యో రూపవాన్ధనీ ప్రధానగుణవాన్ భోగీ జితాత్మాపాపవర్జితః”

లగ్నచంద్రునివలన దాక్షిణ్యము, రూపము, ధనము, సత్వగుణము, భోగము, జితేంద్రియము, పాపరహితుడు నగును అని అర్థము.

సారాంశ మేమన, చంద్రుడు లగ్నమున పాపి యనట: నిరుద్ధవినయము

ఆరూఢలగ్నంవల్లనుంచి బలములేదనదు తమ వృషభా రూఢముకొరకై చెప్పిన గౌతమ సంహితావాక్య మేల సింహలగ్నాత్ ఆరూఢమన శేల వర్తించుటలేదో? గౌతమసంహిత “బుధశ్చివోభ్యునందనేందు ఆరూఢలగ్నా ద్యదికేంద్ర వర్తినః విద్యాదిరాయుశ్చుతపంపదచ్చ రాజయోగం ప్రవవంతి సంతః” ఆరూఢలగ్నం తులగదా. దీనియందు శుక్ర, కుజ్యులండి 8, 4 కేంద్రమైన మకరరాశిలో కేకు. 7 వ కేంద్రమందు గురుడు 10 కేంద్రమందు రాహువు. ఇట్లుచతుష్కేంద్రముగా బలమైన గ్రహపదంకూడియుండగా యోగంలేదనట తగదు. యీ యోగమునకే త్రింశద్భాగావళియందు

శ్లో|| “విద్యాజ్ఞానవమన్వితో వినయధీ దక్షప్రజానాయకో యోగః కాద్యక సంభవో త్రినవపంచాబ్ధభూతైర్ హుతాత్. దాతృత్వం ప్రియవత్తుతాచ కుజనో కాస్తార్థక త్యాధవతు”.

అనియున్నది. అనగా జ్ఞానసమేతుడు, వినయము, ప్రజానాయకత్వము, దాతృత్వము, ప్రియమైనవాక్, సకలకర్తృత్వముల సేదగుటయని అర్థము.

ఇంక 5 గ్రహములు వరుసగానుండుట వంచగ్రహమాలిక యనబడును.

శ్లో|| “భోగీనుభి శ్రేతుజితః కువాగ్ని త్కృతనాయకః సత్వవచః ప్రశాంతః, హాస్యప్రియో దారగుణేతిధైర్యోజాతమ పంచగ్రహమాలికాయాం”.

యీ మాలికాయోగంవల్ల భోగము, కుఖము, శ్రేతుజ యము, వాక్యాధుర్యము, భూపతిత్వము, సత్వముమట్లాడుట, శాంతము, హాస్యమం దిష్టము, ధైర్యము, యత్యాదు బండునని అర్థము.

విద్యాయోగము శ్లో|| “జ్ఞానేనో పరమోచ్చస్తే గురుజాయది పీత్యతే వేద వేదాంగ సంపన్నః గ్రంథకర్తా నసంశయః”

అనియు తెత్తుకుజయోగోగ్యాయ కాస్త్రుశ్రేతాభవతి యని జైమిని నీలకంఠవ్యాఖ్యానమున నున్నది. కాన అధికవిద్యాయోగ మని భావము.

సన్యాసయోగము శ్లో|| కర్మరాశిగతే సౌమి కర్మేతే గురుపీత్యతే, పరమహంసోభ వేద్యోగీ యోగోసన్యాసపంజ్ఞికః”

అని కృష్ణమిత్రుడు తనశ్లోతిమకల్పలతయందు జెప్పెను. ఇట్లు సకలవిధరాజయోగాతిశయ సన్యాసయోగంవల్ల నుంచి యుండుది సింహలగ్న మనుటయే శ్రేయోదాయకము. మరిన్ని శ్రీ వెం. రమణయ్యగారి గ్రహకుండలినిబట్టి చూచిన 6 వ యింటలో రవికి నీచ (2) సప్తమమందు కుజ కుక్రులు (8) పుత్రస్థానాధిపతికి అనవత్వగ్రహపంబంధమును, పుత్రస్థానము ను శనిపీత్యుణంగలిగినందున జాతకునకు నీచనేవ. వ్యక్తశత్రుము, దత్తపుత్రయోగము మొదలయినవి చెప్పవలసినవచ్చుచున్నది. గాక ఆగ్రహములు ఆచక్రమందు సరిలేకపోవుటచే చక్రము పవరణకాదగియున్నది.

పీనపాటి సోమయాజులు

ముక్కామల, తణుకు తాలూకా

ప్రకటన

అష్టాదశకుష్ఠరంగనివారిణి

(గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు

రు 500 లు బహిష్కారము)

బ్రతుకుపై రోతపుట్టించునదియు, సంఘమునుండి దూరమున చేయునదియు నగు యీవిష్యాదుగు కుష్ఠవ్యాధిని కానియమము కఠినపత్వము వగయిరా నిర్బంధనలం లేక స్వలమూల్యమున కవిశాలమున నిశ్చేమము గావించు నీయోగ రాజమే ప్రప్రథమముదని మాప్రాంతములవాడుకవలన ప్రఖ్యాతివడసి ప్రకటనావసరములేకున్నను పరిచయశోకుల ప్రోద్బలమున కొద్దికోజలే ప్రకటింపబడును. త్వరపడుడు. పర్యవ్యాధులకు మందు లివ్వబడును. వివరములకు క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

“మండలమునకు పరిపడు పెద్ద డబ్బా రు 10-0-0. 30 రోజులకు పరిపడు చిన్న డబ్బా రు 6-0-0.”

(ప్రాప్రయిటరు) వై. వెంకటరత్నం నాయు

8450

శ్రీరామాశ్రమం

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (కూర్మ గోదావరి.

ఉచితము. ఉచితము. ఉచితము.
 కోటికొలు కండు, ప్రతియేడు వేలవేల ప్రజల అభి
 కాయలనున్నారు. మీరే కాదుగదా.

**1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క
 భవిష్యత్తు రిపోర్టు**

ఈవత్సరము మియొక్క వ్యాపారాధికృతయొక్క పత్య
 మును దెలుపును. ప్రపంచభ్యాసినబడినవ్యతిరేకము, యావద్వ
 యందు ప్రత్యేక ఘనత సంపాదించినవాడు. యావత్సరము మి
 యొక్క వ్యాపారమునుగూర్చి తేదీలు భవరముతో యెట్లుజరు
 గునదియు, వస్తుసామగ్రియొక్క స్థల యిగిరాకీ యెట్లుండునో
 కాస్త్రయొక్క ముగ దెలుపును. ప్రపంచములో ప్రతివోటను
 జరుగు వివిధ వ్యాపారములనుగూర్చిచేసగ దెలుపును.

తగిన సలహా బొందుటకు తొందరపడును. పుస్తకము
 భరతుగాను ర ర్వికాసబడును. ఆలస్యము చేయరాదు. కొద్ది
 ప్రతులుమాత్రమే గలవు.

ప్రకాశకులు:—కమర్షి యలు ఫోర్టా-మిరిపోర్టు 1928.
 ప్రపంచములో వ్యాపారసంస్థలన్నియు యారిపోర్టు నుపయో
 గించుచున్నాడు.

ఇంగ్లాండునందును-ప్రార్థనములందును నవ్వె దారులు
 —స్పీడు కాంచెలకంపేసి, తపాల పెట్టె నెం 2056.

బొంబాయి (ఇండియా)

Toothache

వంటి నొప్పి

చాలా బాధగలిగించి పిచ్చివానిలాగు నగు
 పడు నట్లుచేయును. అప్పుడు బేయర్స్ క్యాఫి

కాఫియాస్పిరిన్

జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుడు.

ఒకే పర్యాయము నేపించిన గుణమిచ్చు
 ను. తలనొప్పి, చెవిపోటు, జలుబులు శైత్యము
 సూర్యతాపము, నడుమునొప్పి మొదలగు
 నొప్ప లన్నిటిని నివారించును.

ఎఱుపు కవరులలో నుంచబడి ఎల్లచోట్లను
 రు 0-2-0 వెలకు దొలుకును. బేయర్స్ క్యాఫి
 యాస్పిరిన్ నే కొనుడు.

విల్లెలను మ్రింగిన తదుపరి కావలసిన జల
 మును త్రాగిన, కొలది నిమునములలో బాధ
 నివారణమగును.

ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్ర

జేటుపాలెం: రమ్మ చిత్రి మొండి వ్యాపారము ప్రాచుర్యము
 గాంచుటే ఇచ్చి ఉనిచ్చినను. వ్యాధిని తెలుపును. క్షేమానుఉచి
 తం, 6 నాటువైయ్యల పూర్తి తద్రులు తెలిసినవార్కి లే
 లుమందు ఇనాం.

ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్ర

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారి ఉపోద్ఘాతము

ఈ గ్రంథము శ్రీయుత చెంచయ్యగారిచే వ్రాయబడినది. ఇకముందు ప్రకటింపబడగలదు

అమృతముగానున్న యీ గ్రంథమున కొన్ని భాగముల
 ను నేనచ్చుటచేసి చదివినది. గ్రంథకర్తవయసును బాగుగా
 గ్రహించి వికాలములను బాసప్రపంచమును భావములను వెల్ల
 డించినట్లు నాకు కనపడెను. కన్నడ వాఙ్మయమున గూర్చి
 యంతకుపూర్వముగయినగారికా అమూల్యగ్రంథమున వ్రాసిరి.
 ఆతడు వాఙ్మయచరిత్రను వ్రాయుటలో నూతనధర్మ నవలంబిం
 చి దక్షిణదేశీయులకు మార్గదర్శకుడయ్యెను. వానివలన చెంచయ్య
 గారింకిమును లాభమును బడసి యీ గ్రంథము నిపుడు వ్రాసిరి.
 విమర్శనాదృష్టితో దీనిని చదువుచున్నానికి అచట నటలు కొన్ని
 విషయములు లోపించినచందము పొడవైనట్లుకనానడు. ఇట్టివల
 జరిగిన నూతన విషయముల వలనను పరిశోధనలవలనను గ్రంథా
 క్రమ పరిమితముగా పెరుగుటచే కొన్ని విషయములను వదల
 వలసియైనదయ్యెను.

వీరశైవ వాఙ్మయము నిపుడు మరల బడయుగో
 రుచున్నాడు. నైజాము రాష్ట్రమునందున్న వివిధ గ్రంథాలయ
 ములను బాగుగా పరిశీలించినచో వీరశైవ మతవిషయక గ్రంథ
 ములు విస్తారముగ లభించుటయేగాక బౌద్ధ జైనమత విషయక
 గ్రంథములు కూడ లభింపవచ్చును. బ్రాహ్మణమత పుస్తకసం
 భావకాలమున బౌద్ధజైనగ్రంథములను గీర్వాణభాషలోను దేశ
 భాషలలోను గూడ అతికఠోరముగ నాశనము చేయుటవలన
 భారత వాఙ్మయమునకు మిక్కిలి హెచ్చునష్టము కలిగినది. ఆ
 విధముగా నష్టపరచబడిన గ్రంథములలో అధికభాగము నిపు
 డు టిల్లెలు చీనాభాషలలో వ్రాయబడిన గ్రంథములనుండి
 మరల స్వీకరింపబడినవి నన్నినది. మనదేశమున నిపుడెచటనుగాని
 ఆ గ్రంథములు దొరకునని ఆశించుటకెట్టి అవకాశమును లేక
 పోయినను నేను నూనించినరీతిగా సాకల్యముగా గ్రంథాలయ
 ములన్నిటిని పరిశీలించినచో కొన్ని గ్రంథములైన దొరకగల
 వని నాకే నన్నింకను విదలకుండ నన్నది.

చెంచయ్యగారి గ్రంథమునందు చారిత్రకాధార ప్రదర్శ
 నమును ఆంధ్రదేశమునందలి సామాన్య సాంఘిక రాజకీయచరి
 త్రలతో వాఙ్మయమున కలుపుచుండునట్టి నూనవదర్శియును
 ముఖ్యోత్తములు గలనున్నవి. సారస్వతము అభివృద్ధిజెందు
 చున్నపుడును క్షీణించుచున్నపుడును గూడ జీవకళతో
 ప్రకాశించుచునేయుండును. సారస్వతమునకు నిత్య వ్యవహార
 ములతో సమన్వయము కలిగినచోగాని దానిని మనుష్యులు పరి
 గా గ్రహింపవలయు. సారస్వతము విస్తారముగ ప్రచారోప
 యుక్తమే. అనేకములగు బ్రాహ్మణానుకూల వ్యాఖ్యానము
 లతో మహాభారతమును ఆంధ్రీకరింపట బాధ్యులు జయుచు
 లను చేయుచుండిన ప్రచారమును ప్రతిఘటించుటకే దేశ
 భాషలలో ప్రచారము గావించుటకే. బౌద్ధులు ను
 జయుచుండు ఆకాలమున మగధి ముచ్చగు దేశభాషలలోనే
 ప్రచారము చేయుచుండిరి. దేశమున విస్తారముగ వ్యాపించి
 యున్న దుర్భలాప్రాయములను తొలగించుటకే నన్నయభిప్రాయ
 తిక్తన పోషణజయును భారతమును తెలిగింప నారంభించి
 రని యుర్రాగ్రగడ యొక పద్ధతును వినిపించెను. ఆపును జయ
 నులు కన్నడభాషలో మహాభారతమును ప్రకటించియుండిరి.
 ఆంధ్రులుగూడ నా కన్నడ ప్రతినే ఆపును చదువుచుండిరి
 వారు. ఆపును ఆంధ్రకవులు నందిచోడుకు వారన సోమన్న
 శార్దూలగు భట్టుమున్నగు వారు కన్నడ భాషయందు ఘనము
 గు పొందిత్యమును గడించినయుండిరి. ఆ కాలమున ఆంధ్రులకు
 కన్నడ వాఙ్మయమునందును వ్యాకరణమునందును పరిచయ
 నుధికముగా నుండెడిది. జయులు మహాభారతమునకు అగ్రనదిజ
 యనుని పేడిది. ఆ గ్రంథమును శ్రీ కృష్ణుడు భగవదవతారమును
 ప్రకటించెను. అది కేవలము జవానులకు పరమగు గ్రంథము.
 ఈ భారతమును గూర్చియే ఎర్రాగ్రగడ దుర్భలాప్రాయములను
 తొలగించుటకే వ్రాసినట్లు కనబడుచున్నది.

జయులకు శ్రీ కథో ప్రాచీనకాలమున ప్రసిద్ధికెక్కిన
 యొక గేయమే మహాభారత కథను మూలాధారమనితోచుచు
 నున్నది. ఈ విధమార్తము ఆకల్యాద యోగమున కనంతరమును పు
 నాచార్యుగమనకు పూర్వమును ఆర్యశాగరికతా విజృంభణ
 సూచకముగ గ్రంథ పర్యవ్యయముగా వెలుల పరిణమించినచో ఇం
 కను విధితముకాలేదు. దానినిగూర్చి యింకను అభివృద్ధిజ
 రుగవలసియేయున్నది. భిష్ముడుచేసిన దశావతార స్తోత్రము ము
 న్నగు విష్ణుస్తోత్రములు శివస్తోత్రములు మున్నగునవి మరలనిటి
 వల సీగ్రంథమున నిమిషవ్యవధిని విషయమును కేసు గ్రహింపక
 పోలేదు.

జయులు మహాభారతమును వ్రాసినట్లుల రామాయణ
 మునుగూడ ప్రత్యేకముగా వ్రాసిరి. వాల్మీకిరామాయణ కథ
 కును జయును రామాయణ కథకును యెట్టి సంబంధమునలేదు.
 కథాపరిత్యాగమున రామాయణ భారత భాగవతకథలకెట్టి ప్రా
 ముఖ్యతయు నియ్యబడలేదు. కావున వీనినిగూర్చి పరిశోధన
 లను చేయుటకు గొప్ప అవకాశము కలదని చారిత్రకవిద్వాదుల
 కందరికిని పొడవట్లుట సహజము. ఎపుడు యెటుల ఏకాగ్రణ
 ములకొరకు ఏ ఉద్దేశముతో హిందువులు పురాణగాథలు యి
 వ్వటి మహాపురాణోత్తమాసాదులకెంద పరిణమించెనో తెలుసు
 కొనుటకే యీ పరిశోధనలు జరుగవలెను.

చెంచయ్యగారు తమ గ్రంథమున ఆంధ్రవాఙ్మయమును
 గూర్చి మాత్రమే చర్చించిరిగాన దీనియందు వారిట్టి వికాల
 విజ్ఞాన పరిశోధనలను గావించుట కవకాశము లభింపలేదు.
 అనాలోచితముగ విమర్శనను ప్రకటించునట్టి వారుహించి
 నంత హెచ్చుగాకాదుగాని కొంతవరకు మాత్రము ఆంధ్రవాఙ్మ
 యము గీర్వాణవాఙ్మయమున కవకాశముగానే యున్నది.

పాటలు ముఖ్యగానములు సిద్ధిపాటకములు మున్నగు
 నవి ఆంధ్రవాఙ్మయమున సహితసాంకేయముగా నున్నవి. ఆం
 ద్రదేశమును తత్వమును వెల్లడించినవారిలో నేనున ప్రథమగ
 న్నాడు. ధీవికాండను కోన బుద్ధారెడ్డి రామాయణమును
 రచింపగా రంగనాథుడను కల్పితపుస్తకము దానిని రచించెనని
 ఆశ్వాయుడుగ నాలోపించిరి. ఇట్టి మనీషులు రామాయణము
 నే ప్రవిడసంబంధముగ చేయుటకుగూడ సమర్థులై యున్నారు.
 ఇట్టి మనీషులును కవులును సంస్కృతమున వ్రాసిన వ్యంతం
 త్ర గ్రంథములనుగూర్చి ప్రత్యేకచరిత్ర వ్రాయబడవలసి
 యున్నది.

వాల్మీకి రామాయణమును రంగనాథరామాయణ మన
 బడు రెడ్డిరామాయణమును పోల్చి చూచినచో కోన బుద్ధారెడ్డి
 యా యార్యగ్రంథమున దక్షిణ భారతదేశ విషయకగాథల
 నెంతయు కిగా చేర్చినదియును అతడెంతటి ఆసక్తితోను భావ
 నా శక్తితోను వృద్ధుమార్త కములగ వానిని రచించినదియును
 విదితము కాగలదు. నులోదనకథ, రామేశ్వర వృత్తాంతము,
 రాణుని పాతాళహోమము; తారాపందోరులగాధ, ఆంకవర
 త్ర మున్నగువానిని రెడ్డి రచించిన ఆదృశ్యవైఖరి చాల ప్రశంస
 నీయును. కేవలము ఉభయభాషా శోవిదత్యమును మాత్రమేకలి
 గి యున్నవా రెండును బుద్ధారెడ్డి రచించినరీతిని రచించవలయు.
 బుద్ధారెడ్డి రామాయణము పామరజనుల సత్కథకముగ నాక
 ర్షించినది. దత్తమండలములలో ప్రతియింటనుగూడ యీ
 రామాయణ గ్రంథములే చదువుచుండును. ఆర్య విజ్ఞానము
 ఉత్తర సర్గాలలో విస్తారముగా నులకొనినది. దత్తమండల
 ములలో ద్రవిడవిజ్ఞానమే ప్రబలముగ నున్నది. కావున సర్గా
 రులలోని గ్రంథకర్తలును దత్తమండలములలోని గ్రంథకర్తలును
 వ్రాసిన గ్రంథములను విడదీసి పరిశీలించినచో విజ్ఞానసంబంధ
 మగు నీ విభేదము బాగుగా విదితము కాగలదు. శ్రీరాధుడు
 వ్రాసిననబడుచున్న పల్నాటి వీరచరిత్ర మున్నగు గ్రంథము
 లను గూడ సత్యముగు ఆంధ్రత్యమును వెల్లడించు గ్రంథముల
 పట్టిక నుండి విడువ వలెనైదు.

జాతీయభావము తీవ్రముగలవలనను వంగరాష్ట్ర వాఙ్మయ
 ప్రోత్సాహమువలనను ఆంధ్రత్యము ఆంధ్ర సారస్వతమున విది
 తమై భిన్నమార్తులతో నేడు ప్రకాశమానమగుచున్నది. సమ
 కాలికులను మేధావులసంఖ్య చాల అధికముగా కనబడుచున్నది.
 వారు వ్రాయుచున్న గ్రంథముల సంఖ్యయును హెచ్చుగానే
 యున్నది. భావములను లేట తెలుసున వెల్లడించుట, భావములు
 సరళముగా నుండుట, సహజాంకారములు మున్నగునవి నవీన
 కవికలందు సరళ ప్రాధాన్యమును బడయుచున్నవి. ప్రబంధ
 యుగము నాటి అపహాస కర్తవలు వ్యక్తి స్వభావనికారముగా
 మున్నగునవి తొలగిపోవుచున్నవి. ప్రబంధయుగమే జయి
 సారిసత్వమునకు క్షీణించియుని యనదగును.

సాంఘిక నాటకములు, కథాగేయములు, పోస్టకావ్యము
 లు, సాంఘిక-మానసిక నవలలు, గేయములు, విచిత్రకథలు, చరి
 త్రలు మున్నగునవి 25 యేండ్లలోపున విస్తారముగ వ్రాయబడి
 నవి. అధికముగు సానుభూతిని, పొందిత్యమును భావనాశక్తిని
 కలవా రెవరైన పూనుకొని యీ సమకాలిక సారస్వతమును
 గూర్చి విపులముగ చర్చింప వ్రాయ నవసరము కలదు.

చెంచయ్యగారి గ్రంథ మిరకమువానిలో క్రేవత్వము
 మనుటకెట్టి సంతయములేదు. ఇట్టిగ్రంథములు మిక్కిలి తక్కువ
 గానుండుటచే నీది ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు ముఖ్యతమునుగ సహ
 యమేయగును. ఇంకను యిట్టిచరిత్రలును ప్రత్యేకయుగములను

విషయములనుగూర్చిన యంతరవర్తితములను వ్రాయబడుట కి గ్రంథము తగినంత ప్రాశస్త్యమును బడయునగాక.

అనుబంధ విమర్శనము

ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యనుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు వెలువడియుండుటచే ప్రధానముగా కాశ్యోతమునకు విభేదము కాకున్నను ఏదోకొంతవిభేదము దత్తమండలములనబడు పశ్చిమాంధ్ర పండలములకును పర్వతలనబడు మధ్యాంధ్ర లేక మాఖ్యాంధ్ర మండలములకును ఉండునోమోదాను సంశయము నాకు కలిగినది. రాజకీయముగా యీరెండు భాగముల చరిత్రయును సమానమే. మొదట నిభిరెండనుగూడ నైజామాసామ్రాజ్యములోనివే ఏవో కారణములవలన బ్రిటిషువానివశమైనవి. గౌరవమునకుగాని ప్రాశస్త్యపాకమును నాంతరంగిక ప్రీతిభావమునకుగాని ఇది హేతువు కాబోదు.

పర్వతల కడుసులభముగను కడుపమగ్రముగను ఆర్య విజ్ఞానము నలవరుచుకొనెను. దత్తమండలములు తత్ప్రవేశమునకు గుంభములును నుగమములును కానందున వానిద్రవిడ స్వభావమును వ్యక్తిత్వమును చాలవరకు వెనుకటివలెనే నిలిచియున్నవి. ఈరెండుభాగములకును గల విభేదమున కిదియే కారణము. ఈ విభేదము వాఙ్మయములందు బాగుగా గోచరించుచున్నది.

పర్వతలలో నిటీవల నవనాగరికతా ఫలితము విడిత మగునంతవరకును గ్రంథము లన్నియును సంస్కృతగ్రంథముల కనుకరణములును అనువాదములులే యుండునట్లు. దత్తమండలములలో వ్రాయబడిన గ్రంథములందు ప్రబలముగ వ్యక్తిత్వమును ఆంధ్రత్వమును గోచరించుచుండును.

పీఠశైలగ్రంథనిచయ వంతయును తెలింగమునందు అనగా దత్తమండలములందు వ్రాయబడినదే. కావుననే ఆగ్రంథములందు వర్ణవిభేదనిరసనను, బ్రాహ్మణాధికృతా విమర్శనము, ఆర్యత్వశంసనము మున్నగువి అధికముగ కనబడుచున్నవి. పశ్చిమాంధ్ర కవిమండలిలో వేమన తారకాధరదేయస్వామి, పోతులూరి పీఠబ్రహ్మయ్యగూడ నీకోటిలోనివాడే. వండితవాఙ్మయమునకు భిన్నముగ పామరవాఙ్మయ మంతయును దత్తమండలములందు వ్రాయబడినదే. యక్షగానములు ద్విపదలు మున్నగున వన్నియును దత్తమండలములలోనే వ్రాయబడినవి.

కోన బుద్ధారెడ్డి రామాయణ రచనను శేవలము అను వాదముని యన వలెను. వాల్మీకి రామాయణము లాంధ్రమున నెన్నోకలపు కాని రెడ్డిరామాయణ మొకటిమాత్రమే యున్నది. వాల్మీకి రామాయణమునందు కల్పకథల నన్నిటిని అతి కుమత్యార్థముగను అధిక సామర్థ్యముతోను రెడ్డి పొందుపరచెను. ఆంధ్రుల వనీవ రెడ్డి ద్వారా యీరామాయణ గాధకు యాపాతరమును కలిగించెను. ఆంధ్రభాషలో రెడ్డి రామాయణముకంటె జనాకర్షకమును అధికముగ కవిత్వాచమత్యార్థము కలదియునగు గ్రంథముచురేదియును కనుపడదు. దానియందలి భావప్రబోధము పరిశుభమును నశీకరణ సమర్థమునై యున్నది. రెడ్డిరామాయణమును రంగనాథ కవి వ్రాసెనటలెట్టి ఆధారములులేవు ఈ రామాయణమున వాల్మీకిరామాయణమునందు లేని వ్యత్యంతవిషయములు వెల్లడుచున్నవి.

- (1) ఆరణ్యకాండలో పెరురుపాదలో నొకరాక్షసుని లక్ష్యణమును సంహరించుట.
- (2) రాజమంజిరితల్లియును మహర్షులును రాజులనుకు సమపదేశము గావించుట.
- (3) తివిషాదకరముగు శుశోచన కథ.
- (4) శుమంతుడు సంచీవి నన్వేషించుట.
- (5) రాజుని పాతాళహోమము.
- (6) రామేశ్వరపుత్రాంతము.

ఇటుల నూతనవిషయములను చేర్చుటయటుండ పాత్రల గణాగుణములను సవరించుటలో కవికి సహజముగ నద్భుత శక్తిని, ఆంధ్రులమేధాసంపదనుగూడ రెడ్డిబిల్లడించెను. భరతుడు, వాలి, తార, మండ్లిదరి, ఆంగడుడు వీరిని నూతన యశోభరితులగా చిత్రించెను.

రావణకుంభకర్ణులను గూడ మాతృకలోని దాడు ప్రతివలనుగానే రెడ్డి వదలివేయలేదు. రావణుని రాక్షసత్వమును తొలగించి విచిత్ర నైతిక పురుషునిగావించెను. రావణుడు సీత నపహరించుటకు కారణమేమి? తాత్పర్యము విషయచ్ఛయమును ప్రతీకారవింతయును కారణములుగా చూపబడినవి. కామాంధకారమునందు నైతికము ఆధ్యాత్మికాద్వేషము పరిస్ఫుట మగునట్లు రెడ్డి చిత్రించెను. సంసారసాగరమును తరించి నైకుంఠనగరమును చేరుటకు భగవంతునివలన వధింపబడుటయే యైతిక మసాధనమని రాజులు డెరుగునుగా నట్లుమోక్షేచ్ఛులననే కావలెనని కలహకారిణియును రాజుడు కలగజేసెనని రెడ్డి వర్ణించెను. ఇది అపూర్వముగ కారణ మేయగునగాని హిందువుల మానసికతత్వమునకు విలక్షణముకాదు. ఇటీవల ధర్మము ప్రజలను బలవంతముగ చంపుటకు గూడ నిట్టిమనోభావమే కారణమయ్యుండెను. ఇప్పుటికిని ఆత్మివాత్మ్యల కిదియే కారణముగ చున్నది. కుంభకర్ణు డంత్య సమయమున విభీషణునకు

ఆతడు, ఏడ్చెను, ఏడ్చెను, ఏడ్చెను.

ఏలనన, పాపము, ఆచిన్న బిడ్డ, సరియైన ఆహారము లేక, ఆకలితో చనిపోవుచున్నాడు. అతనితండ్రికేమియు తెలియదు. ఆతడు తాను శ్రేష్ఠముని గ్రహించినదానినే బిడ్డ కిచ్చెను. కాని ఆతడాబిడ్డకు రాశ్య నిచ్చిన బాగుండెడిది.

ఈవిధముగా మీబిడ్డల నపాయముల పాలనార్పమము చేతితోతాకబడక డబ్బోడబ్బాలలో నెలుచేసి పంపబడు, పరిశుభ్రమైనట్టియు, శుభకరమైనట్టియు 'గ్లాక్సో' వాడుడు.

Glaxo

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు లిందు కో, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నిచోట చేయబడినవి.)
రేపాలపేట నెం. 40, మదరాసు.

3701

చేసిన యుపదేశము నిడవమానసాందర్య విషయములతో నిండి యున్నది. బుద్ధారెడ్డి వాల్మీకి రామాయణము ననవశంపలేదు గాని ఆంధ్రజానపదుల అద్భుత భావనాశక్తి ననువదించెను. ద్విపద కావ్యములలో పశ్చిమాంధ్ర మహాభారతమును పల్నాటి పీఠచరిత్రయును ఆగ్రగణ్యములు.

ఇటులనుటవలన పశ్చిమాంధ్రమున సలక్షణోత్తమ కావ్యములు రచింపబడనేలేదని భావించునాడదు. ఏలనన ఎర్రావ్రగడ పశ్చిమాంధ్ర ముఖ్యధికవిభాగంలో నగ్ర గణ్యము. నన్నయతోను తిక్కనతోను సమానముగ గంభీర వ్యాధయమును కవితా వైభవమును కలవాడు.

1927లో ఫ్రీబ్రెయిలో అనంతరమున జనమంది శేషాద్రి శర్మగారిలో సేను మాటలాడినపుడు ఉత్తర పశ్చిమాంధ్రములకు గల యీ భిన్నత్వమునుగూర్చి సేను తొలిసారి నాయభిప్రాయములను వెల్లడించిరి. రంగనాథ రామాయణమును శర్మగారు వ్రాసిన భూమిక ఆసమగ్రమునయు దానిలోగల స్వతంత్ర విషయములను ప్రత్యేకముగ పేర్కొనుటయేగాక వాని మూలాధారములనుగూడ బాగుగా నన్వేషించి వెల్లడించుచు మరల విపులముగ నపోద్ఘామతో నారామాయణమును మరియొక కూర్పును ముద్రించి ప్రకటింపవలెననియు ఆయన నపుడు సేను కోరిరి. ఉత్తర పర్వతల-పశ్చిమాంధ్ర మండలములవాఙ్మయములకు వికాలములగు విభేదములు కలవనిగూడ తెలిపిరి. యశస్వీయుగు శర్మగారు నాభావముల నామోహించుటయేగాక వెడకటికూర్పులతో వదలబడిన భాగములను పూర్తిచేయుచు కోనబుద్ధ రామాయణమును మరల ప్రకటింపుటకుగూడ శర్మగారు రభ్రుడంగీకరించిరి. శర్మగారిపుడు కృష్ణావతారతత్వ మును గ్రంథమున కవించుచున్నాడు. దీనియందధికముగ ఆత్మవిశ్వాసమును ధార్మికతయును కాన్పించుచున్నది. కావున రెడ్డిరామాయణమును మరల ప్రకటింపుట కాయన కింకను తీరుబడికలుగలేదని తోచుచున్నది.

ఆ వత్సరముననే నా బంధువులలో నొకరగు శ్రీరాములు రెడ్డిగారిలోగూడ బుద్ధరామాయణమునుగూర్చి యొకసవి మర్మకమును వ్యాసమును ప్రకటింపుట వసరమని సేను తెలిపిరి. చాల నూచనలనుగూడ చేసిరి.

1919 లో నెల్లూరులో సేనువ్యవసాయ రంగశాఖ డను కవి లేనేలేదనియును, అది శేవలము కల్పితమనియును, అది దేవునిపేరే మనుష్యునిపేరే వ్యవస్థనుబలేదనియును ఆ రామాయణమునందేగలబలపధాధారమున ప్రోసిపుట్టుటకు చాలినంతటి యంతర ఆధారమేదియును లభింపలేదనియును, దానిని కోన బుద్ధారెడ్డి వ్రాయలేదనుట ఆన్యాయమనియునుగూడ సేను వపుడు తెలిపిరి.

ఇపుడు పరిశీలుట పూర్తిగా ముగిసినది. నూతన ప్రాశస్త్యము పర్వతలలోనే వికసించి హేతువుగా పనిచేయుచున్నది. విజ్ఞాన సంబంధముగ ననటనే అధికృత మొండెనది. సంఘసంస్కారము మున్నగు జాతీయోద్వేగములకు పర్వతల లిపుడు ప్రేరంగములైనవి. చిత్రకళలోను సారస్వతమునందునుగూడ పర్వతలవారు విమూర్ఖ సాందర్యయుతములగు నవీనపద్ధతుల నలంబించుచున్నారు. పాశ్చాత్యవాగరకతయు వంగాభారతీయ పునర్విసతామునుగూడ పర్వతలలో స్వేచ్ఛావివహార మొనరించుచున్నవి. కావున అధికనైతికాది విజ్ఞానాభివృద్ధియందు పర్వతలవారిపుడు అత్యధిక గౌరవసాసనమును గడింపగలిగిరి. అని శ్రీముత కట్టమంచి రామంగారెడ్డిగారు వ్రాసిరి.

గజ్జికితైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. నహా 0-2-0.
ఈ తైలమును గాలింపు పూటలు కాచిన మీద, గజ్జికి కింకను, దీని యెరుదగునట్టి పరిమాణము, తత్వక నశింపదు.
అమ్మ, బాబులకును డిప్రో, బొంబాయి - పేనికానాను

ఎం. వెనిజోలానుగారు, వారి సతి

గ్రీకు దేశపు రాజనీతిజ్ఞులలో ప్రధానులు. ప్రస్తుత మంత్రివర్గము విచ్ఛిన్నమైనదివ తిరిగి వీరే మంత్రి వర్గము నేర్పరతు రనుకొనుచున్నారు. 1920 సం॥ లో వీరు ఎన్నికలలో ఓడిపోయినప్పటినుండి రాజ కీయములం దంతగా వాల్చినకుండిరి.

విలియము స్మితుగారు

బెంగళూరులోని ఇంజీనీయరు ఎక్స్ప్రెస్ ఇం గ్లాండులో జరుగనున్న సామ్రాజ్య పాలు పెరుగు వ్యాపారసంఘముల మహాసభకు ప్రతినిధిగ బోవు చున్నారు. (ప్రె. ఫో. బీ.)

ఎ. సి. డబ్ల్యు, ఐ. సి. ఎస్.

పులిచే చంపబడిన విశాఖపట్నం కలవరు.

(ప్రె. ఫో. బీ.)

బార్డోలీ ప్రజాసంక్షోభము ఘోషించి ప్రభుత్వ దారుణకృత్యములు

బార్డోలీ, మే 25: - రాయం గ్రామనివాసియుగు గో పెన్ భాయి దేవగారిని జప్తు ఆఫీసర్లకు సహాయకాదులై మధ్యవర్తులుగా పనిచేయువలసినదని సర్కారువారు కోరిరి. కాని ఆయన నిరాకరించెను. అందులకై ఆయన శిరార్థుడని యెంచి బార్డోలీ ఊజమ్మీబుగారు పుష్కల బారి చేసిరి.

అ రె స్టు

నానిఫోర్థాన్ గ్రామములోని భవన్ హిరాపటిదార్ గారు జప్తు ఆఫీసర్ల లోనికి వచ్చుచుండ తలుపులుమూసిరను కారణమున 258, 186 పెక్కును ననుసరించి ఆయనను అరెస్టు చేసిరి. జరిగినపంకతి ఏమనగా: - భవన్ హిరాపటిదార్ గారు వాకలి గుమ్మమువద్ద నిల్పుండియుండిరి. కాని ఆయన భార్య దొడ్డిగుమ్మమువద్ద నిల్పుండియుంచెను. ఇంకి లో పతానులు వచ్చుటను చూచి ఆమె భయముచే దొడ్డిగుమ్మమును మూసివేసెను.

గ్రామమును గృహములను ముట్టడివేయుట

రంఘోడ్డి దేశాయిగారి యిట్లు తిరిగి ముట్టడివేయబడినది. నిన్నటిదినము పతానులు వినుగు కెండ్లిపట్లుగా నటించి ముట్ట డించుటమాని పెడలిపోయిరి. కాని, ఏమనబాటున తిరిగి ఆక సాత్తుగావచ్చి తెల్లవారుజానున తలుపుతీసిన వెంటనే జొర బడుటకు యత్నించిరి. ఉదయం 3-4 గంటలకు పతానులుతిరిగి యింటిచుట్టు హాజరైరి. శరభోనుగ్రామములో జరుగుచున్న యాముట్టడి విషయమై కలుగు నేటిఉదయం 7 గంటలకు వల్ల భాయి పటేలుగారికి తెలిసినది. వెంటనే శ్రీయుత ఇబ్రహీం, పటేలుగారును, శ్రీమతి భక్తిబాయి కల్యాణ్ జీగార్లును శర భోనుగ్రామమునకు పయనమై వెళ్లిరి. గ్రామముంబ్రయు మొత్త ముహిద పోలీసువారిచే ముట్టడింపబడియున్నది. ప్రతి యింటి యొక్క వాకిటితలుపును బంధింపబడియున్నది. వీధులలో పోలీసుభటులు వేయికండ్లతో పరారా తిరుగుచున్నారు.

రంఘోదుదానుగారి పెరటిగుమ్మమువద్ద నొకపతాని వాడు కాపలా కూర్చుండియుండెను.

పెరటిలో 5 ఆవులును రెండుదూడలును ఉండెను. ఒక వృద్ధ స్త్రీయైత్రము ఇంటిలో నుండెను. ఆమెయొక్కతెయే ఇంటిలో ఏకాంతముగా సత్యాగ్రహ వ్రతదీక్షా పరులై స్వ యంకల్పిత కారాగృహవాసమును స్వగృహమునందే యనుభవించుచున్నది. సాయంకాలము 3 గంటలయినది. జప్తు ఆఫీసర్లొకను వీధులలో తిరుగాడుచునే యున్నారు. గృహములన్నియు బంధింపబడియున్నవి. గతసాయంకాలము నుండియు ప్రజలు ఇండ్లలోనే ముగ్ధి పోవుచున్నారు. ఉపవాసములు చేయుచు మరణమునైనను పొందుటకు సంసిద్ధులై యున్నారగాని, పతా నులు జప్తు ఆఫీసర్లను ఇండ్లలోనికి రానియ్యి డలచుకొన లేదు.

రంఘోదుదానుగారి పెరటి గుమ్మమువద్ద కాపలాయుం దిన పతానువాని ఫోటోగ్రాఫును ఇబ్రహీంపటేలుగారు తీసిరి. అందులకు ఆపరానివాడు కోపావేశుడై ఇబ్రహీం పటేలుగారి తో వచ్చి పొటోయెత్తిన కల్యాణ్ జీనీ పొడిచి చంపివేసెదనని బెదిరించెను.

దొడ్డిలో నున్న పతానులు దుర్భాగ్యులు పనులేవియును చేయకుండ కనిపెట్టి చూడగలందులకై కనిపెట్టి చూచుచుండిన వాలంటీరును చూచి అతనిని ఆల్లరి చేసి ఏడ్పించెదననియు చంపి వేసెదననియుకూడ ఆపరానువాడు తులనాడెను.

ఆఫీసర్ల కపటవేషములు

శరభోనుగ్రామమునకు మోహన్ లాలు మాయను క్రొత్త జప్తు ఆఫీసరు వచ్చియున్నారు. శరభోనుగ్రామములోగల స్వ రాజ్య అశ్రమమును సందర్శించుటకై వచ్చినట్లుగా నటించి వచ్చెను. తాను ఖద్దరుపట్టులును కొనిదలంచినవచ్చితినిని చెప్పె ను. కాని, అదటి చిరాగిని జప్తుచేయవలెనని ఉద్దేశించినచ్చె ను. కాని, ఖద్దరు పట్టుములు నిలవయుంచబడిన ఉగ్రాపు గడి తాళమువేయబడియుండెను. ఈ ఆఫీసరువెంట కొంచెము దూరములో పతానులును, పోలీసుభటులును ఉండిరి. ఆశ్రమ ములోనివారు తమ్ము చూడకుండునట్లుగా మెలంగ వలయు నని తమలా తాము హెచ్చరించుకొనుటవల్ల జప్తు ఆఫీసరుగారి వెంట రహస్యముగా జప్తులకై కొనిరాబడిన పరివారమిదియుని తేటతెల్లమయ్యెను. (ప్రె. ప్రె.)

డా॥ కొశిక పండితుని 42 దినముల ఉపవాసము

డా॥ కొశికపండితులవారు ప్రకృతిచికిత్సయందు ఉపవాసములందు ఎక్కువ నమ్మకము గలవారు. ఈమధ్య వీరు 42 రోజులు ఉపవాసముజేసిరి. విరో చనములు వాంతులు తగిలినను లక్ష్యపెట్టక వట్టి నీరుమాత్రము త్రాగుచునుండిరి. ఉపవాసదీక్ష ముగి సినవిదప తీయబడిన ఛాయూపటము.

షు ఆబు క్వరూషిగారు

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు ముగ్గు రలో నొకరు.

భా.బ.లిక్కితుమాయతుఖానుగారు

పాటియాలా సంస్థానమునందు మహారాజా గారు లేనపుడు రాజ్యము పరిపాలింప నియమింప బడిన సంఘాధ్యక్షులు. ప్రధానమంత్రి.

“బైరేట్ ఫాల్స్” నాట్యకంపెనీ

భారత దేశమును విడిచిపెట్టవలెనని ఉత్తరవు బొందుట

“బైరేట్ ఫాల్స్” అను నొక రహస్యదేశపు నాట్యకంపెనీ ఇటీవలనుద్రాగు ఎక్స్‌ప్రెస్‌కు థియేటరులపై నాట్యప్రదర్శనలు లిచ్చి యిప్పుడు ఉదకమండలమువద్ద నున్నది. ఈ కంపెనీ జానుమాంసాంతములోగా భారతదేశమును విడిచిపెట్టవలెనని ప్రభుత్వమునాకు త్రవ్వకంపెనీగా నున్నది. ఈ కంపెనీలో పదిమంది నాట్యకర్తలు లున్నారట. వీరిలో ఆరుగురు రహస్యములు, ఒకడు పోలండు దేశమును, ఇద్దరు ఆమెరికనులు, ఒకడు అస్ట్రేలియానుండి వచ్చినవారట.

ఈ కంపెనీ సింగపూరునుండి రంగూన వద్దకు చేరినప్పుడు దేశములో పల ప్రవేశించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వముయొక్క యనుమతిని పొందియుండలేదు. వీరి ప్యాసుపోర్టులు సింగపూరు పోలీసువారిచే తనిఖీ చేయబడియుండెనుగాని, వారిలో సోవియట్ రహస్యములుగూడ చేరియున్నందున బ్రిటిషు ప్రదేశములో ప్రవేశించుటకు మొట్టమొదట యనుమతి బొందవలసియుండెను. ప్రభుత్వముచే జారీచేయబడిన యుత్తరవు 10 పె నీకి సంబంధించిన ప్రతి వ్యక్తికిని చెందును. ఆమెరికను లిరువురును అస్ట్రేలియాను ఒకడును కంపెనీలో తమ సంబంధమునబడి చినయెడల వారిని ప్రభుత్వమువారు దేశములో నుండునట్లుకు. మాస్కో గ్రాండు అపెరా కంపెనీలో యింతకుపూర్వము వచ్చియుండిన నాట్యకర్తలుగూడ మాస్కో ఛెర్పిలో అనంతము యిప్పుడీ కంపెనీలోనున్నారట. “ఫాల్స్” నాట్యకర్తలను లీవారమున కాపనసభా మంత్రిముగ్ధుల జరుగుచుండెను. నేటి రాత్రియు (25-5-28) రేపటిదినమునను కూడా వద్ద జరుగనున్నది. అప్పటినుండి యీ కంపెనీ సింహళమునకు బోయి రాబోవు మాసాంతములోగా సికింద్రాబాదువద్దను బొంబాయి వద్దను ప్రదర్శనలు నిచ్చెదరు.

కంపెనీ మేనేజరు ఎ మెకెంటేగారు, తాము కంపెనీనితరపున ప్యాసుపోర్టులను సింగపూరువద్ద మరల బొంది తిమియ్య, ఇండియా ప్రభుత్వము దలచుచున్న ప్రకారము తమ భారతదేశ పర్యటనము జాను మాసాంతములో ముగియదనియు, బొంబాయిలో మదక థియేటరులో గలిసి మరియొక పర్యటనము సలుపుచుననియు ననుచున్నారు.

మాస్కో ఛెర్పిలోగారు ఉత్తరవును జూచి యాశ్చర్య పడుచున్నామనిరి. యూరోపు ఖండమునం దంతటను వీరి నెడ గనివారు లేదు. ఇతరదేశములుగూడ వీరిని గౌరవింపచునే యున్నది. తాముగాని తమ కంపెనీగాని యెట్టి రాజకీయ ప్రచారమునందును పాల్గొనలేదని యనుచున్నారు. తాము జీవించుచున్న ప్రచారమంతయు తమ కళాభివృద్ధి కొరకేయనుచున్నారట. పూర్వపు రహస్య చక్రవర్తియెదుట మూడు పర్యాయములు తాము ప్రదర్శనలు నిచ్చియుంటిమనియు, తామిప్పుడు రహస్యలో కాలం బెట్టి నచో 24 గంటలలో తమ గొంతుక కోయబడుననియు, తామెట్టి దేశమునకు గాని గృహమునకుగాని యిప్పుడు చెందియుండలేదనియు తాముగాని తమ కంపెనీలుగాని యింతకు పూర్వమెప్పుడును యీ విధముగా నిర్బంధింపబడియుండలేదనియు తమ పూర్వచారిత్రమునంతను ఇండియా పోలీసువారు బాగుగా నెరిగియున్నారట గాన తాము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు ప్రతికూల ప్రచారములో పాల్గొనుచున్నట్లుగా పోలీసువారు తమపై నేరములను మోపుటకు సాధ్యపడదనియు భారతదేశములోనున్న మరికొందరు రహస్యములపై నెట్టి పర్యాయము దీసికోబడియుండలేదనియు ఏ విధముగనో గాని ప్రభుత్వమువారు దురభిప్రాయపడియుండురనియు నిజానిజములు నిష్టాప్రభుత్వమునకు తెలియజేయబడునపుడు ఉత్తరవు కొట్టివేయబడుననియు మాస్కో ఛెర్పిలోగారు ననుచున్నారు.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు తనకంటె నెక్కువ మిత్రుడు యిష్టమెకంటేగారనుచున్నారు. తమపై నాకోపింపబడిన నేరము తీసివేయబడినచో, తమ కంపెనీ మరియే దేశమునకునిక మర్యాదతో బోజులదనియు, ఏదోయొక గొప్ప దురభిప్రాయమే ఈ యుత్తరవునకు కారణమయియుండుననియు, ఈ విషయము మద్రాసు ప్రభుత్వమున కేమియు తెలియదనియు, నిష్టానుభి కాదులే యందుకు బాధ్యులనియు, వారిని సందర్శించుటకు తాము సిద్ధులు బోవుచున్నామనియు, మెకెంటేగారనుచున్నారు గవర్నరు గోషమ ప్రభుపంతులు గతరాత్రి ప్రదర్శనమునకు హాజరుగారట.

ఆ జీర్ణము వలన భీతి లేక నేను జింపుదు. 3644

మీరు భోజనముచేసినంతనే ‘బైసురేటెడ్’ మెగ్నీషియా పొడినిగాని ద్రవ్యముగాని వుడయోగించిన తనివితీర తృప్తికరముగా, కడుపునొంద సాకాడెస్, లూజి, డాల్ బాత్, తర్కూరి, అరస్, కెలాను భుజింపవచ్చును. గండెయందు మంట, కడుపు ఉబ్బరము, పుల్లి తేవులు, వాయువు మొదలగు జీర్ణకోశ సంబంధములగు జబ్బు లన్నియు, అన్న మరగక పులిసి పైకి పొంగినందున కలుగుచున్నది. బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా యీ అపాయకరము లగు ఔషధముల ప్రతిహత మొదల్పి కులభకరము జీర్ణకోశాన్ని చెంపొందించును. ఇది డాక్టరు, వైద్యకాలలు, అనేక ప్రజలు, ఉపయోగించియున్నారు శిశువుచేసియున్నారు. ఏమాత్రమును అపాయకరముకాదు. కెమిస్టలవద్దగాని, బహుశానండిగాని, లేక విజయవద్దకండి నేరుగాగాని కొనినపుడు ప్రతి దానిపైనను ‘బిస్ హెచ్’ అను గుర్తును చూచుదు.

బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా

'BISURATED' MAGNESIA

మీరు కొత్తగా కారును కొనదలచిన

బ్యూక్

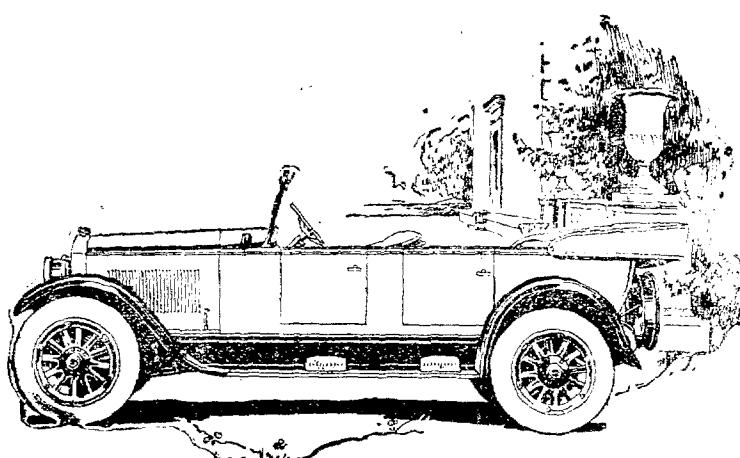
స్వంతదారులను విచారించుడు.

బహుశ వారు మీకు బ్యూక్ యొక్క శక్తి సామర్థ్యము, నమనమునందు వేగము, సౌగంధ్యము, అధికృత, సౌఖ్యమునం దాస్యత్యము, మొదలగు ఉన్నతాతిశయములను విపులముగా విశదీకరింతురు.

ఇంజనీరింగునందు నూతన మార్పులశ్రేష్ఠి, మంచి సామానులచే తయారొనర్పబడిన ఉన్నతి తరగతికి చెందినకారు

పరీక్షలో కృతార్థురాలయి ప్రశంసమందు శ్రేష్ఠమైనదని ఖ్యాతిగాంచినది. సూక్ష్మ పరీక్షలన గావింపుడు. ఎంత అందముగా నున్నదో అంత శ్రేష్ఠమైనదిగానున్నది.

R. PATEL & Co., MADRAS.

జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీలు

శాసనసభ

1926-27 సంవత్సరపు జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల రిపోర్టు ప్రకారము 80 మ్యూనిసిపాలు సంఘములు పని జేయుచుండెను. తెనాలి మ్యూనిసిపాలు సంఘమునకు శాంక్షను అయిన నభ్యుల సంఖ్య 16 నుండి 20 వరకు పెరిగెను. నివేదనసంవత్సరమున శాంక్షను చేయబడిన బలము 1736 నుండి 1740 కి పెరిగెను. అనలు నభ్యులసంఖ్య 1689 నుండి 1702 వరకు పెరిగెను. గుంటూరులో దప్ప మిగిలిన మ్యూనిసిపాలు సంఘములన్నిటిలో ఎన్నికలు జరిగెను ఎన్నికల సంఖ్య 476 నుండి 473 కి తగ్గెను. వీనిలో 322 టిలో పోటీ జరిగెను. పూర్వసంవత్సరమున 343 టిలో పోటీ జరిగెను. నివేదన సంవత్సరమున 151 ఎన్నికలలో పోటీ లేకపోయెను. పూర్వసంవత్సరమున 133 టిలో పోటీ జరుగలేదు. అనంత పురం, ఆదోని, సైదాపేట, ప్రొద్దుటూరు, బోడ నాయకనూరు, కన్ననూరు, ఉదకమండలములందు, ఎన్నికలలో పోటీ అనలేజరుగలేదు. ఎన్నికలు జరిగిన మిగిలిన 73 మ్యూనిసిపాలు సంఘములలో, వోటర్ల లో నూటికి 68.7 వంతున మాత్రము పాల్గొనిరి. ఇంతకు పూర్వపు సంవత్సరమున 100 కి 70.2 వంతున పాల్గొనిరి. మొత్తముమీద జిల్లా మ్యూనిసి పాలిటీల ఎన్నికల విషయమై వోటర్లకు శ్రద్ధ తగ్గుట శోచనీయము. ఎన్నికలలో పాల్గొనిన వో టర్ల సంఖ్యయు, పోటీచేయబడిన ఎన్నికలసంఖ్యయు తగ్గిపోవుటయు, పోటీలేని ఎన్నికలసంఖ్య పెరుగు టయు, ప్రోత్సాహకరము గానేరవు. ప్రాయశః కుల కక్షలు మున్నగునవి గలసి, ఎన్నికలపట్ల వోటరుల కాతురములేకుండ జేసియుండును.

77 మ్యూనిసిపాలుసంఘములకు, కౌన్సిలరులచే నెన్నికొనబడు అధ్యక్షులు గలరు. పొల్లూచి మ్యూనిసి పాలు కౌన్సిలుకు నామినేటెడు అసభికారి వై ర్మెనుగ గలడు. అనంత పురం, పాలకొల్లు మ్యూనిసిపాలు సంఘ ములలో, ఇంతకుపూర్వపు సంవత్సరమున నామినే టెడు అధ్యక్షు లుండిరి. సంవత్సరాంతమున అధ్యక్షుని స్థానము ఖాళీయయ్యెను. ఉపాధ్యక్షుడు దీని నాక్రమించెను. మధుర, ఉదకమండలము, కొడై తెనాలు మ్యూనిసిపాలుసంఘముల అధ్యక్షులు జీత ముల దీసికొనిరి. మ్యూనిసిపాలుసంఘముల 2219 నభలను జరిపెను. ఇంతకు పూర్వపు వత్సరమున జరిగిననభల సంఖ్య 2171. వీనిలో 183 నభలు నియమితసంఖ్యలేకను, 99 నభలు ఇతరకారణముల నిమిత్తమును నిలిపివేయబడెను. తిరునల్వేలి మ్యూని సిపాలు కౌన్సిలువారు 59 నభలను జరిపిరి. అన్ని మ్యూనిసిపాలుసంఘములలోను ఇది ఎక్కుడు నభల జరిపెను. దిండిగలు మధురసంఘములు చెరి 52 టిని, ఏలూరు తిరుచనాపల్లి సంఘములు చెరి 48 టిని, మన్నూరుగుడి సంఘము 46 టిని జరిపెను.

తిరుచనాపల్లి మ్యూనిసిపాలు సంఘమువారు జరిపిన నభలలో 37 నభలను ఏదియో యొకకారణమున నిలిపివేయవలసివచ్చెను. ఇది మిగుల శోచనీయ ము. చెంగల్పట్టు 16 నభలను, మధుర 15 నభ లను, గుంటూరు బందరు సంఘములు చెరి 14 నభ లను, కంజీవరం సంఘము 10 నభలను ఆపివై చెను. 28 మ్యూనిసిపాలుసంఘములలో నభలను నిలిపివేయ క జరిపిరి. చెంగల్పట్టు, బందరు, తిరుచనాపల్లి, విజయనగరము సంఘములలో మూడవ వంతు నభలు ఆగిపోయెను.

నభలకు హాజరయినవారి సంఖ్యకొలదిగ పోయెను. నర్సారావుపేటలో శాంక్షను చేయబడిన సంఖ్యలో 100 కి 78 పైగ హాజరయిరి. వాలాజా పేటలో 100 కి 76 వంతున, హాజరయిరి. ఈ రెం డును అగ్రస్థానము వహించినవి. బందరులో 100 కి 37 వంతునను, తిరుచనాపల్లిలో 100 కి 45 వంతునను మాత్రము హాజరయిరి. ఈ రెండును కడపటిస్థానము నాక్రమించుచున్నవి. మ్యూనిసిపాలు సంఘసభ్యులకు నభలకు హాజరగుటకయినను శ్రద్ధలేనిచో, వీరు వోటరుల కెట్టిసహాయము జేయగలరో తెలియ కున్నది. ఓటరు లీ విషయమున తమ ప్రతినిధులను ముందరించుట యవసరమగుచున్నది. మ్యూనిసిపాలు కౌన్సిలుల ఇన్స్పెక్టరు, రాజమండ్రి, నెల్లూరు మ్యూనిసిపాలు సంఘములను దర్శించెను. మ్యూనిసిపాలు ఆస్పత్రిఖర్చు విషయమై రాజమండ్రి మ్యూనిసిపాలిటీ వారికిని, తాలూకాబోర్డులకును గల తగాదాను పరిష్కరించుటకై ఇన్స్పెక్టరుగారు వెడలవలసి వచ్చెను. నిర్బంధప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకై వీరు నెల్లూరు మ్యూనిసిపాలు సంఘమునకు వెడలిరి. మ్యూనిసిపాలు మ్యానేజమెంటు ఖర్చులు కొలదిగ పెరి గెను. పడకొండు మ్యూనిసిపాలు సంఘములు ఇంజనీ రులను, 9 సంఘములు సూపర్వైజరులను, ఇతర సంఘములు అంతకన్నను తక్కువ యోగ్యతల గల వారిని నియమించెను. కొన్ని కౌన్సిలులు తగినంత సిబ్బందినిగాని, అర్హతల గలవారిని గాని నియమింప లేదని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది.

సైదాపేట, కూనూరు, ఉదకమండలముల సంఘములుదప్ప మిగిలినసంఘములన్నియు టోలు సుంకములను విధించెను. ఉదకమండల మ్యూనిసి పాలు సంఘమునకు విద్యుద్దీపములు గలవు. బళ్లారి సంఘమువారు ప్రైవేటు ఎలిక్ట్రిక్టు యంత్రములను ఋణముచేసి కొనిరి. బెజవాడ, కాకినాడ, మధుర మ్యూనిసిపాలుసంఘములలో విద్యుద్దీపముల నేర్పర చుటకు, ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. తంజా వూరులో, పని ప్రారంభము గానున్నది. ఇవి గాక పది మ్యూనిసిపాలుసంఘములవారు దీనికి సంబంధిం చిన ఏర్పాటులగూర్చి యోచించుచున్నారు. విద్య కగు నర్హియులనిమిత్తము మ్యూనిసిపాలుసంఘములు 15 లక్షల ఏబదివేల రూపాయలను వెచ్చించు చున్నవి. ఇందులో 8 లక్షల 81 వేలను ప్రభుత్వ మువారు భరించుచున్నారు. స్కూలు జీతముల రాబడి 4 లక్షల ఏబదివేలనుండి 4 లక్షల అరువది వేలకు పెరిగెను. సెకండరీవిద్య కయిన ఖర్చు 8 లక్షల 17 వేలయ్యెను. ఫీజు మున్నగు రాబడివలన 4 లక్షల 89 వేలు ఖర్చయ్యెను. ప్రారంభవిద్య కయిన మొత్తపుఖర్చు 13 లక్షల 21 వేలనుండి 14 లక్షల 18 వేలకు పెరిగెను. ప్రభుత్వమువారు 7 లక్షల 14 వేల గ్రాంటు నిచ్చిరి. మ్యూనిసిపాలుసంఘ

ముల ద్రవ్యమునుండి ప్రారంభవిద్యకై ఈయబడిన సొమ్ము 5 లక్షల 84 వేలనుండి 5 లక్షల 41 వేలకు దగ్గెను. ఈసొమ్ము మొత్తపు ఖర్చులో 100 కి 38 వంతు అయ్యెను. 1920 సంవత్సరపు ప్రారంభ విద్యాశాసనముక్రింద, రెండు మ్యూనిసిపాలు సంఘములు నివేదనసంవత్సరమున నిర్బంధవిద్యను నూతనముగ ప్రవేశపెట్టెను. ఇంతకుపూర్వము 19 సంఘములు నిర్బంధవిద్యను సాగించుచుండెను. ఇరు వదియైదు సంఘములు ప్రారంభవిద్యకు సంబంధిం చిన పన్నును విధించెను.

విద్యనేర్పని బాలురసంఖ్య చీరాలలో 100 కి 67 వంతున గలదు. ఇది అన్నిటికన్నను అధికము. పెద్దాపురమునందు 100 కి 62 వంతునను, నర్సారావుపేటలో 100 కి 56 వంతునను, 25 మ్యూనిసి పాలు సంఘములలో 100 కి 30 వంతునను, విద్య నేర్పనివారు గలరు. బోడనాయకనూరు మ్యూనిసిపాలు సంఘములో బాలికలలో 100 కి 89 వంతున విద్య రానివారు గలరు. 17 మ్యూనిసిపాలు సంఘములలో 100 కి 70 వంతున విద్యాలాభము పొందని బాలి కలు గలరు. బాలుర ప్రారంభ మ్యూనిసిపాలు పాఠ శాలల సంఖ్య 1023 నుండి 1061 కి పెరిగెను. వీని లో చదువువారి సంఖ్య 79199 నుండి 84036 కి పెరిగెను. మ్యూనిసిపాలు బాలికాపాఠశాలల సంఖ్య 330 నుండి 342 కి పెరిగెను. వీనిలోని బాలికల సంఖ్య 29680 నుండి 32035 వరకు పెరిగెను. పల్లా కిమిడి, పలగి, కూనూరు, శివకాశి మ్యూనిసిపాలు సంఘములు బాలికాపాఠశాలలను పోషింపకున్నవి. బాలుర పాఠశాలలలో 7660 మంది బాలికలు విద్య నభ్యసించుచుండిరి. బాలికల పాఠశాలలలో 512 మంది బాలురు విద్య నభ్యసించుచుండిరి. బాలుర సంఖ్య 100 కి 6 వంతునను, బాలికల సంఖ్య 100 కి 9 వంతునను పెరిగెను. 25 మ్యూనిసిపాలిటీలలో బాలురసంఖ్యయు, 15 టిలో బాలికల సంఖ్యయు తగ్గెను. పై తరగతులలోకన్న మొదటి రెండవ తరగతులలో చదువువారి సంఖ్య యధికముగ గలదు. చాలమంది యీ తరగతుల తోనే విద్యను చాలించుచున్నారు. మ్యూనిసిపాలు పాఠశాలలలో 352 మంది బ్రెయినింగు బడయని ఉపాధ్యాయులు గలరు.

సమాచారము తెలిసినంతవరకు 121 ప్రారంభ పాఠశాలలు మహమ్మదీయులకును, 195 పాఠశా లలు నిమ్నజాతులు మున్నగువారికిని ప్రత్యేకముగ స్థాపింపబడినవి. ప్రారంభపాఠశాలలలో గృహవసతి యింకను అసంతృప్తికరముగ నున్నదనియు, 100 కి 53 కి పైగ అదై ఇండ్లలో నున్నవనియు, స్వంతభవ నములలో పాఠశాలలను నెలకొల్పుట యవసర మనియు, విద్యాశాఖవారు ఎచ్చరించుచున్నారు. కళాశాలను పోషించుచున్న మ్యూనిసిపాలు సంఘము, నేలంసంఘ మొక్కటియే. కాలేజి విద్యార్థులసంఖ్య కొలదిగ తగ్గెను. ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు వెడలిన 43 గురు విద్యార్థులలో 21 మంది జయముగాంచిరి. కళాశాల పోషణమునకు, నేలం మ్యూనిసిపాలు కౌన్సి లుకు 6864 రూపాయలు ఖర్చగుచున్నవి. మ్యూనిసి పాలు సెకండరీ పాఠశాలల సంఖ్య 51. వీనిలో 36 పాఠశాలలు సంపూర్ణముగ హైస్కూలులు. సెకం డరీ విద్యార్థుల సంఖ్య 12749 నుండి 13306 కి పెరి గెను. వీరిలో 125 మంది బాలికలు గలరు. ఈ పాఠశాలల ప్రారంభవిద్యాశాఖాబలము కొల

హార్టుపాఠ్ గారి ప్రలాపములు

లజ్జపతిరాయగారి ఖండన

శ్రీనగరము, మే 25:—హార్టుపాఠ్ గారు భారత పాఠ్ శ్రామికులను నిందించిన సంస్కృతంలో పత్రికా వరినిధి లజ్జపతి రాయగారి యభిప్రాయమును గురించి వారిట్లు చెప్పిరి.

‘భారత పాఠ్ శ్రామికుల విషయమై ఆంగ్ల లేబర్ పత్రిక ము వారి యభిప్రాయమును పత్రికను మనము నమ్ముచున్నాము. భారత కార్మిక పత్రిక ము యెడలగూడ వీరు సంపూర్ణముగా స్వార్థము విడిచిన విమర్శలు చేస్తున్నారు వలనవచ్చును. భారత పాఠ్ శ్రామికులకు కార్మిక పత్రికను నడుపుచున్న తగాదా మనము మా లీలకత్త మెంత అభిమానము కలిగించినను హార్టుపాఠ్ వంటి విదేశీయులు మన పాఠ్ శ్రామికులను ఒప్పుచే చెలియకుండ ఖండించుట నొప్పుకొనరాదు. వారు సామ్రాజ్యవాదులు. భారతదేశములోని విలువ యజ్ఞానలను ఖండించి, మనవర్తకమును నాశనచేయుటకు వారు ప్రయత్నించెదరు. ఈ ఆంగ్లేయుల కపటమును మనము గ్రహించి జాగ్రత్తముల మే యుండాలెను. కావున నేను హార్టుపాఠ్ గారి ప్రలాపములను నాచేత నెంతో తీవ్రముగా ఖండించుచున్నాను. ఆంగ్లేయ పత్రికలను మనజాతీయములను, వర్తకమును పరిపాలించుటవలన దేశమునకు ఆర్థికము వాటిల్లును గనుక, హార్టుపాఠ్ గారుగ మైజర్ పంతు విచారణలో భారతదేశమున కేమి మేలుచేయునో యిప్పుడే తెలియుచున్నది. (ప్రీ (వెన్.)

ఆశ్చర్యకరముగు అవివేకము

మస్టిస్ బోల్ ఓక్ పత్రిక ఆశ్చర్యకరముగు అవివేకము అను శీర్షిక క్రింద యిట్లు వ్రాయుచున్నది.

తాతలను అవసరముగా ని దిండుటవలన హార్టుపాఠ్ గారిని భారతీయులలో నన్ని పత్రికలవారనగర్హించుచున్నాడు. నైజ్ కవిషక్తి నుండి యతడు రాజీనామాలు వ్రావ్వము. అతని వ్యాఖ్య ఆశ్చర్యమును అపశ్యమనియు మాయభిప్రాయము.

భారత వర్తక సంఘమువారి తంతి

బొంబాయి, మే 25:—భారత వర్తక సంఘమువారు (ఇండియన్ మర్చెంటైస్ ఛేంబర్) భారత కార్యదర్శి, వైస్రాయిగారి అంతరంగిక కార్యదర్శికి నిట్లు తినిత్రాల్ల సంపాదక.

భారత పాఠ్ శ్రామికులను ముఖ్యముగా తాతలను అవసరముగా దుర్బాహులనందుటకు ఇండియన్ వర్తక సంఘము వారు తమ ఆసంకల్ప ప్రతినిధి లెలియ బరచుచున్నారు. తాతల ధార్మికతలని లోకమునందంకిలు ప్రఖ్యాతిగాంచిరి. నైజ్ కవిషక్తి ధర్మగ్రాస్త గలిగి ప్రవర్తించవలసినవా డిట్లు ప్రవర్తించుట పెక్కిలి శోచనీయము. వాక్యములవలన భారత లేబర్ పరిషత్తుల విషయమై యంగ్లేయులలో అనేక అపహాస జనించగలవు. ఇతనికి భారతదేశ పరిషత్తు లేమియు తెలియకుండి నిట్లు చెప్పినాడు.

హార్టుపాఠ్ గారు రాజీనామా నెచ్చెదననుట

తెలంగాణ ప్రభుత్వమున ద్వారా భార్యపత్రిక పార్లమెంటు విశేషి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

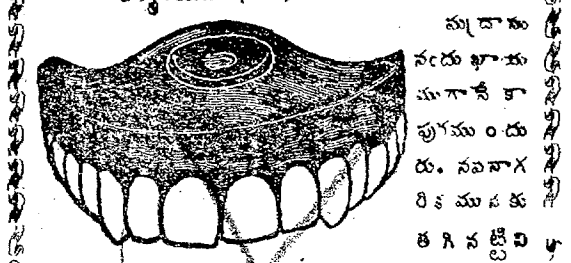
హార్టుపాఠ్ గారు రాజీనామానిచ్చెదనని చెప్పినవారి తేజస్వీ దాని కొప్పుకొనలేదు కనుకారము దొరికిన వాక రాజీనామా నామీయందురుదరి తెలియచున్నది (ప్రీ (వెన్.)

డాక్టర్ జె. సి. మోడి, బి. ఎఫ్. హెచ్.

(బొంబాయి)

డెంటల్ సర్జన్

90 వాహలాలోడు (గవర్న మెంటు భివనమునకు ఎదురు) 7 మాంటుగోడ్డు, వంద్రాసు, 117 కోర్టుచాస్, ఆస్మియన్ విధిలో, కూడ నుండు.

గలవు. ఎల్లప్పుడూ మెషిన్ లో ఆంబుబడిది. మిస్టర్ ఆల్ రిడ్డి (గవర్న మెంటు హాసు ఆఫీసరు) పరీకాత్రిక్ట్., రావునాపేలు వి. ఆయర్ సి. వి. డి. ఆనర్స్ (వెస్టెస్ట్ మేజిస్ట్రేటు, మరీకొండ) దరి వద్దనుండి యోగ్యతా పత్రమును బహువలది. సలహా ఉచితం ఆలోచనా సమయము: ఉపయోగ 7 X 11 మేదం సాయం 7 గంటలమును చార్జికి ఖర్చునవచ్చి తెలుగు నవచ్చును లేక ఉత్తరముద్వారా యేర్పాటు చేసుకొనవచ్చును.

Advertisement for TOMANGO ORANGE SQUASH. It features a bottle of the drink and the text 'Fresh from Sunny South Africa' and 'TOMANGO ORANGE SQUASH'. Below the bottle, there is a paragraph in Telugu describing the product and its benefits.

ఒక చెంచారము ఒక గ్లాసుకు నీరునకు పరిపూర్ణము. మె సీసా 1 కి గ్రా 2-4-0 ఇంపోర్టర్లు. స్పెన్సర్ అండు కో, లిమిటెడ్.

బొంబాయి మిల్లు పరిస్థితులు

జోషీ గారు గవర్నరును ఖండించుట

బొంబాయి, మే 25:—బొంబాయి గవర్నరుగారు తప్పకయు పనివారి కనులనుండి బయటికివచ్చుటకు (హార్టుపాఠ్ వారిచే) నాయకులందరియ, యజమానులకు ఆలోచించుటకు తగిన సాంకేతి మోసంబువడలేదనియు చెప్పిన విషయములను ఖండించుచున్నాడు. చాల కోరికలనుండి పనివారు అపార్థిపుల్ల యుండి ర ని య, నాయకులు సమ్మే చేయడవి ప్రోత్సహించినప్పుడు వారు పరిశ్రమ పూర్వకముగా నగరి రించిరినియు అతడు చెప్పుచున్నాడు. తమ మిల్లులమీద రాష్ట్ర డి క్టికీలు పరిపాలనను గ్రహించే యజమానులు మిల్లులను మూయుటయు, జవముమీద పోలికలు కొల్పుటయు, సమ్మే అందరిలో వ్యాపించుటకు కారణములు. మఱు తెలియజేయుటకు సమ్మే చేయుట తనము యిచ్చును లేదు. కాని యాధునము రెడుచార్జీలకు అచటిను మే. రెండింటికు పరికా ప్రవర్తించిడి తెలిసి నుగిసినది తప్పు ఒక రిమిడిమోపుల క్రియముగా చేయి. పనివారు నిరంకరము కలవాలు వడినవారు గాన తాము నిట్టి దంపతులకు నడుచుట లేదు. విద్యయు ధనసంపదయు గల విలువ యజమానులు పనివాకి నుద్దర్యకలుగా నుండవలెను

ఈలోకా పక్షిలో లేబర్ వాడుకలు పత్రికా సంపాదకుల యెడలను రిపార్టులు యడల ము చాల కోపభావమును ప్రకటించిరి ఒకానొక ఉపఖ్యాసమును పత్రికలు, రిపార్టులు సమ్మేకు స్వలికేముగా గ్రాసిరే) బుద్ధి గలవలములకు చెప్పెను. ఇంకొకరు ఇంతకంటె తాగుగా భోధనముట్లు చెప్పెను. కొన్ని సువర్ణములకుండ నొక తెంతాతీ శ్రీ కేసివట్టునేసి బుద్ధి కేర్పాటు ఒకానొక తెంగాలు పత్రిక ఒక శ్రీని గరించి యర్పణలవాడగా నామే కోర్టులో వ్యాజ్యముకేయటకు బదులు సంపాదకునివద్దకుగోయి చెప్పగిసికొని ముఖమీద కొట్టెనట ఇట్లే తామును చేయవలసినప్పునని యతడు చెప్పెను. (ప్రీ (వెన్.)

సమ్మేదారులకు లాభమునుండి

ధనసహాయమునవచ్చుట

బొంబాయి, మే 25:—బొంబాయి లిలోనా సమ్మేదారుల సహాయార్థము 2651 లాడో పనివారి మేముంపుచునుండి జోషీగారివద్ద నచ్చినది. (అ. (వెన్.)

రంగూన్ సమ్మేకరిస్థితులు

రంగూన్, మే 25:—రంగూన్ ఆయుధకాలలో సమ్మేలో మాధ్యమియు లేదు. (అ. (వెన్.)

జమీన్ దరఖాస్తు

హరతాళము బాగుగాజరిగినది

బొంబాయి, మే 25:—24 గంటలకాలము సమ్మేచేయుటకు పనివారు తీర్మానించినందుకు యాకోజా వసులన్నియు అగియాయనవి తాతా బిరన్ స్టీలుకంపెనీ అధికారులు తెలియబరచుచున్నాడు. ఒక్క కోరిమహాత్రము పనిచేసినదట.

జమీన్ దరఖాస్తు, మే 26:—బిరన్ అండు స్టీలుకంపెనీ

లో సమ్మే యాకోజా ఉదయము ఆన గంటలకు ముగిసెను. నిన్న రాత్రి మైదానములో సభ జరిగెను. హోమీగా గు ఆత్మశ్రీతి వహించిరి. సభలో పనివారి వరతులు నిర్ధారణ చేయబడెను. నిరంకుశ ముగను అగర్భముగను పనివారిని వెళ్లగొట్టుటకుగరించెయి, హరితాళము ప్రకటమేయనియు, సమ్మే దారుల యెడల సానుభూతి జూపుచు తీర్మానము లామోక్షంపబడెను. గవర్నరుగారు జోషీయు పుగ్గుకొని విచారణసంఘము నియమించబడినదని తీర్మానింపబడెను. హోమీగారు యూరప్టలో లేబర్ సంఘములకు పార్లమెంటు సభ్యులను జమీన్ దరఖాస్తు విజయవహినియలను గురించి తెల్పు వారిసాయమును బహులము తప్ప లివ్వబడెను. కోజాకు కనీసము 1 రూపాయి చేతనాడంలెవి తీర్మానింపబడెను.

ఖగళ్యమునం: ప్రత్యేకముగా దీనికై వచ్చినముతుం డలలో ఎవ్వార్ శాఖ కంపెనీవారు కార్మికుల కోరికలను గవని చరపాయయెడల నెంతకాలము గావలసిన సంతకాలము సమ్మేచేయించెదనని నడిచెను. (ప్రీ (వెన్.)

జై నుపాలిటానాత గాదా

పరిష్కారమైనది

సిన్ధూ, మే 25:—ఈఉదయము జై ను - పాలిటానా తగవు తరిన నా ప్రియై యువకులములవారిచే ప్రకటమిడ సం తకములు చేయబడినవి. ఈవత్తము వై ప్రరాయిగారికి 11 గంటలకు పనుర్చివలదును. ఈపరిష్కారమునకు కారణము ఇరవత్తములు పొన్నుకొనకుం వైస్రాయిగారి సహాయమునై యున్నది. ఈసభలో ముఖ్యవిషయములు పాలిటానా దర్బార్ యొక్క ప్రభుత్వము నొప్పుకొనుట, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు అపిలుచేయుటకు సంపూర్ణాధికారము తలపన్నుగా సంవత్సరమునకు రు 6000) జై ను యివ్వవలెను. దేవాలయము జై ను - ధీమహానుండును. యాత్రముమీద పన్ను, వారిసహాయ పూంపన్ను నియమించెయి నిధికారము పాలిటానా దర్బారు ఎదిరికొనినది. యాత్రల నెప్పటినుండి చెయ్యవచ్చుకో త్వరలోనే ప్రకటించబడును. (అ. (వెన్.)

మహామదీయులకు

కావలసినదేమి?

హిందువులపై ఆధిక్యమా? దేశస్వాతంత్ర్యమా

డా॥ మూంజీగారి ప్రకటన

జూలై 26:—సామ్రాజ్య కావ్యపథ్యములగు డా॥ మూంజీగారు సర్వపక్ష సమాజే పర్యవసానము గూర్చి యీ క్రిందికిగా ప్రతికాముఖమున ప్రకటించుచున్నారు:—

సర్వపక్ష సమాజే వ్యవహారము చాల ముక్తపరిగా జరిగినందులకును ఆ సభవారు సమయస్ఫూర్తిగ వ్యవహార పరిష్కారమున కై వాయిదా వేసినందుకును వారి నభినందించుచున్నాను. కాని ఒక్కొక్కప్పుడు చింతించుకొన్నాను. ముస్లిముల ప్రతినిధులను కొందరు సభలో మాట్లాడుచు మోతీలాలు నైహూ అంతవానిని తిరస్కరించుచు ధిక్కారముగ మాట్లాడినందుకు చింతింపబడి యున్నాను. మహమ్మదీయ నాయకులను మనకందకు పెద్దసోదరుడును అగు ఆరీసోదరుడే యిట్లు తిరస్కరించి ధిక్కారముగ మాట్లాడుట వింతలలో వింతయై యున్నది. హిందూసంఘమునకు మూలవిధానమే, నాయకత్వమును ప్రాతినిధ్యమును ఐహిందవ పండిత మోతీలాలు నైహూగారు హిందువుల తరపున అధికారము వహించి మాట్లాడుట కర్తవ్యకారణ తిరస్కరింపబడినందులకు వేరవ్యత ఆర్థ్యలో నేను హిందవజాలను, ఇటీవల మహమ్మదీయుల మనోచైఖరి అతి సునీతమునను, ధిక్కారానికి వచ్చినది. వారి యభిప్రాయములకు యేమాత్రము భిన్నముగ యితరులు పలికినను వారు వెంటనే కోపాశ్రయమునకు వచ్చిరి. పండిత మోతీలాలు నైహూగారి ప్రతిపాదనలను తిరస్కరించుచు మహమ్మదీయ ప్రభువులు మాట్లాడినదోషము సవరించుటకు వ్యవహారజేతలగు మహమ్మదీయ నాయకులు ప్రవర్తించెదరుగాక.

వై విషయ మటుండనిచ్చి యంతరకును సర్వప సమాజేమునందు జరిగిన వ్యవహార ధోరణి బట్టిజూడగ సాంఘిక ప్రాతినిధ్యములన ప్రయోజనము లేదని మహమ్మదీయులు గ్రహించినట్లుగ తెలియుచున్నది. ఈ సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకును సింధురాష్ట్ర విభజనకు యేభిప్రాయ ఆన్యోన్య ప్రయత్నములేదని మహమ్మదీయులు గుర్తెరుగవచ్చునని సమాజ సర్వయమున చేయక కాలహరణమును చేయుచున్నారు. భారతదేశముయొక్క విలంబమును కాలమును వ్యర్థమునకు వృథా అధ్యక్షులగు ఆస్సారిగారు వాపోవుచున్నారు. స్వరాజ్య స్వయాధిపత్యము చేయుటకు నాకువివృతములగుచున్నది. ఈ మంచిరహమును పొందుచేసితిమను నింద రాజోవుతరముల వారు మనకంటగట్టుకొంటున్నట్లుగ వ్యవహరించవలె నని ఆస్సారిగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కాని వారు మందంజ యేలకేయిలో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము అవసరము లేదని వాదించెడి మహమ్మదీయులు తమ ప్రత్యేక సాంఘిక అధికార ప్రాబల్యమునకై యితరులను ఒత్తిడిచేయుట మాడనిపని యని ఆస్సారిగారు ఎందుచేత వారిని మందలించుచున్నాడు. ఆస్సారిగారు డొరక వాపోవుటవల్ల లాభములేదు. తమసోదర మహమ్మదీయులకు హిందోపదేశము గరిపి సమాధానమార్గమునకు తీసికొని రావలయును. రెండు మతసంఘములవారును సమష్టిప్రాతినిధ్య సంఘముత్రయమునే యంగీకరించి ఆప్రకారముగ రాజ్యాంగ విధాన ప్రకాశికను తయారు చేసి సయమును సంఘము వారి యెదుట ప్రకాశికను నివేదించెదరుగాక. మనకు స్వరాజ్యము లభించిన తరువాత సింధురాష్ట్రము మున్నగు దేశభాగములు ఏ యేతిగ విభజించబడవలెనో మనము తీరికగ నిర్ణయించుకొనవచ్చును. మన దేశ దాస్యము మనకు నరకకూటమువలె నున్నందులకు అది హిందువులకు మహమ్మదీయులకుగూడ సమానముగ నరకకూటమే యగును కాబట్టి స్వరాజ్యసాధనమార్గముందు మహమ్మదీయులు ప్రతిబంధకముల నేల కల్పింపవలయును.

హిందువులపై కోపమువల్ల ఎవరికి నష్టము?

నైమును కమిషను బహిష్కరించుటవల్ల బ్రిటిషువారు మనకు ప్రసాదించెడివిధములతో తగ్గవది యేమియులేదు. నైమును కమిషనుతో సంప్రదింపి తోడ్పడినందువల్ల హెచ్చుగ్రాప్రించెడివిధము లేమియులేవు. బ్రిటిషువారు తమ స్వలాభమునకు భంగములేకుండ మనకు ప్రసాదించవలసిన విధములనే ప్రసాదించెదరు. కాని మన మొరలొప్పు అలంకించి ఆవిధముల ప్రసాదించినట్లుగ నాటకమాడెదరు.

ఈవిషయమును సంఘము మనవ్యవహారములకు గర్హము విచారించి నిర్ణయించుటకై నియమించుట మన జాతి కవమానకరమని మనము దలంచుచున్నాము. అసగ హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గూడ నిది సమానమైన అవమానమే హిందువులును మహమ్మదీయులును తమ వివాదములను పరిష్కరించుకొని సమాధానపడవలెదల సయమును కమిషను అక్టోబరు

నెలలో నమృతపును కొంతసేపి యొక్క సమాచారము నైమును ఆధారముగ చేసికొని వచ్చినపని చక్కచేసికొని వెళ్లెదరు. అని ఆస్సారిగారు చెప్పుటలో ఆర్థమేమి? హిందువులు మహమ్మదీయులతో త్వరలో సఖ్యమునకు రావలెదల కాంగ్రెసులోనుండి మహమ్మదీయులు చీల్చిపోయి నైమును సంఘమునకు సహాయము చేసెదరు. అనియేగద ఆస్సారి మాటలయర్థము కాని యంతటి యవచారమునకు మహమ్మదీయు లాడిగట్టెదరని నే దలంపజాలను. నైమునుసంఘమునకు జాతీయంతకును అవమానకరముగ తలంచు చున్న జిన్నా మున్నగు నాయకులు ఇట్లు చేసెదరని నేను తలంపజాలను. మహమ్మదీయుల కోరికలకు హిందువులు కలిసి రానియెడల స్వరాజ్యముకన్న బ్రిటిషు నిరంకతత్వమే శ్రేయస్కరమని యీ మహమ్మదీయులు తలంచెదరా?

సింధురాష్ట్రమును విడదీయుట యెందుకు?

భాషాప్రయోక్తములుగ రాష్ట్ర విభజన చేయవలెనని కాంగ్రెసువారు ఒక నూత్రమును నిర్ణయించివారను విషయ చెప్పి ఈ సింధురాష్ట్ర విభజన మొత్తమునాస్వస్థమైనదైనను చేయవలసినదే యని వాదించుచున్నారు. ఇట్లు వాదించెడు వారి యొక్క మనస్తత్వమును మా అబుల్ కలం అబద్ధగారు కలకత్తా ముస్లిమ్ లీజుభలో నిట్లు వివరించి యున్నారు.

“ధిక్కారా నిర్ణయంపబడిన పద్ధతులనుబట్టి మహమ్మదీయ ప్రజాప్రాధాన్యము గల రాష్ట్రములైన బెంగాలు, 1 సింధురాష్ట్రము, 2 పశ్చిమాత్తర పరగణాలు, 3 బెంగాలీస్థానము, 4 వంగరాష్ట్రము, 5 పంజాబు.

గవర్నమెంటు జనాభా లెక్కలనుబట్టి బెంగాలు, పంజాబు రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయ జనాభా హెచ్చుగ నున్నప్పటికిని అధికారప్రాబల్యము లేకపోవచ్చును. కాని మొత్తముమీద నీ యెదు రాష్ట్రములలోను మహమ్మదీయులే అధికారమును చలాయించుటకు వీలున్నది. హిందూ ప్రజాప్రాధాన్యముగల రాష్ట్రములు 9 మాత్రమున్నవి. ఈ 9 హిందూ రాష్ట్రములలోను మహమ్మదీయులకు హిందువులే విధిమగ గౌరవాగౌరవములు మాపెదరో అదేవిధముగా వైజెప్పిన 5 మహమ్మదీయ రాష్ట్రములలోను హిందువులకు మహమ్మదీయులు గౌరవాగౌరవములను మాపెదరు. కనుక హిందువులతో సమక్షజిగానిలుక బడుటకును, మహమ్మదీయులు తమ తమ అధికారమును చలాయించుటకును మంచి అవకాశ మేర్పడినది.

వైజెటిగ మహమ్మదీయు లాభ్యుభూతులనున్నారు. ఎవరి ఆయుధములను వారు చేతబట్టుకొని ఒకరిని మరొకరువలెనని యంతోకల లోలోపల నాలోచించుచు వైక సఖ్యము నటించి కాంతిభావము నటించుటలున్నది. సమయము దొరికినపుడు సంవారింపవలెనని సంకల్పించుటయే సమాధానమార్గము? ఇదియే నాజాతీయయొక్కతే? ఈవిషయములో నిష్కల్మషమైన సమాధానము దిక్ కలిగి యున్న హిందూ మహాసభ వారెంతయు ప్రశంసనీయులు. మనలో మనకు సఖ్యము కుదరదని ఇండియా కార్యదర్శి బర్క్లెంహెడ్ ప్రభువునకు పూర్తిగా తెలియును. భారతదేశములోని అన్నిరాజకీయ పక్షములవారు అన్ని మతసంఘములవారును కలిసి ఏకముఖముగ తాము కోరెడి స్వరాజ్యవిధాన మెట్టికో నిర్ణయించి చెప్పవలసినదని అట్లు చెప్పియెడల ఆ విషయమై బ్రిటిషువారు తప్పక ఆలోచించెదరని బర్క్లెంహెడ్ ప్రభువుగారు మయుక్తిపూర్వకమైన ప్రతిజ్ఞ చేసెరి. ఏవిషయములో మనకన్యోన్య సమాధానము అసంభవమని భావించుచున్నారో అవిషయములోనే మనము వారికి చొటిచ్చినయెడల మనమివేతలము కాగలమా?

వైసాయిగారు నైమునుసంఘమునకు తోడుగ భావించి ప్రతినిధులతోగూడిన వేరొక విచారణసంఘమును నియమించెదరని పక్షాదుప్రతికారమున్నది. కాని నైమునుసంఘము ఏ విధముగ జాబ్బి సార్యభాషని శిఖామద్రాధికారములతో బయలుదేరినదో ఏ విధమైన సంపూర్ణాధికారమును ఐహించి వచ్చియున్నదో అదే విధముగ ప్యాభామునిచే నియోగించబడి నైమును సంఘముతో సమాన హక్కులను గలిగి వ్యవహరించగల భారతీయ ప్రతినిధిసంఘమునే కాంగ్రెసువారు ఆమోదించి శిరసావహించగలరు. అందుకుభిన్నమైన దేదయు నామోదించవలదు.

హిందూమహాసభ సభాధికారములు

హిందూమహాసభ జాతీయోక్తము భిన్నముగ పద్ధతులను వేసిని ఆమోదించును. దేశక్షేమమునే ప్రధానముగ నెరుకొనును. కాని హిందూసంఘమునకు సంబంధించిన ప్రత్యేక సమస్యలను కేవలసాంఘిక మతవిషయమునగానే భావించును. వర్తమానము, ఆ స్పృశ్యత మున్నగు విషయములు కేవలము మత విషయములుగానే హిందూసభవారు చూచి రాజకీయ వ్యవహారములతో నెట్టిసంబంధమును కల్పింపకూడదని మహారాష్ట్ర రాజకీయసభవారు తీర్మానించినందుకు

ట చాలబాగుగానున్నది. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులతో నెట్టివ్యవహారములను కల్పించుకొని పరస్పరాధిక్యములను ఆశించుట లేదని బ్రాహ్మణులు ప్రకటించుటవలన బ్రాహ్మణేతరుల ద్వేషభావము కొంతవరకుతరించగలదు. ఒకరొకరినోషములను ఆన్యోన్య వ్యభావముతో మన్నించి సమష్టి ప్రయత్నమున క్రమసమందరమును పొలుపడెదముగాక!

దక్షిణాఫ్రికా సత్యాగ్రహ చరిత్ర

మే 4-8-0 శ్రీయుత ఎస్. గణేశముగారు వచ్చినరు, బ్రిటిష్ కేన్సుముదరాసు అనివ్రాయవలెను ఈ గ్రంథమును శ్రీయుత వాల్మీకివింజి దేవాయగారు శ్రద్ధగా ననువదించిరి. ముద్రణము ముద్రులొకరుచున్నది. ఖర్చు రు. 1.00 చేయబడినది. 511 పేజీలు కలవు. కీ. శ్రీ మగనలాలు గాంధీ కంకితము చేయబడెను. దీనిలో 50 ప్రకరణములు ఉన్నవి. దక్షిణాఫ్రికాలో నేనున్న కాలముంతలోను జరిగిన విషయములన్నియును దీనియందున్నవి. ఇప్పుడు నెలవనమున్న నా స్వీయచరిత్రను శ్రద్ధగా చదువుచున్నవారందరకు ఈ గ్రంథముగూడ ముఖ్యముగా చదువ వలసియున్నది. లేనిచో సత్యమునుగూర్చిన విషయములన్నియును సరిగా జోధపడవు. నేను అటులనే దీక్షితు (సరాలుగాంధీ సత్యాగ్రహమును నవర్వకామమునిడెనో ఏది ప్రమత్తము, సత్యకేత్తి శాత్యకేత్తి యుటాడెనదో ఓట్టి మహాకేత్తిని ప్యాపిపు రెజిస్ట్రేషన్ అను పదము వలన తెలియలగినట్టి కేత్తికిని గల భేదమును సరిగా గ్రహించుట కీ గ్రంథమునుముఖ్యముగా చదువవలసియుండును. సత్యాగ్రహము దుర్బలుల యాయుధముకాదు. అది పశుబలముక పూర్తిగా తొలగింపగల కేత్తి కలిగియున్నది. ప్రపంచమునందు దానికి సమానముగ కేత్తి మరొకటి లేనేలేదు. దక్షిణాఫ్రికాలో ప్రతిహిందూ బల మత్యధికముగా నుండినను సత్యాగ్రహమున కేమిటి విజయముకలిగినదియు యీ గ్రంథమును చదివిననే గాని జోధపడదు. (మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా 24 5-28.)

సిమ్లా, మే 26:— జై-పాలటిసా తగువువిషయమై వచ్చినవారిలో చాలమంది తమస్వస్థములకు యీసాయంత్రము జములందెదరు. శత్రుంజకొండకు యాత్రలు జూన్ 1 లేదీ నుండి జరుగవచ్చునని నిర్ధారణచేయబడును. ఈతగాదా పరిష్కారములో ముఖ్యులు రామోసాపాట్, దేవాయకి కాబాయి (ప్రేంచండు, సర్ చిమన్ లాల్ సిన్హాల్లా. (అ.పెన్)

వైసాయిగారు విందొనంగెదరు
సిమ్లా, మే 26:—12 జూన్ మంగళవారమునాడు వైసాయిగారు వైసాయి భవనమున నోకిరింపు నోసంగెదరు. (శ్రీ. వెను.)

బేజిక్ వెంటుకలు రాలిపోయేటట్లు

చేసేపాడి లేక మిగడ

అనేక సంవత్సరముల క్రిందటనుండి మన ప్రాంతన స్త్రీలు దేహము దంతటను వెండ్రుకలుడు అనారోగ్యమనియు రోతయనియు చెప్పుచుందురు. అయితే యిదివరకు ననేక డోషాయములు కనిపెట్టిన్ని బాధను కలిగించెడివిగా నుండును. వెలు సరసముగా తయారయినటువంటి చూర్ణములు ససాయకరము లైనవి. తాత్కాలపు శాస్త్రజ్ఞులు యిటువంటివిందును నింతవరకు కనిపెట్టలేదు.

బేజిక్ డెపిలేటరీ, మందుల పూవులందును, బజారులలోను లేక స్వయముగా మార్బిక్ అండు హ్యారిస్ లిమిటెడ్, వాటర్ లూ ఏధి, కలకత్తా.

మీరు ఒకసారి నుపయోగించిన, యెల్లప్పుడును నుపయోగింతురు.

4795 మారిస్ అండ్ హారిస్,
151, నుంగరాను కెట్టిసిధి, నుద్రాగు,

బాల్యవివాహములు

కొంతకాలమునుండి దేశమునం దీ బాల్యవివాహముల గూర్చి కొంత సంఘటనలు బయటపడియున్నవి. అసలీ సభలో హరిజనలైన కారదాగారిబిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడినది మొదలై సమస్త వర్తక శీలవర్తకములకు గురియగుచున్నది. ఇందునుగరించి మా యభిప్రాయము లిదివరలో పలుసార్లు ప్రతిపాదించుట కెరిగించియు యున్నాము. కాని కొందరు పూర్వార్థాచారములును లేచివచ్చినవలెనను జూపుచున్న ప్రతిపాదన గాంచి మరొకసారిందునుగూర్చి చర్చింపుచున్నాము. ధర్మము ఆచారము అనునవి జాతియొక్క ఉన్నత ప్రసరైన కేరవైన నియమములు. గాని కేవల తార్కికవాదములపై చూచి నిర్ణయించుకొంటున్నాము గావు. అది కాలానుగుణ్యముగ జాతియొక్క కల్పితమున కనుగుణ రీతిని మాకు జేయవలెను. మన, పరాశర మొదలగు స్మృతులందు భేదభ్యుక్తుల ప్రతిపాదించుట కిది కేరవ కాలములం దాయకాలముల ననుసరించి వ్రాయబడినవి అయి కారణ మని నమ్మ నశక్త మహానాయకులతో మేము కేరవించుచున్నాము. జాతియొక్క స్థితిగతుల నారని తత్కాలానుగుణ్యముగ ధర్మముల కేర్పాటు చేయుచు ధర్మశాస్త్రములు వెలయుచుండినంతకాలము జాతి పతనమై తన తేజ బలంతో వికసించింది. కాని కొంతకాలమునుండి ధర్మశాస్త్రములు దట్టి పరివరన కిది పురాతన గ్రంథములను జట్టియే అందిలి తు, చా, అని దిసారస్యముల గూర్చి విపరీతతర్క భాంతుల జేయు వారంభించినమొదలు జాతియందలి జీవక్తి తగ్గి స్వతంత్రత నూర్చుకొనగలదు యశుగంటి కాలానుగుణ్యముగ మారుచుండు దేశభరిసితల ననుసరింపజాలక మహా ప్రవాహమున కెదురై నిలుచు గొడ్డిపోచలై ఆదుబడి కొట్టుకొనిపోయి మనయొక్క స్వస్థిత్వము జాతియంత నాశనమజేసికొంటిమి.

ధర్మశాస్త్రము అనాదుజీవములనియు గర్వములనియు మాయభిప్రాయముగాదు. అందు జాతిసంఘటన కనసరములగు నశేధధర్మములు, ఆచారములు గలవు. కాని అవి కాలమునబట్టి సమయానుగుణముగ నశేధమార్పుల జేందుచు జాతి వికాసమునకు విఘ్నమి దోషమైనవి. అనే శేషము ఆవశ్యముగ మార్పుల జేందు అవసరమని మాయభిప్రాయము.

పలువురుపండితులు రజస్వలావివాహములు ధర్మశాస్త్ర దూరములు గావని గూడ సుప్రమాణముగ భావించుచున్నారని. అయినను కొందరికిని శాపట్టుదలను విడుదల చేశ తేనుమున కెదురై పోరాడుచుండుట శ్రేయముగ నున్నది. ఈ వ్యవస్థ అవివేకాలమై యశేకజాతులతో నుండినది అందు భారత దేశ మొక విన్న భాగము. అందు హిందువు లొకజాతి, యీ వికాలప్రపంచ మొకసారిపరిశీలించిచూచినచో నీ బాల్యవివాహ విషయములలో నిట్టి పట్టుదలను జూపిన జాతికంటెయు గా నింపదు. పశ్చిమజాతులకు మన జాతియొక్క దేహము, పాటలము లెట్లు క్రమక్షీణము లయిపోవుచున్నవో పసికడ్డల మరలయు లెట్లు నానాట దారుణరూపము జేందుచున్నవో కన్నె నతెవని బాలవిధవల సంఖ్య నానాట నెట్లు సంఖ్యాకమై వారి శోదనధర్మముల నీ హిందూదేశదగంతులు లెట్లు మారుమోగుచున్నవో గాంచిన నొకప్పుడు దివిజాలక నన్ను నధిక క్షిణివాచర్యములు గల్గి ప్రపంచమున కెల్ల నాయకమడియై ఆత్మన్యు విజ్ఞాన కౌశలములతో నిల్చి భారతజాతి శేషు కడు బలపొనమై, దేహమనశ్శక్తుల గోల్పోయి, పరాధీనతలంబడి మూలమండుట కి బాల్యవివాహము లొక ముఖ్యకారణమని ఇందుక లోకజ్ఞానముగల ప్రతియొక్క మన విధుడు గగ్గిసంకలంబు.

పల్లెదొడ్డు వర్తనములు నిండకనే రజస్వలగుట, రెండవసారి యయినను రజస్వల గాకొండ ప్రసంగంధానము, మరి సంవత్సరమునకు పుత్రినితయగుట, స్త్రీ మూడుసారి రజస్వల కాక పూర్వమే గర్భిణియై సంతానము గనిన విషయముల మేము స్వయముగా గాంచిరాము. ఇట్టితెలుగుపిల్లలను పాలిచ్చి పోషించు తెలుగు! పుట్టినవాటినుండియు విడదకు పోకపోయి, తల్లికి బలమునకు మందులు. ఇక నిర్దోషములు నొక్కతరు నతె యందును. ఇంకను నెందునుగరించి యంత వ్యాసినను కొరంతయె యగన. (అయినను క్రస్తుతమయ మడిగాదు) ఇట్లేవిధముగ జూచినను బతిం నిర్వీర్యముగ జేయుచున్న నీ బాల్యవివాహముల నిర్మూలన మనండులు కొకప్పుడును జేయవలసి వచ్చుటయే మన కొకకల్పము. అట్లట్లు ముప్పాళ్లకు పుట్టినవచ్చుచున్న పురుషులకు నలమలదని పోరాడుట వనరులొక్క మౌనస్వరూపిని, మన తేనుమయమై మనకలల యజ్ఞానమును జేల్లదొడ్డికి జూచుదు.

ఒకవంక మళ్ళవా, లజనతిరాయి, మహాత్మాగాంధీ మొదలగు విజ్ఞానములకు మహానాయకులు, శ్రోతావంక ప్రజాసామన్యములలో నధిక సంఖ్యాముల స్వయముగ నీ బాధల ననుభవించుచున్న స్త్రీలొక ము ముత్తకంకమతో నీ బాల్యవివాహముల నిషేధించుటకై, కొందరినిను నీ పూర్వార్థాచార న్యాయ మోహము విడుదలజాలక మా ప్రాప్యాయము పోవుట, మార్గము చెడిపోవుట, మా ఆచారము లడుగుంటును అని భూషించుట స్వర్థము. ప్రసిద్ధాలికను పెండ్లాడుట కర్మము ప్రాప్యాయము

వెన్స్ ఎండ్ గడియారములలో

నూతన నవీన మాదిరిలన్నియు

కొత్తగా వచ్చియున్నవి

కొత్త క్యాటలాగునుండి ఏర్పరచినవి

విరివిగా వచ్చియున్నవి.

E.A. Watch Co.

WATCH MAKERS & JEWELLERS.

రత్ననగరు, మదరాసు.

నకును బ్రధానమా? ఇట్టివిపరీతభాంతుల హిందూమత మనకు లోకము నవ్వదా?

ప్రజాభిప్రాయము తీవ్రవేగమున మారుచున్నది. జాతియం దపూర్వసంఘటనలు గల్గినవి. విజ్ఞానజేజులను మహా నాయకులు విజయములనున్నా. ఇక నిట్టివిన్నిచిన్ని ఉద్ఘాటములు నిలువ జాలవు. ఇంకను వారివర్గపు పట్టుదలనే బట్టు గొని మార్పులను వారిపూర్వము జేవనతప్ప జేవనప్రయోజనముండును మేము ముఖముగ నీవిషయముల పూర్వార్థాచార ప్రియులకు విన్నవించుచు వానగూడ పట్టుదలవిడిచి సత్యము గ నీమహాసంస్కారమునకు తోడ్పడుదురుగాక యని కోరుచున్నాము. హిందూమతందరి

పర్లాకిమిడి రాజాగారి దాతృత్వము
 రాయలు స్వస్థనాయ విచార సంఘసభ్యులగు పనితే
 సిన శ్రీ పర్లాకిమిడి రాజాగారు తమకు ప్రభుత్వమువారొసంగిన ఖర్చుల మొత్తంతును ఏదీని వ్యవసాయభివృద్ధికార్యమున కై వియోగించవలెనని కోరుచు గవర్నరుగారికి ఇచ్చివేసిరి

చైతన్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతము

(రి జి ప్ర డ్ల)

(బలహీనులపాలిటి వరప్రసాదము)

జీవామృతము దేహమునకు పుష్టినిచ్చును. వాల్మీకిని నిరోధించగల శక్తికలిగియున్నది. దేహమునకు మెదడునకలయు కలిగియున్నది. రక్తమును వృద్ధిపరచి విర్యమును గట్టిపరచును. శేషములు భారతీయ వనమాలికలచే తయారుచేయబడిన ఆమృతము. పల లుడ్డి 1-కి రు 3-4-0

ఆయుర్వేదాశ్రమం

151, గోవిందస్వామయస్మిధి,
 పొట్టుబాక్సు, 257, మదరాసు

లింగోవా సమైక్యస్థితులు

పనివారు మిల్లులలో ప్రవేశించి

పనులుచేయ నిరాకరించుట

కలకత్తా, మే 25:—లింగోవా కర్మాగారములలో ఉదయము ఏజెంటు ఉత్తరపు ననుసరించి తెరువబడినది.

4257 మంది కూలీలు, (వీరిలో 200 మంది చీనావారు) కర్మాగారములను ప్రవేశించిరిగాని, చీనావూలీలు తప్ప తక్కిన వారందరూ పనులను ముట్టుకొనలేదు. సత్యాగ్రహము పూనిరి. అందుపై జిల్లామేజిస్ట్రేటు అది అధర్వసమావేశమని ఉత్తరపు చేయగా వారు బయటికి వెళ్లిపోయిరి.

బయట మైదానములో జరిగినసభలో నాయకులు పని వారీకష్టములు నివారించబడువరకు సత్యాగ్రహము ననవలించిచలననదని పనివారికి హితబోధచేసిరి.

మిల్లులో పనివాడు పనులు ముట్టుకుండుటజూచి, జిల్లామేజిస్ట్రేటు డాగ్లర్ మైత్రాకు పిలిచి, వారు తక్షణము బయటికి వెళ్లకపోయినట్లుయిన బలవంతముగా పం. ప వ లసి నచ్చునని తెలిపెను. అందుమీద మైత్రాగారల్లు వ్రాసియివ్వ నలసినదని కోరిరి. అట్లు వ్రాసియిచ్చినతరువాత పనివారు మిల్లును వదిలిపోయిరి.

కూలీల రైలులో చీనా పనివారు తప్ప నెవ్వరూ పోలేదు.

ఓండల్ కర్మాగారములో 600 పనివారు సమైక్యవారి పై సానుభూతి జూపుచు పనులను మానిరని తెలియుచున్నది.

ఫీల్డ్ స్ట్రాటోగారు ఓండల్కు పోయినట్లు తెలియుచున్నది.

ఏజెంటు ప్రకటన

కలకత్తా, మే 25:—ఈస్తు ఇండియా రైల్వే ఏజెంటు లింగోవా కర్మాగారమును స్టాం డిపార్టుమెంటు 25 తారీఖునండి ప్రతిరోజు ఆదివారములతప్ప తెరవబడియుండునని ప్రకటించుచున్నాడు. పనులలోకి వచ్చువారి క్రిందిప్రత్యయము నంతకముచేసి యివ్వవలెను. లింగోవా కర్మాగారములలోనికి నన్ను రానిచ్చినయెడల నేనుపనిచేసెనను. సత్యాగ్రహము చేయును. (అ. ప్ర.)

సభా వ్యవహారము

పనివారు బయటికి వెళ్లి మైదానములో సభ చేసిరి. మైత్రాగారు సంకతిసందర్భములు జరిపించుచు, జిల్లామేజిస్ట్రేటు లోపలికి వచ్చి తమకు అధర్వసమావేశమన యనుటకేమి యధికారము అన్నచో తనకు బోధపడుటలేదని చెప్పిరి. పని వారు మేజిస్ట్రేటుకు ఒకేయర్లు రారు. రేపుకూడ మైదానములో చేరి, కర్మాగారములు తెరువబడియుండునని ప్రశంసించి సత్యాగ్రహము పూనవలసినదని యతికు ప్రబోధించెను.

కర్మాగారము వద్ద కనుగొనగా హోజావలె సహారానుండి పోలీసు బాపలాతో నొక రైలు బయలుదేరెననియు, అందు 200 మంది చీనావూలీలను నెవ్వరును ప్రయోగముచేయ లేననియు తెలిపెను. పోలీసు బుహోబస్తి కడు బాగానున్నది. రెండు తుపాకులుగలిగిన మోటారులు అవసరములకు తయారుగానున్నవి. కాని యెమియు దౌర్జన్యము జరుగలేదు. సభ ముగిసినతరువాత సమైక్యవారు యూనియన్ కార్యాలయము వద్ద చేరిరి. రాబోవు బుక్రీడ్ పండుగకు మహమ్మదీయుల కొక రోజు కూలి యివ్వబడెను. (అ. ప్ర.)

వాతావరణ నిధి

1928 సం. మే నెల 26-వ తేది శనివారము

మండలము	గ్రామము	అక్షరాస్యత	అక్షరాస్యత	అక్షరాస్యత	అక్షరాస్యత	అక్షరాస్యత
		గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము
గోపాల్ పూర్	90	80	...	4.4	+	1.0
మొలపల్లి	95	80	...	2.4	+	0.
కాకినాడ	115	88	...	1.7	+	0.1
మొలపల్లి	116	87	...	4.7	+	8.0
...	...	...	...	...	...	...
...	108	77	...	1.0	-	1.8
...	...	...	...	8.8	+	1.0
...	106	84	...	2.9	+	1.2
...	109	89	...	0	-	1.0
...	109	88	...	0.1	-	1.8
...	107	84	...	0.6	-	0.7
...	101	78	...	6.5	+	0.6
...	95	73	...	2.9	-	0.5
...	108	88	...	8.4	-	0.9
...	104	88	...	2.1	+	0.1
...	104	81	...	8.5	-	1.1
...	90	81	...	0.2	-	2.1
...	...	...	...	1.9	-	2.0
...	87	77	0.2	6.5	-	4.0
...	88	76	0.1	9.1	-	4.2
...	91	80	...	5.5	-	4.1
...	91	88	...	4.4	+	0.6
...	88	69	...	2.7	-	2.1
...	79	64	...	4.4	-	2.2
...	75	57	...	10.2	+	0.8
...	78	61	...	2.7*	...	...

సర్కారులు: కాకినాడలో ఎండ నిన్న 115 డిగ్రీలు, మొలపల్లిలో 115 డిగ్రీలు ఎండగా నెను. ఇదివరకు 117 డిగ్రీలు అధికము ఉన్నది. ఇప్పుడు రెండు డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్: బళ్లారిలో 8 డిగ్రీలు వడలివడి ఎక్కువ. కడపలో 106 డిగ్రీలు ఎండగా నెను.

కర్నాటకము: మద్రాసు, నల్గొండలో 109 డిగ్రీలు ఎండ నిన్న గానెను. రాత్రివడి 88, 89 డిగ్రీలు.

ఎ. ఏ. నారాయణ అయ్యర్,

పరిశోధనా వాతావరణ నిధి

మగ్గొనాల్లగారి ప్రకటన

"భారతీయుల పంచపజాలము"

పరిశోధనా వాతావరణ నిధి

అలహాబాదు, మే 25: రాష్ట్ర మగ్గొనాల్లగారు ఇండియాను గూర్చి గాఢంగా ప్రకటించిన కథానికవతిక యిట్లు వివరించుచున్నది. "భారతీయులకు అధిపతిత్వము మొదలగునవి చెప్పిన తరువాత భారతీయులు పంచపజాలము అట్టి పాత్రవల్ల మొదలగునవి భారతీయులకు పైమను సమయమున సహకారము చేసినవలెను. దీనిని బహుమతిగా చెప్పియుంటిని అని మగ్గొనాల్లగారు సమాధానము చెప్పగలడు. మగ్గొనాల్లగారి ప్రకటన కార్మిక పక్షానియందు కిర్రు అధికారాన్ని గాఢపరిచినదని దాని ఫలితము వేరనియున్నది. అప్పుడు అర్థములేని వాస్తవిక వ్యాపకము ఎన్నికల విజయము కోరి ప్రయత్నించినది. ఇండియాలో నెంతో ప్రజాభివృద్ధిచేసిన భావి, చుట్టూ భారతీయ రాజనీతిజ్ఞుల మహిమను గుర్తించలేకపోయినది. మగ్గొనాల్లగారి పాక్షికతను మేము కమిషను యొక్క ఆక్షేపము కానేరదు. (ఫీ. టెన్.)

మదరాసువార్తలు

నేటి అత్యుష్ణ తేది 109.7 డిగ్రీలు.

నిన్నటివేడి: పాఠశాలలు: నిన్నటివేడి చెన్నపురిలోని అత్యుష్ణము 111.4 డిగ్రీలు పాఠశాలకు ప్రయోగపడినది. అది 109 డిగ్రీలు ఉండవలెను.

స్కూలు పైసలు: మోడరేషను బోర్డు: పూర్వము నేడు మదరాసునందు జరుగునని తెలియచున్నది.

సుగుణవిలాసభవారి నాటకము: ఈ పథకము రేపు సాయంత్రము 5-8 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో "ప్రేమసేత్రము" (వి ఆఫ్ లో) అను నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

విదేశీతపాలా నోటీసు: రేపు ఉదయము 9-30 గంటలకు జనరలు పాస్టేనునందును తదితర పాస్టేనులందును గూడ విదేశీతపాలా అందజేయబడును.

మదరాసు కార్మికము ప్రత్యేకసభ: ఈ సభ ఈనెల 31 తేదీ సాయంత్రము 5-15 గంటలకు రివ్యూసభ పనులు జరుగును.

గానపరికరముల ప్రదర్శనము: భారత గాన వేదిక పాఠశాలవారు గాన పరికరముల ప్రదర్శనమును రేపు ఉదయము 8-30 గంటలమొదలు రాత్రి 7-30 గంటలవరకు జె. ఎస్. సి. ఎ. (ఎస్సె సేదు) నందు తెరచియుండెదరు. ఒక అడా టిక్కెటు.

అవడిఆరోగ్యప్రము: నందు నిన్నటివేడియును కోసులకు బహిరంగ వాయుచిత్తుకు సలుపుటకు నూతన కాల నోకదానిని శ్రీయుత సేతుకర్నాటాన్ మూర్తికైతాగారు తెరచి వీరు బొంబాయిగరమున గొప్పవర్తకులు మదరాసునకు మాడ వేసుకపోవచ్చిరి.

రాకపోకలు: డి. బి. సి. వి. విశ్వనాథశాస్త్రి మేజరుమణిగారు ఉదకమండలమునకు ఎఫ్. జి. ట్రైలుగారు టెంకునూనకు ఎ. ఎ. ఖాన్ గారు మెసూరునకు టిలాంగ్ గారు బొంబాయికి గతరాత్రి పోయిరి.

ఆర్. సి. స్టానిగారు నేటిఉదయమున కిచ్చటకువచ్చిరి.

నత్యాగ్రహనాయకుడు నిరసనవ్రతము బూనుట: బారిపాల్, మే 26: పట్టుకపాల్ల నత్యాగ్రహ నాయకుడగు సర్దార్ సోమవారమునండి నిరసన వ్రతమును బూనియున్నారు. వైదీలను చాల ప్రారముగా చేయుటచే వారిట్లు చేయబడుచున్నది. (ఫీ. టెన్.)

నత్యాగ్రహనాయకుడు: పై పథకము యజమాన్యమున రేపు అదివారమునాటి సాయంత్రం 5 గంటలకు చెన్నపురట్రాం పార్కుట్రాం, వరమానందదాస్ ఫోటోదాస్ ధర్మపత్రమునందు బ్రహ్మశ్రీ చెరుకురు పార్లమెంటు భాగవతులవారి వల్ల శ్రీమద్రామాణ్య నందరకాండములోని "అంగుళీయత్రదానము" అను కాలక్షేపమును జరుపుదురు.

పంచదేవాలయం వస్తు ప్రదర్శనము: వచ్చేయుగవారమునాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు గోళం భవనమున రిక్తస్థితికి లీనవారి యజమాన్యమున పంచదేవాలయం వస్తు ప్రదర్శనము జరగబడును. అచ్చటనే ఆదివారమున డా॥ బి.సెంటుగారు ఇంగ్లాండు బోవుటకు ముందు పోయిరి డిప్యూటీ సెనెటర్. ఎ. రంగశాఖ మొదలియారు, యాహాహ్ మాన్యుగార్లు ఉపన్యసించెదరు.

లేబర్ నభ్యులు మేయోకన్యకు విందొసంగుట: కలకత్తా, మే 26: ఫార్మర్లు ప్రతిజ్ఞచేసిన కంఠిలో యిట్లున్నది. 'నిన్నరాత్రి పార్లమెంటులో సభ్యులకు లేబర్ మెంబర్లు మేయోకన్యకు విందొసేసిరి. పాతపురాణము నామేయోకన్యకు మార్చడం. ధర్మ, పక్షవాలాగరలామెను ప్రసక్తికరించెడిరి. అమెరికాయకు జవాబులివ్వలేక పోయెను. తన గ్రంథమున చాల భుండలం బయలుదేరినది తనభిప్రాయములేమయూ మారలేదని అమెచెప్పెను. (ఫీ. టెన్.)

మదరాసు పంచాయితీ బుల్లెటిన్
ఇది మదరాసు పంచాయితీ రిజిస్ట్రార్ జనరలువారివలన ప్రయోగపడు తేజగు మాసపత్రిక. ప్రభుత్వపంచాయితీ గ్రామపంచాయితీలకు కుపయోగించు సమాచారము చాలగలదు. "పంచాయితీ - ఆరోగ్యము" గూర్చి ఆరోగ్యపు డైరెక్టరు గారు వ్రాసినవ్యాసము కలిపవదియున్నది. పంచాయితీల యాచార్యకమగూర్చి సి. యె. రామకృష్ణయ్యగారు చక్కనివ్యాసము వ్రాసిరి రిజిస్ట్రార్ జనరలువారి ప్రకటనను, గా॥ రామదాసుపంతులుగారి యుపవ్యాసమున, రా. బి. యె. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు గ్రామపురస్థిర్యాణము పంచాయితీల గూర్చి రచించినవ్యాసము, మన్నుని ఆంకములు దీనియందుగలవు. పంచాయితీలగూర్చి నిజసితి గ్రహింప గోరువారికి దిగుల యువయోగకరముగ నుండగలను. పంచాయితీలకు పంచకర్మమునకు రెండురూపాయలును, ఇతరులకు మూడు రూపాయలును చందా ఏర్పరచబడెను. వలయువాడు, పంచాయితీల రిజిస్ట్రార్ జనరలు, ఫోర్టు సెంటు బాగ్, మదరాసు అని వ్రాసిన బడయగలరు.

బిసెంటుగారిలేఖల తగాదా

నేట్టుమేక శాస్త్రికు జవాబు
డా॥ బిసెంటుగారు నేట్టుమేక శాస్త్రికు తమలేఖలను ప్రభుత్వమునా రటకాయించుచున్నారని విషయమును గురించి యీ క్రింది ప్రత్యుత్తరమును బంపిరి.
అయ్యో, నేను కాంగ్రెసులో చేరి కాంగ్రెసుయొక్క 'సామ్రాజ్యము' సంబంధములేని పూర్ణస్వాతంత్ర్య తీర్మానమును అంగీకరించి నా సిద్ధిని పీనపరచుకొంటిని మీరు వ్రాసిరి. కాని నేనట్లు గావించలేదు. కాంగ్రెసు సభ్యుకమిటిలో నీ తీర్మానము నెదిరించుచు నైస్యములు నావికాదళమున లేక యే మన బట్టి తీర్మానములు గావించుట నివృత్తమని నేను చెప్పితిని. అందుపై నాకు సంకల్పిరముగ నుండనట్లు ఈ తీర్మానమునందు మార్పుచేసిరి. దానికి నేను నాయంగీకారమును మాదించుచు ఓటు చేసితిని. కాంగ్రెసు బహిరంగసభయందు ఈతీర్మానము తిరిగి మార్పుచేయదగాని నేనచ్చట నవునులేను. అందుచే నా ఓటునుగూడ నొసగలేదు నేనెల్లపుడును దొవిని యాక్ స్టేటస్ను గురించియే యాందోళనమును పలుకుచుంటిని. ఇక నుండు గూడ నట్లే యున్నదను. ఇంగ్లాండు దేశము పాంచాదేశమును సభ్యముతో కలిసియున్నయెడల రంగుభేదములకు అవకాశములను కలగజేయనని నా యభిప్రాయము. భారత దేశమునకు దొవినియోక్ స్టేటస్ నీయక తన మూర్ఖవద్దనే ఇంగ్లాండు కొనసాగించుచో నిట్టివలె రహస్యాత్మకములు లే దేశమునందును బయలుదేరునని నాకు భయమునున్నది. నేను సర్వకాల సర్వాస్థియందును సామ్రాజ్యధి స్వరాజ్య (దొవినియను స్టేటస్) సంపాదనకే సంకల్పింపిని సలుపుచుండెను. అదియే భారతీయులకు తమదేశమున స్వాతంత్ర్యము నొసంగి ఇంగ్లాండు దేశముతో సంబంధము గలిగి క్రమం చొద్దరకు వసేకవచ్చును.

(సం) ఆవిలి సెంటు.

ఉదకమండల వార్తలు

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ
(ప్రత్యేక విలేఖరి)

మదరాసు కార్మికము కమిషనరు
ఉదకమండలం, మే 25: డి. బి. జె. వెంకటశాస్త్రి యుగ వాయుడుగారు మదరాసు కార్మికము కమిషనరు తన ఉద్యోగపరిమితి ముగియగనే జూలై 17 వ తేదీనండి నాయగునెలలు నెలవుగై కొందురు.

లేబరు డిప్యూటీ కమిషనరు నియామకము
పని యెక్కువగా నుండుటచే కార్మికశాఖను పునరుద్ధరించి ఒకరిద్దరు గెడిటెడు ఉద్యోగులను అధికముగా నియమించుటనుగూర్చి విచారించ యీ మధ్యజరిగిన అధికారల సభా ఫలితముగ, కార్మికశాఖ డిప్యూటీ కమిషనరు క్రొత్త గియించుటకు ప్రభుత్వమునా రిక్తము నిశ్చయించిరి.

సూర్యరావుగారికి మోటారు ప్రమాదము
నేడుదయము స్టాఫ్ హాసు హిల్లు దిగును హిందూ ధర్మాచారముల బోర్డు కమిషనరు ఆర్. సూర్యరావుగారు మోటారుపై నవ్వుచుండగ ఎరుగు బోవుచున్న వే రొక మోటారుతో డిక్రాని బోరిగిలపడెను. లోనున్న సూర్యరావుగారికి మోటారు చెల్లదగుటచే అప్పటికి గొంపోబడిరి. కెప్టను లాధిగుగాధ అనమయమున అటనుండి సహాయము చేసిరి.

అనుభవతే నేనకసభవారు

బైటిగ్రామాదులు దర్శించుట

17-5-28 అనుభవతే నేనకసభవారు తిరువల్లూరుదిస్ట్రిక్టు నందు గూసిపాళకుం యింకా కొన్ని గ్రామములయందు అనుభవతే కులగురువులు శ్రీమంత్రి సంద మునీశ్వరులవారిని ఆయాపం చాయతిగోర్లు తీర్పులకు గురువుల నుంచుకొని, శ్రీయంక పి. ఆర్. గోవిందస్వామిగారి అధ్యక్షతన కింద యెనిమిది కేసులు విచారించి తీర్పు తెప్పిరి. వై అధ్యక్షులవారిని పీఠ మాగ్రామా దులయందు చాల అనుకూలకార్యములు చేయించియున్నారని పుర్రవాసులు పొగడిరి. అనుభవతే కులగురువులను పీఠ నాకు లాపహేయము చేయించి, నాగరత్వము నిలిపినవారని ఆతిర్వ విచారి. తరువాత మాదిగమాట్టికులు లేచి, మేము (క్రిమినల్) త్రైబ్యునల్ అప్రెండీస్ మేము రిజిస్టర్ అయిన సమయములో పీఠ మాకై ఆగమాపములు కప్పవదినదే గాక పీఠ పైకం 20-0-0 సహాయంచేసి మాకార్యము రద్దు చేయించినవారని వందనము లా చరించిరి. అంతట అధ్యక్షులు లేచి, ఓయనూనీయులారా! నన్ను మీరు యింత బ్లాఫింపించినందుకు నానునకపూర్వముగ ప్రతివంద నము లాచించి తెల్లబోతున్నాను. అయితే అనుభవతే నేనక సభయందు పాల్గొనినందున మీ కెల్లవాంకి నేనకులనుని యెంచ వలయును. మేమున్ను శ్రీ జేనే తీర్చవలను. అయినను మన నిమ్మబా కులకు ప్రస్తుతము శిరస్సుగావుండు లేబర్ కమిషనర్ శ్రీమంత్రి స్టేబర్ దొరవారు యెల్లప్పుడు ఆరోగ్యముగావుండి మనకు కావ లసిన సహాయం చేయవలసి వారిని కోరలేదేగాక వారికై, అయిదునిమిషములు లేపుని ప్రార్థించెదమని అధ్యక్షులు తెల్పు గా సభకులందరూ అదే ప్రకారం ధ్యానించిరి. అంతట జయజయ ధ్వనులతో సభ ముగిసినది.

(2క విలేఖరి)

శ్రీమత్ నాల్కి రామాయణము

శ్రీనాల్కి రామాయణము ఆరుకాండలు యొడమనైపు			
పుటలలో ప్రింట్ కములు, కుడినైపు పుటలలో ఆంధ్ర తాత్పర్యము గమనింపబడినది. మడికై కితాకై బైండు చేయబడినది.			
భాగకాండ	1-8-0	కుండరకాండ	2-0-0
అయోధ్యకాండ	2-8-0	యోధ్యకాండ 1 వ భాగం	2-0-0
అరణ్యకాండ	1-8-0	దిటో 2 వ భాగం	2-0-0
కిష్కింధకాండ	1-8-0	వచన కుండరకాండ	0-10-0
ఆంధ్రభారత రత్నములు		0-10-0	
ముముక్షుభూడి తేక రహస్యత్రయము		1-0-0	
జిహ్వరహస్యములలో వది		0-10-0	
రామకృష్ణ పరమహంస జీవితము, 610 ఉపదేశ వాక్యములు		0-10-0	
భగవద్గీత-రామాయణ భావ్యప్రకారము, 6 రు గలది		1-0-0	
పరివ్రత మాహాత్మ్యము		0-6-0	
అశ్వమేధా స్తోత్రము-జీక, విశేషార్థములతో		0-12-0	
అత్మయోగము		0-2-0	
శ్రీమంత్రి పండిట్ టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి			
ఉపన్యాస సహిత గ్రంథములు.			
భగవద్గీత-జీక, విశేషార్థములతో, కితాకై బైండు		2-8-0	
టిటో సాధారణ బైండు		2-0-0	
టిటో (అరవములో)		2-0-0	
భాగవతసారము	1-0-0	ఆర్యాచార్యుల వైఖరి	1-4-0
ముకుందమాల	0-8-0	భారతకథలు	5-0-0
దిటో (అరవములో)	0-10-0	అములవాదిపికా	0-8-0
తిరుప్పావై (కితాకై బైండు)		1-8-0	
దిటో రాచర్ల బైండు		1-0-0	
శ్రీమంత్రి తమ్మార - శి. గ. రాచార్యులు			
బ్రహ్మసూత్ర సంగీతగ్రంథములు			
స్వరమంజరి	0-5-0	గాయక పాఠశాలము	1-4-0
సంగీతకళానిధి	1-4-0	గాయక లోచనము	5-0-0
గాయక సింహాసనము 15 భాగం.		2-0-0	
దిటో 25 భాగం.		3-0-0	
గానీందు శేఖరము	3-8-0	భగవత్సారామ్యము	0-4-0
వి. పి. పి. కర్పూల ప్రత్యేకము.			
మామిడికాటలాగు కోరినవారికి ఉచితము.			
తమ్మార, నరసింహాచార్యులు,			
శిశుభా ఆఫీసు, గానోల్లానీశాల,			
శ్రీ. తేలునాథునికోనీధి ప్రవర్తకవారు పోస్టు, జి.టి. మద్రాసు.			

న్యాయస్థాన వార్తలు

నమ్మకద్రోహపుకేసు

బార్లిట్ పును పోలీసు కోర్టులో (రావుసాహెబు యన్. కేం నాయకగారి యెదుట)
మద్రాసు 25-5-28:—చాలాబాక్సు కోర్టులో పేతు మాలముల వ్యాపారముకేసు శేషబది అయ్యంగారు అందు సన్నవారినద్ద గుమాస్తాగాయున్న ఎ. జె. రామయ్యగారు తన యజమానులకు చెంది యున్న రూ 5000 లకు 1926 నవం బరునండి 1927 మార్చి వరకు నమ్మకముపాద ద్రోహముకేసె నని నేరము మోపి కంపెనీవారు కేసుచేయగా మేజిస్ట్రేటు వారు విచారించి మద్రాసు నేరస్థానని 9 నెలల కఠిన శిక్షను విధించిరి.

శ్రీ. శే. కోటా లక్ష్మయ్యనాయుడుగారు

గుంటూరు నివాసములకు గొప్ప పాగాకువర్తకలైన శ్రీ టా లక్ష్మయ్యనాయుడుగారు చెప్పి పట్టణమునకు జబ్బు వాగు చేయించుటకై వచ్చియుండ సాధ్యమైనంత చికిత్సచేసియు, ని న్నటిరాత్రి కి ఘంటలకు పరమపదప్రాప్తి చెందిరి. గతించిన వా రి మానోదౌదార్యమున, నిర్మలమనస్సున, సహృదయభావ మున, బుద్ధిశీలతయును దైవభక్తిని వేరుగా విక్కాసించి పవనమణి. వారు గొప్పపాగాకువర్తకలని ప్రఖ్యాతి గాంచి బంధుమిత్రవర్గములకు పాటుపడి, సకలజనులకు అను రాగము కలుగునటులచేయున్నారు. ఆతని ఆశాలమరణము వారిబంధుమిత్రవర్గమున కంతయు విక్కిలి కోకము కలగ కేమును.

(ఒకవిలేఖరి)

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయముమీద నెంతభిరుపు పెట్టుచున్నారు

ఎకరమునకు 9 దమ్మిడిలు, మనిషికి 8 దమ్మిడిలు కలకత్తా, మే 28 :—90 కోట్ల పన్నులో వ్యవసాయ ముమీద రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు నూటికి 1-టి వంతునన, భారత ప్రభుత్వమువారు నూటికి 0.7 వంతునన భిక్షుకెట్టు మున్నారు. అనగా ఎకరమునకు 9 దమ్మిడిలు, మనిషికి 8 ద మ్మిడిలు అని వ్యవసాయశాఖకు సహాయముచేయుటకు ని నిమింపబడిన యుద్వోగీయుడు చెప్పుచున్నాడు.

(ఫి. వెను.)

వైభాగమును, తుప్పకట్టనియ

కుండునట్లనర్చును.
కోటామెటల్ పాలిష్ చే బిక్కురు వరిక
ధ్రువనర్చిన పిదప, తుప్పకట్టనియదు. ఇతర మెటల్ పాలిష్ కు, కోటామెటల్ పాలిష్ కు, చాల వ్యత్యాసమున్నది. కోటామెటల్ పాలిష్ మేనది. కోటా గీమకొనిపోదు. లోహములన్ని టికి నుపయోగింపవలెను.

COBRA
Liquid Metal
POLISH

శుభ్రపరచును. మెరుగిచ్చును.
ప్రకాశవంతములుగా చేయును.
జంతుక్రావులు చేరికతనిది.
ఖ్యాతిగాంచిన కోటామెటల్ పాలిష్, శ్రీ మంత్రి నూరొన్నవారలచే నిదింపయ్యారగు చున్నది. బ్రిత్ అండు ప్లాట్ లిమిటెడ్, వాల్ థోర్డ్, ఇంగ్లాండు.

విభవసంవత్సర జ్యోతిషము

భారతరాజకీయరంగమున త్రివాండోళనా

సూచకములు

కోర్కొరిక్కారాండ పండిత శంకరశాస్త్రి (హాజీరి, ధా ర్యానజిల్లా) గారు విభవసంవత్సరమునకు యీ క్రింది విభవ స జ్యోతిషమును తెప్పించున్నారు.

పంచమ బార్లి సార్యశామన కీసంవత్సరము కుభముగా నుండును.

ఏప్రిలు మాసమున వేల్పు యువరాజు పరదేశయాత్ర పలుపును. యాత్రాప్రభువు సామ్రాజ్యములో శేదోయిక భాగమునకు పవంతకాలములో యాత్రపలుపును. సెంట్రలు ఏ పియా జపానుభాష్య ఇంగ్లాండు, చీనా ఉత్తరమెరికాలు పం చర్వాత లాల్ గలుగు వీరత్వముల ననుబించును. ఇంగ్లాండు అ మె ప్రి, స్వీడను చీనా జేకములు నీటివరదలపాలగును. ఆ యి యె యి వే పీ డిం ప బడును. రైల్వేలకుండును గలలం యె సమ్మెకట్టు ప్రమాదములు, జరుగును. యీ కోపు ఏపియా ఖండములందు ఆకాలవర్షములు కురియును పంటలను బోగొట్టును.

కొన్నిజాతులు తమ సైన్యబలమును వృద్ధిగావించుకొనును పూర్వ మెన్నడు జరిగియుండని రీతిగా సోక మహాసంగ్రామ ము ప్రారంభమును.

భారతదేశమున వర్షములు

ఈసంవత్సరమున, వర్షమోతర పరగజాల, నూరట్లు జిల్లా, బీరారు, రాజపుటానా, కటక్ మునకును మద్రాసునకు ను మధ్యప్రదేశము, ఒరిస్సా, గుజరాతు, బెంగాలు, మైసూరు పాట్నా మట్టు ప్రకల్లు పుసక, కోల్కాతూరు, బరోడా, కోంకణం, మార్వా, సింధు, యాత్రదేశములలో వర్షములు బాగుగా కురియును. బీరారుకు దక్షిణభాగములు, నిజాంరాష్ట్రముల యీశాన్యభాగము, బొం బాయి రాజధానియొక్క పశ్చిమభాగము, కాశ్మీరము, పం జాబు, ద్రావిడ, ఆంధ్ర, కర్నాటకములు, యాత్రదేశములో వర్షములు మధ్యముగా కురియును. ఉజ్జయినియందును వింధ్య పర్వతము ఆగ్నేయభాగములందును, వర్షము చాలకక్కడగా నుండును. పాట్నా యందును కురుక్షేత్రముందును, నిజాంరాష్ట్ర ములలో కొన్ని భాగములందును, వర్షపాత మెక్కువగా నుండును.

రాజకీయపరిస్థితులు

మహాత్ముడు రాజకీయరంగములో ప్రవేశించును. వివిధ రాష్ట్ర నాయకులను తమతమనిభేదములను బోగొట్టుకొని కల కత్తా కాంగ్రెసులో గలిసికొందురు. కాంగ్రెసునకు గొప్పవిజ యము చేకూరును. రాజకీయ వివేచకులందు భావతీయు లైకమత్వములో మెలగెదరు. రాజకీయ వాతావరణముందు గొ ప్ప యల్లరులు పుట్టును. కాసనసభలు దైర్ఘ్యముతో మెలగును. బ్రిటిషు రాజ్యమును కుప్పకీడుగా గావించిన స్థానీ యుద్ధపమ యమందు కొన్ని గ్రహము లేస్తానపండుండెనో కలకత్తా కాం గ్రెసు సమయముందు గూడ నా యా గ్రహము లా స్తానపండేయుండును. కాన స్వరాజ్యమునకు సూతనవర్గమే ర్పిడును. నైమను కవిమను, రిజర్వ్ బ్యాంకు చట్టము, యీ రెండును వైస్రాయిని కలవర పెట్టును. కాని యితరు శేర్మతో యీ సమస్యలను పరిష్కరించును. భారతదేశము రాజకీయ మాక్కుల నెక్కువగా సంపాదించును.

వర్తక విషయములు

సంవత్సర ప్రారంభమున విదేశ వ్యాపారమునకు చాల నష్టము కలుగును. కాని సంవత్సరాంతమున నెక్కువలాభము కలుగును. గోధుమ, వరి, ధాన్యములు ధర హెచ్చును. ఖచ్చకు వ్యాపారముందును, యితర స్యదేశకవస్తువుల వ్యాపారముందును, నాయకుల ప్రోత్సాహము వలన విశేష లాభము కలుగును. ఎగుమతులు హెచ్చును. ఏప్రిలు, జూను, ఆగస్టు, అక్టోబరు, మాసములలో ప్రత్తి ధర హెచ్చును. సంవత్సరమధ్యకాలమున అమెరికా ప్రత్తి వ్యా పకము తగ్గును.

ఈ సంవత్సరము భారత సంస్థానాధీశులకు కుభముగా నుండును. కాని ఉత్తర దేశములో కొన్ని సంస్థానములకు కష్టములు గల్గును.

హిందూమహమ్మదీ యొకమత్య సమస్య అనుకూలముగా పరిష్కరింపబడును. ఐకమత్యభివృద్ధికి తగిన యోర్పుట్టు చే యబడును. కుద్దియుద్ధమును వివిధమత నాయకులందఱొక్క ప్రత్యేక విచారణకు చేబడును. హిందూమతముయొక్క ఆశరణము శిశాలపరుపబడును. సంఘసంస్కార మభివృద్ధిగాంచు ను. శ్రీలంకకు శ్రీలచే నడంపబడు నుద్ద్యమముల కీసంవత్సర ము చాల కుభముగానున్నది.

పంచాయతులును, బహు జనారోగ్యమును

డాక్టర్ ఆఫ్ మెడిసిన్ కలర్ ఎ. జె. హెచ్. రస్సెలు
వారాణసి ప్రాసినజాలు

ఇద్దరు మనుష్యులు ఒకరి నొకరు చూచునపుడు వారు మొట్టమొదటనే విచారించు ప్రశ్నచారము వారు తమకార్యములను గురించి చూట్టాడుటలేదు. వారు మొట్టమొదట ఉభయముల క్షేమములను విచారించెదరు. ఏల? ఒక మనుష్యుడు కలిగియున్నవలెనే వానిలో ఆరోగ్యము, ముఖ్యమైనది. వాటియు ఆరోగ్యము లోకములో అన్ని కష్టపులకంటె విలువగలదిగా నెన్నబడుచున్నది. ఒక మనుష్యుడు ఆరోగ్యవంతుడుగా నుండనియెడల నతడు ఈ లోకములో నిష్క్రమణము జరుగచున్నాడు. ఆరోగ్యము అన్నిటికిని పునాదునున్నది. గోడపై శ్రమియును వ్రాయవలయున్న గోడ ఒకటియుండవలయుననెడు లోకోక్తి మిఠమగు విషయములకు అట్లే ఒక డిలోకములో విద్యవేత్తలకును, భవన పరిమళములకును, కీర్తి పొందుటకు మునుపు ఆరోగ్యమును ముగ్ధుగా, దౌర్భాగ్యమును గా నుండవలెను. కనుక నొక్కొక్కరికిని దృఢమైన కీర్తియు కలిగియుండుటయే మొదటి కోరికగా నుండవలెను. ఏన ముండలమును చాలకాలము ప్రతికియిండుటకును, వ్యర్థిగ నుండుకాకండుటకును కోరుదుము.

దీనికొరకు ఒక్కొక్కరను వారిదేహమును పలుకర్చుమైన సిగిలో నుండుకొనుటకు ముఖ్యమైన జాగ్రత్త తీసికొనవలెను. ఒకడెట్లు స్వకీయమైన జాగ్రత్తను మాత్రము తీసికొనినచాలువా? ప్రతి పురుషుడు జనములు ఏకాంత తపంతలతామే వహించిన అట్టి స్వకీయజాగ్రత్త చాలును. కాని జనము గుమిగూడి సంఘములలో జీవించునపుడు అట్టి జాగ్రత్త చాలు. ఏలననగా నొకపురుషుడు ఒకపనిని తనకు తెలియకయే చేసినచేసినది తనకు మంచిదేయెను నితరులకడి యపాయకరముగా నుండుచున్నది. దీనికి ఒకటి రెండుదాహరణముల నిచ్చెదను. ఒక కుటుంబమైన గృహమును గలగియుండుట మంచిది. కనుక మనము ప్రతిదినము ఉదయమునకు, సాయంత్రమునకు చిమ్మి శుభ్రము చేయుచుండుము. అయితే అల్ప శుభ్రముచేసి ప్రాసారించిన కుప్పను ప్రక్కనుండు పెరటిలో నైనను లేక బయట జనులు నడిచాడుమంటి బిధిలో నైనను పడకయుండుమని తెలుసుకొందము. మన మట్లుచేయుట సంహితము లేక మనము, మనయొక్క గృహమునకును మంచిదియే. మనము దానిని శుభ్రముచేసి, అచ్చులు నుండు దుమ్మునంతయు తీసికేసితిమి ఇప్పుడది శుభ్రముగాను, అందముగా నున్నది. అయితే నానాగతి యొక్క సెటి యెమ్మింనునట్లు కుప్పను పడవేరుటలను నతనికే ఆచారము గలగి. చిటిమి. చిన్న కొడుకు ఇట్టి నైనను కీర్తి నైనను ములవిద్యముచే అశుభపరచినచేసినను విస్తరించు. మనము మనయొక్క గృహము శుభ్రముగాను అందముగాను ఉండుట కొరకు ఏనిని మానవంశవరుని నిలర్చించుటకు ప్రయత్నించెదము అయితే మన మేమిచేసెదము? మన మొక ప్రత్యేకస్థలముగాని పాపాభావాగాని ఉండి, బిడ్డల నొక్కడకు పుట్టుకొనిపోయి మరొకరుతోటిచేత నెత్తించుటలేదు. వానయొక్క గృహము కనుక కాకుండుటయే వానకు కావలసినది యుండదు. అది యింది తలంపే ఆ స్థలమును మన మితరుల కేమి సంభించునన్న విని తలచెదము? లేదు. మనయొక్క బిడ్డలను పిల్లలని పాపముచేసి పొంగింటి ముండలు జలముల సర్వములను చేయుమని చెప్పెదము. పాపంబినిగో, రాజులనుగాని అశుభపరిచి తలంపెదము తలంపెదము మనము! కనుక ఒక్కొక్కరను తనయొక్క సిటిని జాగ్రత్తగా చూచుకొనవలెకాక ఇతరులకు హానికరములను పులను చెయ్యక యుండవలెను. దీనినే "ప్రత్యేకమార్గము"నందీ ప్రత్యేకపరచి "సామాన్యము"ని చెప్పెదము.

పంచాయతి యనగా నేమి? అది గ్రామసంస్కారకాము గ్రామములవలననే నిర్మింపబడిన ఒక బహుజన సంఘము. అది గ్రామము ప్రజయొక్క మొలకరకే పడినది. గ్రామముయొక్క అక్కటాను గునింపులు దానియొక్కపరి అని గ్రామముయొక్క సాధారణావస్థయలకొలది మార్గముల నాలోచించునలయును అది గ్రామముయొక్క డిడిగముననుకూలమైనది. శ్రేయమునకును ఉన్నది. గ్రామమునకు ఆరోగ్యము కంటె ముఖ్యమైనదే? గ్రామమునకు వ్యాధి లేక స్వేచ్ఛగా నుండుటకంటె వేరేమి కావలయును? బహుజనారోగ్యమును చూచుకొనుటకంటె పంచాయతికి ముఖ్యమైన పనియేమి? ఆరోగ్యము ప్రభువు కార్యము. మరేనయినను జెనాటిదే.

ఇప్పుడు పంచాయతీ, దీనినిల్లు, పాధిగారు! ఒక్కొక్క గ్రామమును శాసనసభగా నున్నదని చూచుటకది ఏమి చేయవలయును? గ్రామము వ్యాధిని నేర్చుకొనుండుట

గొంతును

అనుమానించి చూడుడు!

అపానుకరమైన వ్యాధులలో ముఖ్యమైనది గొంతులో బహులదేను. ఏ కొలదిగా నొప్పిగానీ, బాగానీ కలిగినవెంటనే వెళ్ళిన నేరండు నిశ్చయించును.

వెళ్ళిన నోటిలో నేను గాన వెంటనే అందుండివచ్చు పాగిబిందువులు ఆశ్చర్యకరమగునట్లుగా భాగము లన్నిటిని నానాచారములలో, రొమ్ముకడికము మొదలగు వ్యాధులకు రావీయకుండా ఆంధ్రవరమును, విమలమును నాటిని నిర్మాణ గావించి బాధల నంతమొందించును.

గొంతు, శ్వాసము, గొంతుకొవ్వల, లోరింగిజీవ మొదలగువాటికి నిరపాయకమైన చేకాళి, కాల్షియినట్టియు, చెరుపానకొట్టి దినుకు తద్వీయు యందు చేరలేదు.

మందులను వ్యవసార లభ్యమైనది దొరకును. మెరుక్కి 1-కి ఒకరూపాయి.

వెంటనే: మెనర్స్ దాదా అండ్ కో, యస్సనేడ్ - మదరాసు.

వెంటనే: వెంటనే
PEPS PEPS

అంటు వ్యాధులను నిర్మూలించు బిళ్లలు.

టి. బి. మెహతా అండ్ సన్సు

సీమకమలములు, పచ్చలు, కెంపులు మొదలైన
రత్న వ్యాపారస్తులు

453, లింగళాల వీధి,

4028

ఫోను. 3555.

పార్కు-టౌను, మదరాసు.

ఈ దేమి చేయవలయును? ఇది మొక పెద్దకార్యముగా తోచుచున్నదా? దానిని కొనసాగించుట కష్టమా? అది పంచాయతీయొక్క సామర్థ్యమునకు మించి యున్నదని మీరు తలచెదరా? కాకతాను వాని నెరకేస్తుల మిక్కిలి కులభము. ప్రయత్నియను, సెలవును లేక మే చేయవచ్చును గ్రామములోని స్వల్పవిషయములనే చక్కగా గమనించి చేపట్టుటన ఆశ్చర్యకరమగు లాభములను గొంతుకొవ్వల. ఈ పనులనున్నటిని జరిపించుటకు పంచాయతీ కార్యకర్తలుగా నున్నది. అది యంతయైనను జేయవచ్చును ఒక శత పురాణములోని హనుమంతునివలె తన సామర్థ్యము దానికి తెలివినందునట్లున్నది దీనికి కొంతసేపంత యొక్క కొంత అక్కరయే. కేమి కావలసినదియు అది చేయవలయునని కోరి ట్లుయితే ఎట్లుచేయు కొనసాగించును "కోసయెవలె మార్గమున్నది" సామెతను మీరు విాయుండలేదా? అట్టిసంగతులకి మీయొక్క పంచాయతీకి లేదన్నయెడల మీ కొంతకొనను. ఒక శత దానికి మార్గము తెలియలేదు కాదోయి. అయితే ఆరోగ్యవార్తమును నేర్చుకొనవచ్చును. ఈపులను ప్రతిపాదన చూచుచుండి వాటిలో కనబడు నూత్నమైననూచల వలచింపుడు. (పంచాయతియెట్లెడిను)

విల్లఖరీదు ఐదు రూపాయలు

తల్లి విల్లల నమ్మట

దుస్వభావము ఆలొబాధకు ప్రజలు తాళలేకున్నార

కలకత్తా, మే 23:—బెలూర్ బో, బాంబాయ్ మొదలగు స్థలములలో తల్లిదండ్రులు విల్లల నమ్మటలేదని ప్రభుత్వము వారు ప్రచురించినదానికి జబాబుగా ఘోరవ్యతిరేక, పార్లమెంటులోని ప్రత్యేక సభ్యులైన ఆ విల్లల ఆమకను చేసిన ప్రభుత్వము ప్రకటించుచున్నారు. దానిలో నామె తన కుమార్తెకు 5 రూపాయల కమ్మమున్నా నియమిచ్చి. దీనిలో పార్లమెంటులో మండక చేతిమదలుకాక 13 పాతుల వ్రాళ్ళున్నది. (ఫో. ప్రె.)

గాలి. వి. జె. పటేలు భారత శాసనసభ్యులు 25 వ తేదీన వివాచించి.

విశాఖపట్టణము

(స్వీయవిలేఖరి)

పెద్దపులి కలెక్టరును చంపెను
మే 23:-వా జిల్లాకలెక్టరుగారగు డెఫ్ వోగారు పులివేలుకై నరికి. ట్టుము అడవికి వెళ్ళియుండిరి. అట ప్రమాదశకున చెట్టు సరియగునది తరులక పారిపోతూ ఉన్న పెద్దపులిని దొరగారు వెంటదించిరి. అంత నది చనుకడిరిగి దొంగారిని మృత్యువార్త బడవేసినది వెంటనే డెఫ్ వోగారు మృతినందరి వారి వ్యతిరేక బహుము విశాఖపట్టణము కొని వచ్చి క్రమముగ సూధిగానింపబడినది.

మరికొన్ని రాజీనామాలు

నారాయణ్ గారు శాసనసభ్యుల హెచ్చరించుట

బాంబాయి శాసనసభలో గుజరాతి సభ్యులు రాజీనామాచిచ్చినవెని కె. ఎఫ్. జాతీయ గాడు జాతీయపత్రిక శాసనసభ్యులగుడ బార్ డోలీ నిరకారదోష్యమును బలపరచుచు రాజీనామాలు నివ్వవలసినదని యొక యంత్రమును ప్రాసీవారికిందరికిని పంపిరి. జాతీయపత్రిక సభ్యులు 32 రు గలరు. ఆ లేఖయందు నారాయణ్ గారు శాసనమును ఆస్వాద్యమును అనుబార్ డోలీ పన్నులను హెచ్చునలను గూర్చి కొంతవరకు చెల్లపిరి. కాక ప్రభువుల నమ్మటకంటె బార్ డోలీ ప్రజలను భయకంపితముగ చేయుటకు ప్రభుత్వమునారు నిశ్చయించినదని చెల్లపిరి. పిమ్మట నుత్తర దివిజన కమిషనరుగారు ప్రాసినలేఖ నిందావాక్యములచేసింది యున్నదనియు ప్రభుత్వపుకుకుకసము మృతిన దెల్పుచు జాతీయపత్రిక సభ్యులందు నొక్కొకరిగా తిరుగుచే తను సభ్యత్వములకు రాజీనామాలు నొసంగవలసినది నియు నారాయణ్ గారు హెచ్చరించిరి.

స్వరాజ్యశక్తి సభ్యులు సభ్యులగు రాజీనామాలు నిచ్చెదరనియు, జాతీయపత్రిక సభ్యులు కొంతవరకు యెట్లానమ్మటకు నిశ్చయము చేసికొనరినదని తెలియచున్నది.

రంగము

పంచధారా త్రైతము

శంభుశాస్త్రిగారి గృహము

బాహ్యమునుండి ఒక పరివ్రాజకుడు

ప. తలుపు, తలుపు.

శం. (అలోపలనుండి) ఎవరు వారు?

ప. నేను నేను.

శం. నేనంటే?

ప. నేనురా, శంభుశాస్త్రి తలుపు దీయి.

శం. నేనంటే అర్థమేమిటి? అనిర్విద్యునర్వకామము.

ప. ఎవరూ లేరు. లేనాచ్చి తలుపుతీయి, అంతబడక

మేమిటి?

శం. అదుగో పర్యవశాస్థానము. నోరు విప్పి చెప్ప నూడదా ప్యవశామధేయము, ఒక్కమాట? అంత అనామధేయ యడనా యేమి పేరుచెప్పక పోవుటక? ఎవరూ లేరు. నేను అనగా, పర్యవశాస్థాన పర్యవ్యాపకత.

ప. నాయనా, శిష్యా-శంభుశాస్త్రి-మంచం విడిచాచ్చి తలుపు దిసి మాడరాదా! అన్నిప్రశ్నలెందుకు? అంతతర్క మెందుకు? నీయనమానము తీరిపోతుంది. కేరుప్రతిష్ఠ లేలసంసారం విడిచిపెట్టిన వానికి? సర్వవిడిచిపెట్టినవానికి? మిలువగానే తలుపు దిసురాదా. ఈవ్యాకరణార్థాల-వేదాంతార్థాల యెందుకు? ఈదృశ్య ప్రపంచము. తా మాబోటకు శూన్యమేయని గ్రాహ్యమగుచునే యున్నది. సుఖదుఃఖములు రెండును వట్టి అభాసయే

శం. అబ్బ, ఇకలేవక తప్పనట్లున్నది. ఎవరో చిరపరిచయులలాగే యున్నారని కంతమానవాలు చెలియకున్నది. ఎవరయినకేమి ప్రార్థనై తల్లవారకమునుపే పట్టుకున్నాడు యమదూతవలె. కాస్తమాత్రమగుపక్షి యెందుకైతేగాని నాకు కాళ్లుకాగవు. ఉ. ఏమయినా తప్పదు(అని దుప్పటిముసుగుతీసి లేచివచ్చి కట్టున తలుపుదీసిమాచి అచ్చెనవుతో) "స్వామి! ఎప్పుడెప్పుడు-ఎక్కడనుండి-అపరాధం తీయించాలి. నమస్కారాలు. ఎవరో పూర్ణోవాళ్లే. పేకాటలకోసం వచ్చి నారనుకోన్నాను. చాలాకాలమయినది మిమ్ములజూచి. ఎప్పుడో మూడేండ్ల క్రితం ఇప్పుడు తిరిగి లభ్యమయ్యితి. ఆచార్యులవారిదర్శనం.

ప. తుమాపదాశేషుండు. శంభుశాస్త్రి! చలిబాధచే లేవ లేక అన్నిప్రశ్నలడిగినావు. నీపత్ను, దేవోగ్యము నాకు చెలియదా? అంతా తేమముగా నున్నారా? నీదేవోగ్య మిపుడేమయినా కొంచెము బాగున్నదా?

శం. చి త్తం. మీయాశీషభావముచేత సర్వలక్షణములు గుఱుగానున్నారము. నాయరోగ్యమునుటకేమి అచెప్పుడును ఒకలాగే యున్నది చిన్నప్పటినుంచయున్న ఉబ్బసం యిపుడు పోతుందా యేమిటి? అపరికరండి. విధిలో చలిగాలి వైచుచున్నది.

(ఉభయయు లోనికి బోయినపిమ్మట తలుపు మూసి)

ఇదుగో యీనుభాసనమనదయచేసి శ్రమవీర్యకొనండి. ఇదిగో, పాదప్రక్షాళనమున కుడకము. మీరు దేకేములో కెప్పుడు వచ్చిరాక? ఇపుడెక్కడనుండి మీరాక?

ప. అబ్బయి, శంభుశాస్త్రి గంగాతీరమునుండి గౌతమీస్నానమునకు మొన్న గురువారంజోజన రాజరాజనరేంద్రవరం వచ్చిరాను. సంసారం విడిచిపెట్టి ఎన్నెన్నిశుభములు విడిచివా నీయందలి శిష్యవాత్సల్యం నన్ను నిడువలేదు. ఒకసారి నిన్ను చూచి తిరుగా బహిరంగమునకు బోవచ్చునని యిట్లా వచ్చిరాను. మనవాళ్లందరూ సింహావతేత్రం బోవుచుండగా వాళ్లతో రైలుమీద.

శం. తమరుకూడా రైలుబండి ఎక్కివారా? అవునుగాదులవలె కాలినడకనే గాని కేకటాకోలాము, వాహనాధిరోవారము మీరు చేయరుగా!

ప. రైలుబండి యంత్రసాధనముగాదా? నిర్జీవపదార్థము. ఇక్కడ జీవహింసలేదు. లేదనబలుచుగాని చాల తక్కువ. అమాటలుంటు- నీకనుకొనినట్లు బుడెక్కను గుట్టమెక్కను అనెడిదిత్తు నాకెప్పుడును లేదు. సాధ్యమగుంతవరకు అజ్ఞానదశలో బాల్కయావనములందలబాటువడిన శరీరశుభముల విడిచి మోహము లేగనోసి భగవదాధారణము నిజముగా సల్పుటయే నాయభిలాషము. అహింసా సత్వము అనునవి. రెండే నేను గట్టిగా పాటించునవి. గోవింద నూడలెక్కి పారవైచినను తుదాధి శరీరధారిని విడువదుగదా!

కాన జీవనోపాధికి ప్రతిపాదు ఏదోయొకరూపమున కష్టమొనర్చి న్యాయపార్థమున విత్తము సంపాదించి కుటుంబ యాత్ర నడుపక తప్పదు. నే నొక్కటి జిడిచినదిలేదు; విదుచుటకు నా కన్నది లేదు. మొట్టమొదటియ నన్ను నీవెకప్పుగనకరా? సన్యాసవనగా అది మనసా జరుపదవలసినదేగాని పైజేషమలచేగాదు. సన్యసింపితిమని యనకొనినను లంపటక పెరుగుచుగాని మరేత యిది సంఘములో నున్నంత సరకు వదలిపెట్టదు.

సరే, నిన్ను చూచిరాను. అనందము గల్గెకది. ఇక మన కృపాచార్లు ఎక్కడ నున్నాడు శంభూ?

శం. ఏమోనో, చాలదినము లయ్యితి నే నాయనను చూచి. ఆవధ్యోకరోజున ముంబాయివెళ్లవలెనని జట్కాబండి మీద రైలుస్టేషనుకు పోవుచుండగా చూచి పలుకరించిరాను.

ప. ముంబాయియెందుకు.

శం. అక్కడెవరో మంచిపార్టీకీ,లున్నాడట. అతనికి లా అంటే మంచినిటిప్రాయముట. నాల్గుదేశముల లాలు అతనికి అవర్గ శముగా కంత పాతముట. పుస్తకాపేక్ష లేకుండానే ముఖ్యముగా అన్ని నెవ్వరు తలక్రిందుగా అప్పగిస్తాకట.

ప. మాకప్పగిడికి వక్తిరెందుకోయి?

శం. ఆయనస్వంతపనికి గాదు - మాస్థినాపురం పెద్దదావాలో దుర్యోధన మహారాజు గారిపక్షమున ముప్పదియే దుర్యోధునిమ్మచులిచ్చికాళిఘాటు ఎక్కిలు నోకరిసి తీసుకొన్న - ఆయన కేజంతా విని పున్న రికార్డంతా చూచి ముంబాయి పార్టీకీలు కూడా సలహాయిస్తేనేగాని యీదావా యేలాదాఖలుచేయలో తాను నిరారణపరువలెనన్నాడు. ఈసలహాతో అమప్పదియేడు కోట్లు చెల్లిపోయినవి. పార్టీకీజుని తీసుకొచ్చినపిమ్మట తనను తిరుగా పిచ్చుటకు రమ్మన్నాడు. అప్పుడు మల్లీశ్రాత్రగా ఫీజేర్వరమోవాలట. ఈదావాలో తిర్ది కనిచేయటకు మన రాజాకు కృపాచార్లకంటే సమ్యక్ పెద్దమని పెనుడున్నాడు; రైలకర్కలు, బత్తెర్కలు, యింకాపైకేయకర్కలుచ్చి కృపాచార్లు ని ముంబాయి పంపించాడు. ఇంకా ఆతడు వక్తిలును తీసుకొని వచ్చాడోలేవో నాకు తెలియదు. కలుగు వంటించి కనుక్కంటాను.

ప. సరే. నేగిరము కలుగుచేయి. ఈతగువు ఎవరురాజీవరవలేక పోయినారటోయి. గురువుగారు ద్రోణాచార్లు. తాతగారు భీష్మచార్లు, కల్యాణదాస్గారు వీరవరమూటా వివలేదటోయి మనసుయోధనడ?

శం. ఆయన ఒకరిమాటలెంటాడా. తల్లి చెప్పింది, తండ్రి చెప్పాడు; భీష్ముడు, ద్రోణుడు, ఓరుడు, సంజయుడు, వ్యాసులు తాతగారు యింకా నానాదేశాధీశులుగ్రామములు మహర్షులు నారదులు ఎవరుచెప్పినా వివలేదు. దావాతప్పదన్నాడు దావాతనపక్షంగాకపోలే అప్పుడుమాట లడామిషమన్నాడు- ముంబాయి పోతూపోతూ మన కృపాచార్లుకూడా ఈదావారెందుకు దండయాత్రలేందుకు మనలోమనం సఖ్యవడిలే చాలా లాభమున్నది. సమర్థుడగా కాలక్షేపం జరిగేలాగున నిత్యకృత్యమునకంత వసరియిస్తే పాండవు లొప్పుకుంటారు. అత్యోకాపరులుగారు. ఏమాత్రంతోనైనా సంతృప్తిపొందుతారు. నూకపాస్థినాపురరాజ్యాలయినా ఒకప్రాంతపుకచ్చకు బాలవు. ఇంట్లో పోరు మంచిదికాదు అని ఎన్నెన్నో చెప్పినాడట. నీకెందుకు ఆ యాలోచన? పోయి వక్తిలును తీసుకొనిరాయని రాజాబాయనను బలవంతపెడితే ఏమి యెదురుచెప్పలేక రైలుస్టేషనుకి వెళ్లి నాడు మనకృత్యము.

ప. అయితే ఆదావాగ్ని యింకా యెంటుకొనలేదన్నమాట. వాడు ఆ దుర్యోధనుకు అతిమూర్ఖుడు, దురభిమాని. నేనువానికి కొన్నాళ్లు పాఠం చెప్పినాను. పాండవులకూడా చదువుచెప్పినాను. పాండవులు తప్పు చేసేవారే కాదు. పాకపాటున ఏదయిన తప్పుకేసినను మామగానే దాని నొప్పుకొని సవరించుకొనేవారు. దుర్యోధను డిట్టివాడుగాదు.

తండ్రి గ్రడ్డివాడగుటచే వాడాడిన దాట పొడినది పాట యగుచున్నది. గడ్డాడు పుత్రమాహంచే కొడుకుమంటే మాటగాని రైకి నీతులు చెప్పి నాలోపలమాత్రం కుచ్చితపోలోచన విడువదు. వాకిరి కొంపంక తో యున్నది. పాండురాజు బ్రతికుంటే పాండవుల కీతిప్పులు లేకపోను గదా.

శం. ఒక కొండే శా-లోకాలన్నీ (మింగే) ధర్మావలన్నాయి సామ్య, గడ్డాడికి. భగవంతుడు లోకహితార్థము వానిని గుడ్డిచేసి పాంపేనాడుగాని లేకపోలే తిర్ది మల్లీరాజానురుచు గాడా. ధృతరాష్ట్రము.

ప. ఆ. రావణాసురుడే నిజముగ వాడు నీవన్నట్లు వాడు పుట్టు గుడ్డిగ నుక నే దుర్యోధను డాడినదాట పొడినది పాట అగుచున్నది. తండ్రినిలేక్కచేయడు. తల్లి దగ్గర యేడుస్తాడు. ఆమె బాలిపడి యేమీ అనలేదు. అయినా ఆమెకును పున్నది అతే. కన్న కడుపుగదా. రాజ్యంలో భాగం పెట్టుట ఆమెకూ అయిష్టమే. నూర్గురుకొడుకులు పడినూర్గు మనుమలు కొండెండు మనుమరాండు పరిచారకులు అదంతా శతకోటి కుటుంబము. ఎన్ని వాస్థినాపురరాజ్యాలంటే యీ కుటుంబానికి సరిపోతాయి. పెద్దావకాయ పెడితే చాలదని ఏజేట వీడ్పించికోసంముక్కావకాయ పెట్టెనుండి గాంధారమ్మ కారవ కుటుంబానికి తరవాడిమండలు సప్తమచేయలేక కుమ్మరాళ్లు ఈడుచు నీవంతటే పివంతని అమాన్యలు నాకొద్దం లే నాకొద్దమను మొన్న తగాదాలు పడుచున్నార. దుర్యోధ

నుకొంటి గడుగా అలోకంగా లేదు. ఒకనాడు వ్యాసులు తాతగారు వేదపాఠం గట్టిగ చదువుచుని కూతలేసేసరికి ఆ రాత్రి ఆడుగ గట్టిచిన చతుర్వేద పాఠాల పరకు రామ ప్రీతి చేయించినాడు ఆ యుగరాత్ర ముత్తుకు భీమాద్దనులు పూర్ణోయుండ బట్టి వాళ్ల కడుపు చల్లగా పోవం పూర్ణోకే కలుచే విని బడగానే అన్నదమ్ములయిదుగురు గూడుకొని ఒక్కచరుగునవచ్చి భగభగ వండుతున్న పాతకాల నాల్గుపెణకలు పట్టి క్రిందకు లాగి కడవలతో నీట్లుచెచ్చిపోసి కనుమూసి తెరిలేటంతలో చల్లార్చి విద్యార్థులందరిని బ్రోకించినారు. ఎవరో ఒకరిద్దరికి కొంచెము ఒడలుకాలిలే వారి తమయింటికి కొనిపోయి కుంఠిజనయిత్రచే సరక్షణ చేయించినారు.

శం. అలానా-గురోజీ-ఈసంగతి నే నెప్పుడును వివలేదు. చిన్నప్పటినుండి ఇతనిసర్వ యొకలాగున నేయున్నది. ఈ మగ్గపట్టుమీపి కత్తిరతా శిరోమణి భానుమతీదేవీగారిని నిరసిచి సత్తుకముగానే యాయుత్సుడుగారి మేనమామమూరైన రాజనగరనకు చెప్పించి వివాహమాడినారు. దానితో యాయుత్సుడిగారి ప్రయత్నమునకు భగవంతుని ఉభయలతు కొంచెముమనస్సులలో పొరపారలు రగుతున్నాయి. రాజాజుగారికి యాయుత్సుడు సాక్ష్యంలో తిరిగిపోతే జేమాయని కొంచెం భీతికూడా పుట్టినది యిప్పుడు.

ప. అలానా-గురోజీ! రాజులకు బహుభార్యలుండుట దోషముగాదుగాని, భార్యదండం పుష్కళమూ అని శిష్యాస్మృతి చెల్పుచున్నది. అదియను త్రిరాత్రపరిమితముట్టునకే. టి నీతిగ్రాస్త్రం విడిచి భార్యదండము అతేచియిం నైట్టునామక కథామంజరిలోని సల్లావలె బహుమహిషీ గ్రహణమువలనన, లేకున్న జన్మిదము త్రెంపుకొని సన్న్యసింతులవలనను జరుపటంలేదు న్యాయ శీలంరకు. "ఒలకాంతతోడ నెప్పుడు, కలహింపకు వట్టితప్పు ఘటియిం పకమి! కలకతి కటి కన్నీ, రొడికిన సిరియింట నుండ నోల్లదు నుమతీ"- అని యన్నాడు-పాపం-భానుమతిగారిమీద నాగ్రహ మెందుకు రాజాజీ

శం. ఇదొక చిన్న రహస్యము. ఏమనగా భానుమతీ యశ్వగురు విలాసార్థమై ముంగిటిల్ల నోకదానిని పెంచినారట. ఒకరోజున అముంగిని సరళలనూరా, వచ్చి నాకొగిలిం బొచ్చి మద్దిక్కు అని యనయించగా, నా వాక్యములు రాజాజుగారి కర్ణములం బడినవట. ఏ విచారణమును గావింప కయే వారు విరోధిపక్షముకొని మాడ్చినతాగ్రజాని నామా చ్చాంబ్రుతిమాత్రమ నదిరవడి, కంపించి, కుడితచిత్తులై భానుమతీదేవిని విడదాడినారు. విడదాడుటయేకాక వేళ్ళొంగనా పాణిగ్రహము స్వీకరించివారు.

ప. అయితే రావణునికి విభీషణునివలె దుర్యోధనునికి యాయుత్సుడు విరోధిపక్షమున జేరినాడన్నమాటయే.

శం. యాయుత్సుడు విరోధిపక్షమున జేరిడ మొక్కటియేకాదు. మైత్రేయడుగారుకూడా పాతపు జెప్పి బాగుచేయరాగా రాజాజు కాలిబొటనవ్రేలు నేలవ్రాయుచు తొడలు చరచుకొనుచు కర్ణదుక్కాసనశేషములం గూడి నవ్వుచు పరిహాసము చేయగా, మైత్రేయడుగారు నీ దావా దగ్గ మగుతుంది. యుద్ధములో నీ తొడలు భీముని గదాఘాతముచే విరిగిపోయి ఒకరోత్రి బాధపడి మరణిస్తావు అని శపించాడు. మేఘగర్భారావములలోని మైత్రేయకాపాలపముు ధృతరాష్ట్రాధికారి చెవినిబడుటచే ఆయన తల తలపడి మైత్రేయనిపాదాలమీద బడ్డాడు. అప్పుడు మైత్రేయడు కనికరించి నీతిప్రవర్తక గల్లి పాండవులతో సఖ్యపడి మనలేయెడల తనకాపము తప్పిపోవునని వర మిచ్చిరాడు.

ప. అయితే యేమయినా చారి కొచ్చి నా దారారాజు.

శం. అతనిదారి యతనిదేగాని ఒకరు చెప్పుదారికి అదుర్యోధనుడు వస్తాడా? వానికా మేనమామ శత్రునిగా జొకడు దాపరించాడు. శత్రుని చెప్పినదే వానికి పక్షముగాని పెద్దలు చెప్పినమాటలు వానితలకెక్కవు. ఈ సుల్యులంతకు కర్ణుడు కర్ణధారి. రాజాజు ఆ అనే సరికి తెడ్డుమృగిని పడనను ముందుకి తోస్తాడు. దుక్కాసనదాపడనకు తెరదాప. శత్రుని చుక్కాని.

ప. అయితే ఈ దుష్టచతుష్టయమువలన లోకము నకు ప్రళయము తప్పదన్న మాటయే.

శం. అ, లేవదు. క్రిష్ణమును ఆకరవగానే కోర్టు తెరచినవంటి దావా దగిలిపిస్తాను.

ప. అయితే నెక్కడ యున్నను అంధ్రపత్రికాముఖమున యీ దావావిచారణము నిత్యము నే దెలిసికొనవచ్చును.

శం. గురూజీ! వంటయింది. స్నాన మాడండి. నిమ్మిమించుచున్నాడు.

బంకూరా గవర్నరుగా రీ డిడయము బంకూరానందీ సో
 వాడుభికి, అనగా 80 మైళ్లు ప్రయాణముచేసెను. ఎండ అవరి
 మితిముగా నుండుటచే గవర్నరుగారికి యీ ప్రయాణము చాల
 కష్టమయ్యెను. సాలినదని చాటుచుండగా నతని మోటారు
 బండి ఇనుకలో కూడకాని 20, 30 మంది జలవంతులు లాగిన
 గాని పైకి రాలేదు. కరువునవల బాధపడుచువారికి జిల్లాకలెక్టరు
 సాయముచేయుట నశదు ప్రత్యక్షముగానూది కలెక్టరుకు
 4,000 రూపాయలిచ్చిరి. గవర్నరుగారు కరువు
 సహాయసంఘమునకు, జిల్లాబోర్డు వారికి కరువుసహాయమున
 కు కావలసినంత ధనము కలదనియు రహితలను కళ్యాణీ ఋషి
 ము లెవ్వబడుననియు చెప్పెను. (అ. పై.)

దిగ తగ్గును. యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షకు 1510 మంది విద్యార్థులు హాజరుఅయిరి. వీరిలో 670 మంది, విజయముగాంచిరి. మ్యూనిసిపలు సంఘముల పాఠశాలలు కొన్నింటిలో, వాకేషనల్ విద్య గలపబడుచున్నది. నంద్యాల కర్నూలు పాఠశాలలలో నేతను, తిరువరూరు, విశాఖపట్టణము, మాయవరం పాఠశాలలలో నూలువడుకుటను, తిరువరూరులో చాపలలుటను, నంద్యాల, అనకాపల్లి, నేలం పాఠశాలలలో వడంగమును, అనకాపల్లి నేలం పాఠశాలలలో దర్జీపనిని, నెల్లూరు పాఠశాలలలో మైకాపనిని నేర్చుచున్నారు. కుంభకోణమునందు, మ్యూనిసిపలు ఆర్ట్స్ పాఠశాల యొక్కటి గలదు. నేతనేర్పట కేర్పాటు లేకుండ, నూలువడుకుటను నేర్పగూడదను నిర్బంధ మేర్పడుటచే, పెక్కు మ్యూనిసిపలు పాఠశాలలలో నూలువడుకుటను నేర్పటకు ఏలగటలేదు. నేతనేర్పట కేర్పాటు విశాలమగుటకు ముందవలయును. దీనికి ఖర్చు విస్తారముగ నుండును. పెక్కు పాఠశాలకు నేతనేర్పటకు సాధ్యముగాదు. అట్టి స్థితిలో ఇవి నూలువడుకుటను గూడ నేర్పగూడదని నిషేధించుటవలన, రెండును నున్న జాట్టుచున్నవి. విద్యార్థులెల్లరకును నూలువడుకుటను సులభముగ నేర్పవచ్చును. ఇకనయినను, విద్యాశాఖామంత్రిగా రిట్టి నిర్బంధమును తొలగించినగాని, వాకేషనల్ విద్య అభివృద్ధిగాంచ నేరదు.

మ్యూనిసిపలు సంఘములు గ్రంథాలయముల క్రింద వెచ్చించు ఖర్చు 8232 రూపాయలనుండి 15664 రూపాయలకు బెరుగుట ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. ఈ విషయమై మ్యూనిసిపలుసంఘము లెక్కుడుక్రద్ధ వహించుచో, ప్రారంభవిద్యాలాభమును పలువురకు వ్యాపింపజేయ ఏలగను. ఆరోగ్యముక్రింద జరిగిన ఖర్చు 46 లక్షల 95 వేలనుండి 51 లక్షలకు బెరిగెను. ప్రొద్దుటూరు, అనకాపల్లి, విశాఖపట్టణము, తిరుచునాపల్లి మ్యూనిసిపలుసంఘములవారు ఒక్కొక్క అల్లోపతిక్ డిస్పెన్సరీని తెరచిరి. బల్లారి, కోయంబత్తూరు, కర్నూలు, మధుర, నేలం, విజయనగరము మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలులు ఆయుర్వేద వైద్యాలయములను తెరచెను. మ్యూనిసిపలుపట్టణములలో మొత్తముమీద 50 అల్లోపతిక్ వైద్యాలయములును, 33 దేశీయ వైద్యాలయములును పనిజేయుచుండెను. మ్యూనిసిపలు హాస్పిటలులసంఖ్య 54. అనంతపురం, చెంగల్పట్టు, చిత్తూరు, కడప, గుంటూరు, మంగళూరు, ఏలూరు మ్యూనిసిపాలిటీలలో, మ్యూనిసిపలు అల్లోపతిక్ ప్రతిష్ఠాపనలు లేకుండెను. వాలాజాపేట, సైదాపేట, పాలకొల్లు, శివకాశి మ్యూనిసిపలుపట్టణములలో, ఎట్టి వైద్యప్రతిష్ఠాపన లేకుండెను. మ్యూనిసిపలు ఆస్పత్రులలో నివసించి చికిత్సనొందినవారి సంఖ్య తగ్గెను. వెలుపలనుండి మందు పుచ్చుకొనినవారిసంఖ్య విశేషముగ బెరిగెను. ఇదివరకున్న మ్యూనిసిపలుసంఘములు గాక, పదిసంఘములు ఆరోగ్యాధికారులను క్రొత్తగ నియమించెను. ఆరోగ్యాధికారులుగల సంఘముల సంఖ్య 23 నుండి 33 కి బెరిగెను.

గుంటూరులో ఎచ్చు మరణములు రికార్డు చేయబడెను. గుంటూరులో 100 కి 40 కి బైగను, మధురలో 100 కి 39 వంతునను, నేలంనందు 100 కి

38 వంతునను చనిపోయిరి. కొన్ని కౌన్సిలులు ఉన్నదానికన్న తక్కువ మరణపు శేట్లను రిపోర్టుజేసెను. కలరావలన మరణించినవారి సంఖ్య 2954 నుండి 1697 వరకు తగ్గినను, స్ఫోటక వ్యాధివలన గలిగిన మరణముల సంఖ్య 921 నుండి 1064 వరకు ఎచ్చెను. ప్లేగు మరణములు 98 నుండి 210 కి బెరిగెను. మధురలో కొళాయిసీటి నష్టము యున్నను, కలరావలన 289 మంది చనిపోయిరి. తూత్తుకుడిలో 170, తిరుచునాపల్లిలో 157, తంజావూరులో 148 మరణములు సంభవించెను. 38 మ్యూనిసిపాలిటీలలో కలరాచావులు లేకుండెను. స్ఫోటకవ్యాధివలన మధురలో 612 మంది చనిపోయిరి. ప్లేగు మరణములు హాస్సేటలోనధికముగనుండెను. జిల్లామ్యూనిసిపలుపట్టణములలో కెల్ల ఉదకమండలములో మాత్రమే సంపూర్ణ మగు డ్రెయినేజి ఏర్పాటులుగలవు. మధుర, వెల్లూరులలో డ్రెయినేజి ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. మణి కొన్ని పట్టణములలో ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. పెక్కుగ్రామములలో కొళాయిలద్వారా నీటి నష్టము ఏర్పడుచున్నను, మురుగునీరు నెలుపలకు బోవుట కేర్పాటులు లేకుండుటవలన, అనారోగ్యము పెరుగుచున్నది. అంటురోగములు వ్యాప్తి గాంచుచున్నవి. మ్యూనిసిపలు సంఘములు డ్రెయినేజి ఏర్పాటులను స్వంతముగ జేసికొను స్థితిలో లేవుగాన, ప్రభుత్వమువారు తగిన ధన సహాయము జేయుట యత్యవసర మగుచున్నది. రివిన్యూవసూలులో కొంత యభివృద్ధి గనుపించెను. బండరు, కన్ననూరు, శివకాశి మ్యూనిసిపలుసంఘములు పన్నుల నన్నిటిని వసూలు జేయగలిగెను. ఏలూరు తిరువరూరు మ్యూనిసిపలు సంఘములు 100 కి 47 వంతున మాత్రమే వసూలుజేసెను. మ్యూనిసిపలుసంఘముల సర్వీసుల మామూలుఖర్చు 100 లక్షలనుండి 110 లక్షలకు బెరిగెను. 22 సంఘములలో రాబడికన్న ఖర్చు అధికమయ్యెను. మ్యూనిసిపలు సంఘములన్నిటిలో మొత్తముమీదమాత్రము ఖర్చుకన్న రాబడి 6 లక్షల అధికమయ్యెను. సంవత్సరారంభమున 20 లక్షల 93 వేల నిలువ యుండెను. సంవత్సరాంతమున 19 లక్షల 6 వేల నిలువ యుండెను. క్యాపిటలు ఖర్చు 30 లక్షలనుండి 44 లక్షలకు బెరిగెను. మ్యూనిసిపలుసంఘములు చెల్లించవలసిన ఋణము 78 లక్షల 49 వేలయ్యెను. మొత్తముమీద స్వపరిపాలనములేనిది, స్థానికస్వపరిపాలన మయినను అభివృద్ధిగాంచుటకు ఏలుండవని, స్పష్టమగుచున్నది.

టాంజీరు ఒడంబడిక

ఇంతకుపూర్వము, టాంజీరునందు స్పెయిను, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండులకు పలుకు బడి యుండెను. టాంజీరుగూర్చి ఒడంబడిక చేసికొనునపుడు, ఈ దేశములు మాత్రమే ముందుకు వచ్చెను. ఇందుకు, ఇటలీ కినుక వహించెను. విస్ఫోట ఇటలీ బలప్రదర్శనము గావించసాగెను. తుదకు ఇటలీతోగూడ గలసి సంప్రతించుటకు, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సులు సమ్మతించెను. నేటి వార్తల ప్రకారము ఇటలీతో రాజీ గుదిరినటుల తెలియుచున్నది. ఇటలీకి తంజీరు మ్యూనిసిపలు

అస్సెంబ్లీలో నభ్యుత్తము నొనగుటకును, తంజీరు అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమునందు స్థానము నొనగుటకును, అంగీకరింపబడెను. ఫ్రాన్సు స్పెయినుల ఒడంబడికను ఇటలీ యికమీద నామోదించును. ఇటలీ సంతృప్తి జెందుటచే నాలుగు యూరపియను దేశములును తంజీరునందు విశేషపు పలుకుబడిని వహించును. కాని తంజీరుప్రజల హక్కులను కాపాడవలయునను బుద్ధి ఒక్కదేశమునకయినను గలుగకున్నది. పాశ్చాత్యజాతులకు స్వలాభము చేకూరిన చాలుగద.

దక్షిణాఫ్రికా : హైందవవిద్య

దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులకు విద్యా సౌకర్యములు తిన్నగ లేవని, విచారణ సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. విద్యా సౌకర్యములు లేకుండ, భారతీయులు నాగరికవంతు లెటులగుదురు? వీనినొనగకుండుట, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యలోపమని చెప్పవచ్చును. ఇక ముందయినను ప్రభుత్వమువారి రీతిపమును నవరించెదరా? విద్యాభివృద్ధికిరకు, పన్నులను హెచ్చుచేయవలదని విచారణసంఘమువారు కోరుచున్నారు. తుదకు ఏమార్గము నవలంబించినను, భారతీయులలో విద్య వ్యాపింపజేయనియెడల, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము తన ధర్మమును నిర్వహించినది, గాజాలదు.

హైకోర్టు చట్టము

ప్రభువులనభిలో ప్రవేశపెట్టబడిన హైకోర్టు చట్టము ప్రకారము, న్యాయాధికతులలో బ్యారిస్టరుల సంఖ్య ఇంతయుండవలయునను నియమము తొలగింపబడును. ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవిని బ్యారిస్టరులు గాని వారికిగూడ ప్రసాదించబడును. కానిసీమిల సర్వీసు సభ్యులిందరుండవలయునను నియమమును, హైకోర్టుచట్టము కదలించినటుల దోచదు. దీనినిగూడ తొలగించినగాని, న్యాయము గలుగదు.

కిరసనాయిలు నిచారణ

దేశీయపరిశ్రమకు సంరక్షణగోరుట

బర్మా వాణిజ్యసంఘమువారి విన్నవము

రంగూను, మే 25:—బర్మా వాణిజ్యసంఘమువారు ట్రాన్స్ బోర్డు కిరసనాయిలు నిచారణసంఘమువారికి తమ విన్నవము పంపిరి. ఆదు బర్మాలో పెట్రోలు పరిశ్రమయొక్క ప్రాముఖ్యత తెలిపిరి. 1928 మార్చిలో అంతమయ్యే సంవత్సరమునందు రంగూనునుండి రూ 1064680471 విలువగల పెట్రోలు పరకు ఎగుమతి అయినది. ఈ పరిశ్రమకు యితర వ్యవసాయము తప్ప యితర వ్యాపారము లన్నింటికి సంబంధముకలదు. దీనివలన బర్మారైల్వేలు విమాన పోటీల్లా కంచెసి సాలునకు రూ 23,00,000 ఆర్జించుకొనుచున్నవి అయిలకంచెసిలు రూ 44,00,000 విలువగల విస్తృతము మార్కెటునందు కొనుచుందురు. 48000 మంది దేశీయులు యీ పరిశ్రమయందు పనిజేయుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారికి మొత్తము రూ 3 కోట్లు రాబడి గలదు. కావున పరిశ్రమకు తగినసహాయ ముపంపవచ్చుచో ప్రజలకు చాల నష్టముగల్గును. రేట్లుపోటీ విశేష కంపెనీలపై ప్రారంభమైనది. దానివలన బర్మాకు చాల నష్టమువచ్చెను. పరిశ్రమకు యెక్కువమధువు కావలసియున్నది. మధువు పెట్టటకు తగిన సంరక్షణ ప్రభుత్వము వారిపంపవలెను అని సంఘము వారు విన్నవించుకొనిరి.

ట్రాన్స్ బోర్డు కార్యాలయము మొయిహాలో కిరసనాయిలు 2వ లేదిన యుగియను రంగూనులో జూన్ 4వ లేదిన తెరువబడును. (ప్రీ ప్రెసు)

విదేశవార్తలు

రాంజీ మగ్గొనాల్లగారు
నియోజకవర్గమును మార్పుట

హార్టుహారకాగారి మాటే భయముగనున్నది

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 25:—రాంజీ మగ్గొనాల్లగారు తమ నియోజకవర్గమును మార్పుట నిజమే. కాని హార్టుహారకాగారి మాటే భయముగనున్నది.

పక్షపాతిగా నున్న లండన్ నుండి హార్టుహారకాగారి నియోజకవర్గములో నుపన్యసింది ఆ క ని ని ఓడించుటకు ప్రారంభించిరి. తల్లివంక కార్మికపక్షము బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టు పక్షమువారు కలిసి హార్టుహారకాగారిని ఓడించుటకు ప్రయత్నములకు జరుపుచున్నారు.

బ్రెయిల్స్ ఫర్దుగారు

మోయోకన్య

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 25:—న్యూరీడరు పత్రికలో బ్రెయిల్స్ ఫర్దుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. మోయోకన్య తన భారతసంఘ విమర్శనమును ఇంగ్లీషు లిప్యము స్థాపించుటకు వినియోగించుటకు కోన్నది. అక్కడే ఆమె వాదము పాడగుచున్నది. అధమును సుసంకల్పముతో భారతీయులు విదేశీపాలనమునకు భోగనకులే వారిమోక్షము ఆపవలగుచున్నది. వారి బాతీయోధ్యమము మనపాలనము ఇష్టములేకనే అసమర్థులని చెబుచుటకు బయలుదేరినది. వారు పరాధవాగ్విలో దగుల్కూనుటచే అజ్ఞానముచే పాశ్చాత్యభావములను, అవి తమరిని జయించిన వారి భావములముగ నమ్ముటచే నిరాశరించుచున్నారు. మన ఆహంభావమును మన ప్రకృతికాత్త్రమును వారు సహించజాలరున్నారు. మనము అందరము కైపురంగువారమే యగుటచే మనము ఏమి జెప్పినను వారు నిరసించుచున్నారు.

చీనా జపానుయుద్ధము

మరల ప్రారంభము

జపానుసేనలు సింగ్ లోకు బోవుట

కొరియానుండి విమోచనములు

బ్రిటిషు పటాలము క్యూయినుకు బోవుట

లండన్, మే 24:—సింగ్ లోకు 4000 జపానుసేనలు వచ్చినవి. 3 బ్రిటన్ పోర్టు కంపెనీలు, ఆరువిమానములు కొరియానుండి వచ్చునని ఎదురు జూచుచున్నారు. ఇటీవలి పోరాటము ఈ త్రవ చీనావారికే అనుకూలముగ నున్నదట. టాంగ్ వనముండి బ్రిటిషుసేనలు మరలు చున్నవి. బ్రిటిషుపటాలమును క్యూయినుకు బంపుట వసరము కావచ్చును.

విప్లవకారుని యుద్ధియుట

నిరుడు శ్యాంకింగులో జరిగిన దౌర్జన్యమునకు చెంచా శాసనానికి సంబంధమున్నదట. నిన్న హ్యాంక్లో ఆతనిని ఆరణ్ణు జేసిరి. ఉరిదీసిరి. ఇతని 80,000 రైస్యమునుపోయి చంగీనే నాని కడిసించునట.

ఇండియాలో రైల్వే ఇంజనల కలట్రాప్టును ఖండాం త్రవణించునట్లు కంపెనీల కీయ లేదనియు హైకమీషనరు దుపయోగించు కలట్రాప్టులో ఎత్తును శ్యాంకును జేతనపుయతబంధమున్నదని వింటున్న ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

ఆంగ్లము ఆభివృద్ధి అయినపిదప చర్చిలుగారు కామన్వెల్థలో ప్రవేశించగనే పథ్యలు ఆహ్వానించి సంతకమును చేయుచున్నారు.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో భారతీయులు

ప్రస్తుతముందున్న విద్యాసౌకర్యములు చాలవు

విచారణసంఘమువారి సిఫార్సులు

మారిటియాన్, మే 25:—కేకము అంతము, పట్టణము లోను ఉన్న విద్యాసౌకర్యములు చాలవు. రాష్ట్రీయసభవారిచే నియమించబడిన భారత విద్యావిచారణసంఘమువా రేకగ్రీవముగ భారతీయులకు కావలసిన సౌకర్యము లేవనిరి.

భారతీయ తరాలకు నచ్చు సంఖ్యపూరిత ఆధారపడి ఇచ్చిన మొత్తమును భారత విద్యావ్యాప్తి కుపయోగించుననని సిఫార్సు జేయుచున్నారు. ఇదివరలో ఈ మొత్తమును ఇతర కాఖలకు వినియోగించునటలు జేయుటకు రాష్ట్రీయసభకు అధికారముండెను.

రాష్ట్రీయతలను గ్రాంటు ఎయిడెడ్ పాఠశాలలకు సెలకొల్పినచో త్వరలో ఈకారత దీరునుచున్నారు. సామ్య న్నంతవరకు ప్రభుత్వ పాఠశాలలను గూడ సెలకొల్పవలెననుచున్నారు. శ్రీనివాస కాశ్మీరగారు స్థాపించెదమన్న బ్రెయి నింగు కాలేజినిగూడ వినియోగించుకొనవలెననిరి. భారతీయుల విద్యాసౌకర్యము నిమిత్తము పన్నును విధించుట నిలులేనని. అందుచే భారత వనప్రస్తుతసంఘమువారిగృహమున్న మొత్తమును మూలధనముగ వినియోగించుకొనవలెననుచున్నారు.

విద్యావ్యాప్తి పీఠికను పన్నునుమాత్రము విస్తరింపజేయ రాదననున్నారు.

పెరిషియా యుద్ధకార్యాలయపు గ్రాంటును పెరిషియా ఆర్థికవత్తముతో జూపినదానిని పెరిషియాపార్లమెంటువారుంగీకరించిరి.

తంజీరు తగవు

ఒడంబడిక కుదిరినది

హ్యారిస్, మే 24:—తంజీరువిషయమై ఆంగ్లో ప్రాంకు ఇటలీషన్లలో ఒడంబడిక కుదిరినది. ఆయా ప్రభుత్వముల కా ఒడంబడిక నంపిరి.

అంతర్జాతీయ మ్రాజ్య సంబంధములు

కర్నలు అమేరిగారు

దగ్గి, మే 24:—కనడా గ్రేటుబ్రిటనులో హైకమీషనరును నియమించినపుడే గ్రేటుబ్రిటను కనడాలో హైకమీషనరును నియమించవలసియుండెడిది. కాని అప్పటికవసరము కాన్పించలేదు. ఇటీవలపరిశీలించు కొత్తగ ఏర్పడుటచే పరిశీలనాధికారముపొవుటచే ఏకమనసాకారము అవసరమైనది. తంజీరు, ప్రత్యుత్తరములు తక్కువైనవి. ప్రభుత్వమువారు కాపనములతోను నిబంధనలతో గాక దయాద్రుభావములతో ఒకరితో నొకరు స్నేహముగ నుండవలెనని కర్నలు అమేరిగారు దలిపిరి.

అధ్యేయ క్రధానామాత్యునికి బాధి సార్యభాముడు దర్శన మిచ్చెను.

ఇంగ్లండు ఎన్నికలు

లాయిడ్ బార్డికన్య లిబరు అభ్యర్థి

దగ్గి, మే 25:—డిడ్లీ వెబ్బుగారు సింగ్ ప్రానిధ్యము నుండి నిరసించెద రనకొనుచున్నారు. మగ్గొనాల్లగారు రాష్ట్రీయమునకు పోటీపల్పముని కోరెదనుకొనుచున్నారు. పోటీలేని స్థలమున క్రమతేని చొటున మగ్గొనాల్లగారు ఎన్నికకు ప్రయత్నించవలె ననుచున్నారు. రాబోవు ఎన్నికలలో ఆంగ్లి సీక్ లాయిడు బార్డికన్య లిబరు అభ్యర్థినిగ ప్రయత్నించునట. పార్లమెంటులో లాయిడుబార్డి మాతురు, కొడుకు యుండునట.

తంజీరు - ఇటలీ

హ్యారిస్, మే 25:—తంజీరు ఒడంబడిక ప్రకారము ఇటలీకి తంజీరు మునిసిపలు ఆసంబ్ధిలో స్థానము లభించున. 1924 అంతర్జాతీయనిబంధనలను ఇటలీ గుర్తించునట.

గ్రేటుబ్రిటను కీయలసిన అప్పుడు దీర్చుటకు పెరిషియా ఏర్పాటు జేసెనట.

DIAMONDS & JEWELLERY

BAPALAL & COMPANY

216 CHINA BAZAAR ROAD. MADRAS.

మద్రాసు ప్రభుత్వము

డాక్టరు బెసెంటు

లండన్, మే 24:—మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు బెసెంటుగారి ఉత్తరములను నిరసిజేరిననియు, బీదవిద్యార్థుల సహాయము నిమిత్తము బంపినసామ్యము ఇవ్వకుండ బట్టుకొనిరనియు దెలియునాయని కామన్వెల్థలో యడుగ తమ కాపంగతి తెలియదని వింటున్న ప్రభు వనను.

ఏకేమ్యుతో డిక్టేటరును వనగలానుగారిని చెజనాట నుండి విడిచిదెట్టెద రనుచున్నారు.

ఆఫ్ రాజదంపతులు

కెమూలుపాపాగారి కట్నము

ఆంగ్లో, మే 24:—ఆఫ్ రాజాగారికి కెమూలు పాపాగారు అమీరుగారి చిత్రపటమును బంగారుతో జేసిన దానిని బహుమతిగ నిచ్చిరి. వటము చుట్టును రవలతోను, కంపులతోను అమర్చిరి. ఈరక్క భద్రమును చెడివరలో బంగారు పిడినమర్చి రత్నభరితమైన దానిని వనదనముగ సమర్పించిరి. వచ్చేవారము బ్లాక్స్ కేగి సోవియటు బ్లాక్స్ నాకలంగరత్తో బాటోమెను కేగెదరు. అచటనుండి ఆఫ్ నిస్సానకు వచ్చెదరు.

అమెరికా శాంతిసూచనలు

జపాను ప్రత్యుత్తరము

లోకీయో, మే 25:—అమెరికాయుద్ధ బహిష్కరణ ప్రయత్నములకు జపాను ప్రత్యుత్తరమును మంత్రివర్గమువారు మోయించిరి. ఆఫలు సిద్ధాంతము నంగీకరించిరి కాని కొన్ని సవరణలను నూచించిరి.

గ్లవు సెప్టెంబరు ప్రభువు యువరాజు వెంట సంచారము నల్పెదరు.

బ్రిట్టలులేవు నపుకాకయును యువరాజు తెరచెను. 1850,000 పోసలు ఖర్చుపెట్టిరి.

ప్రాపంచిక శాంతి

అంతర్జాతీయ మైత్రిని దేవతల ద్వారా ఏర్పాటు చేయవలెనని రికర్ వివపుగారు ఎడింబరోలో దలిపిరి.

లండన్ వెన్డెండులో నున్న రాత్రికబ్బులో స్కాట్లండు పోలీసు ప్రవేశించి సోదాచేసిరి. ఎవరును కలవరబడ లేదట. మగ్గిరిని మాత్రము బట్టుకొనిరి.

ఉచితము. ఉచితము.

అందరినీ నుచితముగా జంపజుదును 3298

నా

అనుభవ

శాస్త్రీయ శరీర

వ్యాయామ

పద్ధతి.

ఈ గ్రంథమునందు శరీరవ్యాయామ విషయములు పూర్తిగాచర్చింపబడినవి. ఇందునాయొక్క యా, శాశిమ్యుల యొక్క యా, పెక్కువదతులను నూచించుచున్నాము. యిగూడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ చదివితేని శాస్త్రీయముపద్ధతి విశదమగును.

ప్రాసెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు అధ్యక్షులు శరీర వ్యాయామమార్గదర్శి పోస్టు జనకానుడి, బెంగళూరు. (నితీ)

గానవాద్య పరికరముల ప్రదర్శనము

గౌ॥ వేపా రామేశంపంతులుగారు

బహిరంగపర్యట

వై. యం. సి. యే. వారి యజమాన్యముక్రింద వర్ణన పారితోషకులను సమర్థుల స్కూలువారు వివిధ గానవాద్య పరికరములను సంపాదించి ప్రదర్శనముగావించిరి. ఆ ప్రదర్శనమును నిన్న సాయంత్రము ౬-౩౦ గంటలకు వై. యం. సి. యే. భవనమున వ్యాయామి వేపా రామేశంపంతులుగారు బహిరంగపర్యటి.

ప్రదర్శనానుబంధము వివిధ వాద్యములను తరగతి వారిగను, రమ్యముగ నమర్చబడెను. ప్రాచీన దేవాలయముల యందు వాద్యము గావించబడుచుండెడి తిరుచిన్నం, నాగ స్వరం, కంఠము, కొంఠు, బాకా మొదలగునవి జిలకించినచో పూర్వకాలము దేవాలయముల యందున్న పక్షత్రత జ్ఞాపికి వచ్చును. పల్లెటూరుందు ప్రజలు చూడెడి సామాన్య పిల్లంగోరు చిడతలు కంజీరా మొదలగు పరికరములగావించిన పల్లెటూళ్ల అత్యంతము నిరాడంబరత్వమును తీర్చును. గుర్రశృంగార కిన్నెరి మొదలగు మహమ్మదీయ గాన పరికరములను కానఅను పరిపియాదేశ గాన పనిముట్లను చూడదగినవి. ఇంతేగాక మర్తల, తపల, సిద్దె, జల తరంగిణి మొదలగు సామాన్యముగ నుపయోగింపబడు గానపరికరములను అందు గలవు. అచ్చటచ్చట గానమందు ప్రవీణత గాంచి నన్నె కెక్కిన పురమల చాయాపటములు అమర్చబడెను. పరికరాల తెచ్చుటయందు ఖ్యాతి వహించిన కృష్ణ భాగవతా ర్ గారి యొక్కయు మృదంగ వాయిద్యమందు నుప్రసిద్ధులైన శారాయణస్వామి ఆప్యగారియొక్క చాయాపటములను ప్రాముఖ్యమైన ప్రదేశము దుంచబడెను. రాగములలో అనేకరకములు గలవు ఏ రాగముపాడిన యేరస మొప్పునో తెలియజేయు పటముల నుంచుటచే గానమందు కొంచెమైనను పరిజ్ఞానములేని వారలపటముల జూచిన యేయే రాగము యేయేరస పాడవలెనో యేరసమున కేరాగము పాడవలెనో గూడ తెలిసికొనగలరు. గానశాస్త్రమును గూర్చి పండితులచే అనేక భావలయందు రక్షింపబడి ప్రకటింపబడిన గ్రంథములేగాక తాలపద్ధతు గూర్చి తంజావూరు కాపురములు శ్యామశాస్త్రీగారు రచించిన వ్రాతపకులుగూడ నీప్రదర్శనము నందు గాంచవచ్చును. ఈ ప్రదర్శనము జిలకించినవారు గాన మెన్ని పరికరములతో జరుపవచ్చునో ఎంతయిది పుణ్యపురుషులు ఈకళయందు కృషిపలికినో తెలిసికొనగలిగి యుండురు.

ఈ రమణీయమైన గానపరికర ప్రదర్శనము సమర్థుల స్కూలు విద్యార్థులై శ్రీ పురమలచే వీరి ఫిజీలు మొదలగు వాద్యములచే గానముతో ప్రారంభ మాయెను. తదుపరి వై. యం. సి. యే. కార్యదర్శిగారు రామేశం పంతులుగారికి ప్రదర్శనమును బహిరంగపర్యటనైన దని కోరుచు ఈ ప్రదర్శనము కొరకై చెన్నరాష్ట్రములందు వివిధ ప్రాంతముల నుండియు నీ పరికరములు వచ్చిన వనియు, అందు ముఖ్యముగ ప్రభుత్వ చిత్రపత్త ప్రదర్శనకాలముండి విశేషముగ వచ్చినవని చెల్లి వారలకు తమ కృతజ్ఞతను తెల్పిరి. సమర్థుల స్కూలును గూర్చి ప్రసంగించుచు కార్యదర్శిగారు ఈ స్కూలు 10 సంవత్సరముల నుండియు కృషి పలు పుచున్న దనియు, రాష్ట్రముందుగల వివిధ గాన పనిముట్లను ఒక్కచో చేర్చినచో గాన మెన్ని పరికరములతో జేయవచ్చునో ప్రజలు గ్రహింపగలదురనియు, రాష్ట్రముందు గాన మేరిగ నుండునదియు నగరవాసులు గమనింపగలరనిరి.

ఈ ప్రదర్శనమును బహిరంగపర్యటకు వ్యాయామి వేపా రామేశంపంతులుగారు తగుదురు. గానశాస్త్రము తెలియకపోయినను, గానమందు కొంచెమైనను ప్రవేశములేకపోయినను ఇతర శాస్త్రములయందు ప్రవీణతగాంచియుండిరి. శృంగారమును తెలుపునదియే గానమని రస్మియకవిమనుషియుండెను. సకల శాస్త్రపారంగతులైనవారు శృంగారమును బాగుగ గ్రహింపగల్గుదురు. ఇందులకు గానపండితులే అవసరము లేదు గాన రామేశంపంతులుగారిని ఈ ప్రదర్శనమును బహిరంగపర్యటని కోరుచున్నానని జెప్పిరి.

కరతాళధ్వనులు, చెలరేగ రామేశంపంతులుగారు లేచి గానమందు విశేష పరిజ్ఞానము లేకపోయినను ఈ ప్రదర్శనమును బహిరంగ పరచవలసిన గౌరవము తమ కొసగినందులకు కార్యదర్శిగారికి కృతజ్ఞతను చెల్పిరి. “నా వ్యాయాపి మిత్రులు నాకు గానమునుగూర్చి తెలియదని నుడువుచుండురు. కాని, యీ ప్రదర్శనము బహిరంగ పర్యటకు గానమునుగూర్చి తెలియకపోయినను నష్టములేదు. అనేకరకములగు గాన పరికరము లిచ్చట సమకూర్చబడెను. ఈ పరికరముల పరిశీలించి చూచినచో ఎన్నిరకముల పరికరములచే గాన

లాలా లజపతిరాయిగారిచే స్థాపింపబడిన ప్రజాసేవకసంఘముయొక్క శాశ్వతసభ్యులు. రాయిగారు మధ్య కూర్చొనియున్నారు.

నూతన లా మెంబరు గౌ॥ కృష్ణస్వామయ్యగారు కోయంబత్తూరులో ఉద్యోగరీత్యా ప్రథమసన్మానమును బడసిరి. ది॥ బి॥ జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారు కట్టించిన విడుదలైన ఖైదీల సహాయసంఘ కార్యాలయమును లా మెంబరుగారు తెరచిరి. వారు మధ్య కూర్చొనియున్నారు. (పె. ఫో. బి)

ము సజప వచ్చునో తెలియగలను. ఇందు ముఖ్యముగ హిందూ దేశమందుగల గాన పరికరములే గలవు. మనకు మామూలుగా తెలియు మృదంగము, ఘాటు, వీరి మొదలగునవియేగాక ఇంక ననేక పరికరములుగూడ గలవని తెలియజేయుబడెను. గాన మందు పాండిత్యముండినను అందుగల పరికరములు జూచి యుండక బోవుటయేగాక ఇట్టిగ కలవనికూడ తెలియకబోవచ్చును. అట్టివారలకెల్ల నీప్రదర్శనము చాల సుపయోగముగా నుండగలదు. అంగ్లేయకవియుగు లైరను గానమునుగూర్చి రచించుచు అనేక పరికరములమీద వాయించు నపుడు కలుగు ఆనందమును చెల్పిరి. అట్టి పరికరములేవో జూడవలెనని నాకు చాల మతూహలముగ నున్నది. వాట్లను జూచిన, అట్టి ఉపయోగించు విధమును జూచిన సంతోషము కలగకమానదు. ఈ ప్రదర్శనమందు అంగ్లేయ గాన పరికరములేవు. ఒకటి రెండు పరిపియాదేశపు పరికరములు మాత్రము కలవు.

ఇండియాదేశ గానము నభ్యసించు సమర్థుల స్కూలు విషయమై నాకు ఇంతవరకును చెలియును. ఆ పాతకాలయందు తరిగివు కాలబడినవారి గానచాతుర్యమును నిష్పడే చు చూచి యుంటిమి. “గానము విని ఆనందించలేనివారు రసజ్ఞుడుకాదని పూర్వము పేర్కొయరు మహాకవి తెప్పెను. నేనింతవరకు రసజ్ఞుడనుకాననియే తెలియదుంటినిగాని ఈ గానము విన్నపిదప నాతలంపును మార్చుకొనవలసి వచ్చినది. గాన మాధుర్యమును గ్రహించుటకు సంగీతశాస్త్ర సాంకేతికములను చెలిసికొన నవసరములేదు. సాధారణ మనుజుడు గ్రహింపగలిగిన రసజ్ఞానము చాలును. గానమందు విద్యాజ్ఞానము, నిద్రునట్టియు, సంతోషమును కలుగజేయునట్టి ఈ గాన వస్తుప్రదర్శనమును బహిరంగ పరిచితిని తెలుపుటకు సంతసించుచున్నాను.

అధ్యక్షులు నిమిషపు ప్రవచనాలంకృతులుగ జేయబడిరి. అధ్యక్షుల కభివందనములతో సభ ముగిసెను.

రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు

సంబూరి జగ్గరాజుగారు ఉపాధ్యక్షులుగ

ఎన్నుకొనబడిరి

(నవ్వీయవిలేఖరి)

అమలాపురం, మే 26:—శ్రీయంత సంబూరి జగ్గరాజుగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షి రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నిన్న రాజోలునందు జరిగిన సభలో ఎన్నుకొనబడిరి.

రాజోలు, మే 26:—రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డునకు సభ్యుల యెన్నికలు రఘువేంపురం ఫిర్యాదపై తక్కినవన్నియు పూర్తి అయినవి. ఆర్డుకు త్త్రుములు ఎన్నుకొనబడినను, జిల్లాబోర్డు ఆధ్యక్షుకు వేరొక త్త్రుముని నామినేటుచేసిరి. యాదుకోజులకింక తన పని ముగియనుండ ఒకసభ్యుడు రాజోలు నుండి వచ్చెను. వానిస్థానే త్త్రుములకు జేవనవాని జిల్లాబోర్డు ఆధ్యక్షులు నియమించిరి ఇంతకన్న అన్యాయము వేరొకటి ఉండబోదు.

తాలూకాబోర్డు ప్రత్యేకసభ యిచ్చట సత్తములో నిన్న సాయంత్రము జరిగెను 21 సభ్యులువచ్చిరి. ఈ మధ్య నే నియమింపబడిన అల్లూరి కృష్ణమరాజుగారు కూడ వచ్చిరి. క్రొత్తసభ్యుల ప్రమాణము గైకొన్న పిదప ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక ప్రారంభమయ్యెను. అల్లూరి కృష్ణమరాజుగారు సంబూరి జగ్గరాజుగారు అధ్యక్షులుగ నిలచిరి. ఓట్లు లెక్కింపగా కాంగ్రెసు అధ్యక్షి జగ్గరాజుగారే ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడెను. ఎన్నికలలో గాంగ్రెసు తరపున నిలచిన అల్లూరి చిన్న వెంకటనారాయణరావుగారు రాజుగారు యా యెన్నికలో ప్రతికూలపక్షము వారికి ఓటునిచ్చిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

అనేక యోగ్యతాపత్రములకు బంగారుపతకములను పొందిన
ఆయుర్వేదభూషణసోరిరామశాస్త్రి ఎ.కె.ఎ.సి.వారి

క్షీరవర్ధిని

తల్లులకు పుత్రమును ప్రియమైనది దివ్యామృతము. పథ్యములేని తియ్యనిరసాయనము. దీనిని తల్లులు నేవించుటచే పిల్లలకు తృప్తిగా పాలు లభించుటయేగాక తల్లుల ఆరోగ్యము సహజమృద్యును. దీనినియు ఆత్మీయము. వెల 1-8-0

క్షీరవర్ధని అంబరేటర్ల అందు
ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

వైల్డోనన్

సంపూర్ణ
ఆరోగ్యమునకు
చిహ్నము

యికమునుపు
ఆరోగ్యముగ నుండుటకై

నేడే వైల్డోనన్ ను

పుచ్చుకొనుడు

మీకెప్పుడు అడుగుడు

బుడ్డి 1 కి ధర
రూ 1-4-0

(3982)

Distributors to Trade :
MADRAS COAL &
GENERAL AGENCY,
22, 2nd Line Beach,
MADRAS.

Copyright.

THERE IS A DIFFERENCE

లిజరుకలమును

ఉపయోగించి దీనిని కేరులేని యితరకలములను గురించి వ్యత్యాసమును కనుగొనుడు

మీ ఫక్కి-కి తగినది
100 రకములకు
వైననే గలవు.

వాటినుండి మీకు కావలసినదానిని తెల్పించుకొనుడు.

H.F.C. LONDON

1 Agents: F. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

MADRAS.

మారేడుచెట్టు

(జరుగుచిల్లి సాంబశివరావుగారు బి. ఏ.)

ఆరోగ్యగుణములు

పెక్కురోగములకు దివ్యౌషధము

విద్యవృత్తమునగా మారేడుచెట్టు దానినే ఆంగ్లమున రేట్ ట్రీ అనెదరు. లాటిను భాషలో ఏగ్ మార్షిలాస్ అని పిలిచెదరు. దానినెంతయో పుత్రభావముతో జూచుచున్నార. దాని కెంతయో మహత్త్వము దనుచున్నారు. నేటికిని విద్యవృత్తములకు శివునకు పూజనీయుచున్నారు. విద్యవృత్తము క్రింద చనిపోయిన వ్యక్తికి మోక్షము గల్గునని చెప్పుచున్నారు. అందుకనే తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో వ్యాఘ్రేశ్వరము అను గ్రామముగలదు. అందొక శివభక్తుడు పూజ నల్పుడండ వ్యాఘ్రమొకటి చంపవచ్చెననియు అపుడా భక్తుడు చెట్టుపక్క వ్యాఘ్రము వాతనుడ తప్పించుకొన ఆ వ్యాఘ్రున చుట్టే చెట్టు క్రింద కాచియుండి తుదకు చనిపోయిన యొక దానికి శివుడు మోక్షమునిచ్చెననియు అందుచేతనే ఆ ప్రదేశమునకు ఇప్పటికిని వ్యాఘ్రేశ్వరమని పేరీదినచున్నాడు. ఆ చనిపోయిన వ్యాఘ్రము వ్యాఘ్రేశ్వరమగు, 2 క విగ్రహముగ ఏర్పడెనని కొందరు తలచుచున్నారు. ఇకాఖమాసమున కుక్క పక్షములూ తృతీయతీయనానా విద్యవృత్తమునకు సృష్టించినటుల తెచ్చెదరు.

ఇంకొక ఈ శాస్త్రభాగమున ఈ చెట్టున్న చోట అయిటి కేంద్రములు ప్రమాదమురాదని హిందువుల యభిప్రాయము. తూగు, పడమర, దక్షిణ భాగములనున్న చోట సకలైశ్వర్యములతో కలుగుచు దక్షిణ భాగమున సుందరతామర తంబరగ సాఖ్యాంబుధిని నోలలాడెదరని ఇంకొక యభిప్రాయము. దీర్ఘాయువును గల నుండరలు.

ఈ చెట్టును సతతరూపిని నిశ్చయమున బెట్టిరి అని ధమ్మ నల్లంబింది చెట్టును కొట్టివేసిరని వారికి సరకప్రాప్తి దప్పదని శాస్త్రములు ఘోషించుచున్నవి.

ఇందియా అంతటను విద్యవృత్తములున్నచో, హినులకు పర్యటించుటలందు కేంద్ర, దక్షిణ హిందూదేశమున బర్మాలోను విస్తారముగ పెరుగును. తులసి ఎంతవలెనోమో భిల్వము గూడ పవిత్రమనుచున్నారు.

బౌద్ధప్రక్రియ

దీనిలోనున్న బౌద్ధగణములను గూర్చి ఎంతయో చక్కెరుడు చెప్పుచున్నారు

మారేడుచెట్టు

రక్తవిరేచనములకు నీళ్లవిరేచనములకుగాని ఆంబరేచనములకుగాని ఆశీర్వాదమును తెచ్చగాని (యేరియా డిస్కంట్రి) దివ్యౌషధము. దానిని పనిగా యుపయోగించినచో ఆహారము పోషణముల పోవుమార్గము క్రంతము, యాలిమెంటరీ కెళాలు ఆరోగ్యముగ నుండును. మారేడుచెట్టును బుద్ధుడు పోగొట్టును. తీరభుజ్జిని గుంగలేయును జీర్ణశక్తి కలుగజేయును.

పచ్చికాయలు, పక్వము గాంచిన కాయలు ఎండిన పచ్చికాయలను విరేచనములకు కట్టుటకును, మలబద్ధమును పోగొట్టుటకు నుపయోగించును. శ్లేష్మమును ఎండబెట్టిన మారేడు కాయ భేజించును. వాయువును పోగొట్టును. అన్నిటి కంటె పచ్చనిపక్వములకు రాని మందునుంచివి.

పక్వముగాంచి ఎండిన పండ్లు విరేచనములతోగూడు కొన్న జ్వరమునకు మంచివి. పక్వముగాంచిన పండ్లు శీర్ణమునకు కష్టము. పవర, పెరుగును. శ్లేష్మము యేర్పడును. వాయువు ఏర్పడును.

మారేడుచెట్టును, బెరుగు, పూవులు వేళ్లు మందు కుపయోగించును. మలబాధ వైద్యులు, ఇది చలవజేయుననుచున్నారు. జలుబు, జ్వరభారము, విద్యవృత్తములకును దీనినే తేనతో కలిసిపుచ్చుకొన్న నివారణము. ఇది తీర్పుక గుణమిచ్చును, చంటిబిడ్డలకు జలుబు, జ్వరమున్నపుడు దీనిని నివారణముగ ఇవ్వవచ్చునట్లు.

కంటిజబ్బుకు మారేడు దళములను కంటికి కట్టెదరు. గుండెదడవును, పాలిజ్వరములకును, మారేడు వేళ్లు గాని చెట్టు బెరడును గాని వేసి కి మాయముగాచి పుచ్చుకొన్న పోగొట్టును.

పచ్చికాయలు బెరడు రక్తనాళములను విస్తరింపజేయును. తిరిగించును. విరేచనములకు కట్టును. విరేచనములకు కలుగజేయును.

పసుపు రంగువేయుటకు ఈ బెరడు నుపయోగించెదరు. కలికా రంగునువేయుటకు దీనితో కర్రకొమ్మలను వేర్చెదరు.

మారేడువేళ్లు వైద్యమును, పవరను, శ్లేష్మమును, వాయువును పోగొట్టును.

ముఖ్యముగ కడుపులో వాయువును (విండి) నుపోగొట్టుటకు వేళ్లు మంచివి.

పాము కాటుకు, లేలు కాటుకు వేళ్లనుండి రసమును తీసి కాటుబడినచోట రాసిన విషమును పోరెంచును. మారేడు గింజలలోపలయుండు జిగురును నున్నముతో కలిపిన ఒక విధముగ జిగురు ఏర్పడును. దానితో బ్రష్టులైన గాజు పాము ను ఆతక వచ్చును. దీనిని అనభవముమీద జూచితిమి. కంటివరములో జాతీయమును విక్రయదారులగు నుండిన రామచంద్రయ్యగారు కొంతకాలముక్రింద దీనిని విక్రయించుచుండిరి.

సిమెంటుకన్న శక్తి ఈ జిగురుకున్నది. నువాసనగల వండ్లు కరీరపుష్పినిచ్చును. కాల విరేచనమును జేయును. కరములకు బలమునిచ్చును. దీనినుండియే "ఏగ్ లంబోలియా" అను ఘామింపలి మందును తయారుజేసిరి. ఉల్బురోగములకు (బెరబెరి) దివ్యౌషధము. కాళ్లుచేతులు కరీరములో ఇతరభాగములు నీరుబట్టి వాచినపోవును.

దేశీయవైద్యులు, దేశీయవిధానమును అవలంబించుచున్న వారును దీనిని ప్రజలు ఎటులునుపయోగించవలెనో అనగా ఎటు అయియారు చేసికొనవచ్చునో చెలిపిన దేశీయునకు ఎంతయో యువకారమును జేసినవారగుదురు.

మోటార్లకాదనందు నుఖముగా క్రయము చేయగోగ్తయులే యీ మోటార్లమాత్రమే నుపయోగించవలయును మీ కారకునకవయోగింపటకు తగిన మోటార్లయిదే. అన్నిచోట్లందును

కరీగ మాయబడిన జ్యాబులలో బోసి అమ్ముచును. కాల్చిస్తో, మోటార్లకు తయారు చేయు వారిచే క్లాఫింపబడినది. కాబట్టి మీరును వారివలెనే కాల్చిస్తోలు నుపయోగింపుడు.

మంచి తరుణము
చెడిన ఆరోగ్యమును మరల చక్కగూర్చుకొనుటకు ఆతంకిగ్రహ మాత్రలు ఉపయోగించనగును.

32 గ్రాముల గల డబ్బికి రూ 1/-
ఆతంకిగ్రహ ఫారశీ
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

టాయిలెట్ వైభవము.
పూరిగా పరిశుద్ధమునది. ఎక్కడనుండ చేర్చబడినది. శ్లేష్మ మైనదానిని ప్రత్యేకించునట్టివారికి బోరేటా సబ్బు మంచిది.

Made by GOODWIN'S, Manchester.
Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237
MADRAS

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రస్థిల ఉద్యమము

శ్రీమతి సుధీంద్రబోసు సతీమణి యభిప్రాయము

డా॥ సుధీంద్ర బోసుగారి అమెరికను భార్య యగు శ్రీమతి అమెరికనుగారు భారతదేశమున కేతెంచినతోడనే బొంబాయివద్ద తమ యభిప్రాయముల నీక్రిందివిధమున చెలిపిరి:

మేయోకన్య రచించిన గ్రంథములో భారతదేశ సంఘ దురాచారము లతీతయొక్క గాఢపరిచయము. భారత సంఘము యొక్క సుగుణము లేమియు నందు వర్ణించబడలేదు. భారత దేశములో గల చెడుగును జూచుటకు మాత్రమే మేయోకన్య భారతదేశమున కేతెంచినట్లుగా నున్నది.

అమెరికను ప్రజాసామాన్యము భారతదేశము గూర్చి యేమియు నెఱగదు గావునను, మేయోకన్య భారతదేశమున స్వయముగా దర్శించినందున, ఆమె చెప్పున దంతయును వారు సహజముగా నమ్మెదరు. అమెరికను విద్యార్థికులు మాత్రము మేయోకన్య వ్రాతల కెంతవలెన యున్నదో గ్రహింప గలరు.

ఎట్లయినను ఈ గ్రంథము భారతదేశములో అనుకూల మగు కదలికను బుట్టించినది. భారతీయులను తమ సంఘ దురాచారములనుండి మేల్కొల్పినది. వానిని తొలగించుకొనుటకు వారి సంకల్పబుమును దృఢపరచినది.

నేను భారతదేశమునకు వచ్చుట కిదియే ప్రథమము. కా బట్టి యిచ్చటిపరిస్థితులతో నాకెట్టియభిప్రాయము లేదు. కాని, నేను వినినంతవరకును, అమెరికాలో నేను చూచినంతవరకును, భారతస్థిలగూర్చి నాకగలిగిన యభిప్రాయ మేమనగా, వారి లోకంబు తల్లిపూజ్యురాలు తల్లిదేవతగా పూజింతురు. భారత స్థిల సామాన్యముగా అమృతంబునుండి సంరక్షింపబడుదుం దురు. వారు మాకంటబరుటయే యుదదనిచెప్పవచ్చును. పాశ్చాత్యస్థిలకంటె భారతస్థిల కాధ్యాత్మికదృష్టి యెక్కువ. పాశ్చాత్యస్థిలు కేవల భౌతికదృష్టి మాత్రమే గలిగియున్నారు. భారతస్థిలకు పరాధీనత్వ మెక్కువ. కాబట్టియే, వారు స్వకేకమైన నాధారపడుటకు యెక్కువగా ప్రయత్నింప వలసి యున్నది. భారతస్థిలలో అమితముగా స్వార్థత్యాగ మున్నది.

అమెరికాస్థిలు జీవితోపసంపన్నులైయుండునాడ నుచిత సానముల నాక్రమింప గలిగియున్నారు. ప్రాథమిక పాఠశాల లలో పురుషులకంటె స్త్రీల యెక్కువమంది యుపాధ్యాయి నులుగా నున్నారు. ఇతరకాళ లన్నిటియందు గూడ స్త్రీలు ఉచితసానముల బొందియున్నారు. నే నొక యువతి కళాశాలలో ప్రవేశించి, జర్మను, భాషాపండితురాలుగా నున్నాను.

అమెరికను పురుషుల సానములలో అమెరికను స్త్రీలు పురుషులతో సమానముగా పనిచేయుచున్నను, పురుషుల కొసగ బడు వేతనము స్త్రీల కొసగబడుట లేదు.

అమెరికాలో విద్యార్థికులకు స్త్రీలందఱును తమ గృహ కృత్యములను గూడ తామే నిర్వహింతురు. లక్ష్యాధికారుల స్త్రీలు దప్ప తక్కిన అమెరికను స్త్రీలందఱును కఠిన పరిశ్రమతోగూడిన పనుల నన్నిటినికేయుదురు. ఈపనులను జేయుట మర్యాదకు లోపముగా నెంచబడదు. ఈపనులను జేయువారే యెక్కువగా గౌరవించబడుదురు. సోమరులనువారే తృణీకరింప బడుదురు.

నేను కళాశాలలో సుపాధ్యాయురాలుగా పనిచేయుచున్నను, నాగృహకృత్యములను గూడ నేనే స్వయముగా చేయుచుందును. నంటచేయుట, పోతలను కడుగుట, మొదలగు పనులను స్వయముగా చేయుచుందును. ఈపనులను చేయుటకు విశేషకాలముగాని శ్రమగాని యవసరము లేకుండునట్లుగా నుగృహములు యేర్పాటు చేయబడియున్నవి.

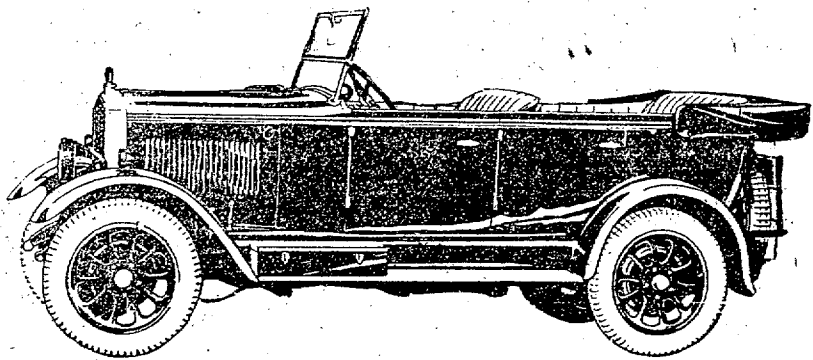
భగవద్గీత

కా మా మృతము 1676

ఈయాగ్రంథము రాష్ట్రపూట బిక్కుమాత్ర పుచ్చు కొనిన ఎంత నిస్వార్థమైనదిక మైనను వెంటనే సంసారసౌఖ్యము నీయగలదు. దీనిములలో మూత్రములో గలసిగాని, ముందు వెనుకలగాని ప్రయోగాని పోయెడి కుక్లమును దృఢముగా నిలిపివేయును. ముద్రానపుంసలననుసరింపబడు తగ్గినవారు ఈగ్రంథమునే పైకి పూతగాగూడ సుపయోగించిన విశిష్టతగ్రహింతులు కాలరు. మియు తరములు రహస్యముగా భగవద్ము చేయబడునట్లు యోగ్యతాపత్రములు అనంతములుగాగలవు. 20 మాత్రలసేపు రు 2-0-0 ఆద్రను:— అమృతాశ్రమము నెం 1. ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా

చూచుట కింవైనది

ప్రయాణమొనర్చుటకు శ్రేష్టమైనది

11/9 H. P. మోరిస్.

కాలేటూరు 1 గాలన్ పెట్రోలుకు 30 లేక 35 మైళ్లువరకు పోవును

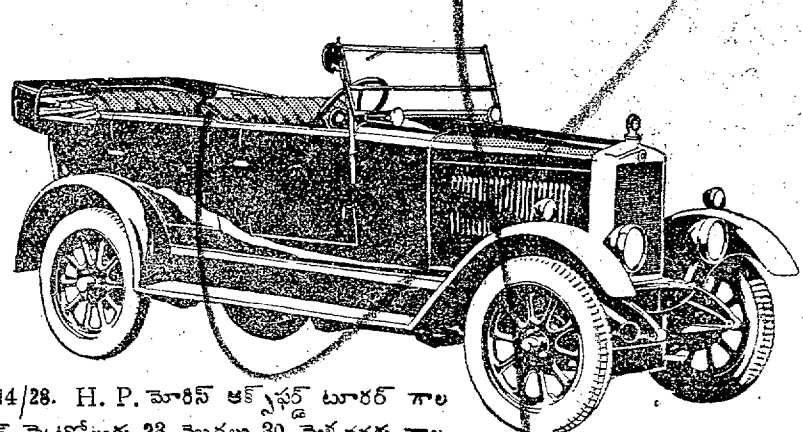
1 గాలన్ నూనెకు 1000 మైళ్లు కెక్కువగా పోవును

మోరిస్ ఉన్నతావనమును సాందియున్నది. మెరుపుగాంచిన రేడియేటరు మొదలు టైల్ లాంపువరకును రెడ్ లైటుంగిల్ వరకు ఇంగ్లీషుకోచ్ పనితనమును వర్ణపరచును. అందు ప్రధానమైనది శ్రేష్టమైన నాల్గుచక్రముల ప్రేలు శల్యపరిక్షకు లోనైన పిమ్మట శ్రేష్టమైనది బిష్కెట్ల కాబడెను. ఇంజన్ యొక్క బహిర్భాగముల సాంద్ర్యాతిశయము, కేర బాక్సు, నెనుకవ కములుంతయుతా మే పనితనమును స్పష్టికరించుచున్నవి. కదలికలోనందు భాగములయొక్క బలివృత్త, పనితనము, చిగకాలము మన్నుట, ఇంజనీరురుయొక్క బుద్ధి కాశలమును ప్రదర్శించును.

కారనందు ప్రయాణమొనర్చునప్పుడు అటునిటు కదలిక లేకుండను కట్టుకులే కనును, పోవుట కారయొక్క పరిపూర్ణ శ్రేష్టత్వమును నూచించును. చూచుట కింవైనది.

ప్రయాణమొనర్చుటకు సౌఖ్యదాయకమైనది. ఎంతవరకు ప్రయాణమొనర్చినను ఎన్నివత్సరములకైనను నేపయొనర్చగలదు.

సిక్స్ న్యూన్ ట్రాక్ (58) మాడలంబ వివరములకు యీ క్రింద నుదహరించిన వారి నడిగి తెలుసుకొనడు.

14/28 H. P. మోరిస్ ఆక్స్ ఫర్డ్ టూరుర్ గాలన్ పెట్రోలుకు 28 మొదలు 30 మైళ్లు వరకు గాలన్ నూనెకు 1000 మైళ్లు కధికముగా ప్రయాణ మొనర్చును.

ధరలు 4200 2250

MORRIS

డన్ లవ్ టైరులు, పూర్తి అమరకములు గలిగిన స్టాండర్డ్ కారు

మోరిస్ మోటార్స్ (1923) లిమిటెడ్., కాలే, ఆక్స్ ఫర్డ్, ఇంగ్లాండు.

అడిసన్ ఆడు-కో లిమిటెడ్

మాంటు రోడ్డు, మదరాసు.

ఆస్పిన్ వాల్ అండుకో లిమిటెడ్., కళికోట.

బృందావనపుర స్త్రీసమాజము

1923 సం॥ ఏప్రిల్ 21 లేదీ శనివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు బృందావనపుర స్త్రీసమాజముయొక్క స్వేచ్ఛలో పథ లేడియాంప్లిబు బాలికాపాఠశాలలో జరిగినది.

శ్రీమతి వారీకాళి అన్నపూర్ణమ్మగారి ఆధ్వర్యతక్రింద ఈవిగవ తీర్మానములు గావించబడినవి.

బృందావనపుర స్త్రీసమాజము తొలూకు సాధారణసభలు నెలకు రెండు-చొప్పున లోగడ మామూలు ప్రకారము జరిగించ వలెను.

ఈ సమాజమునకు చెసిడెంబుగా శ్రీమతి వారీకాళి అన్నపూర్ణమ్మగారిని, ఎన్నుకొనడమైనది.

శ్రీమతి ముత్తూరి జగ్జీవామ్మగారిని, ప్రజరకుగాను, శ్రీమతి మాంటుపల్లి రాజాబాయిమ్మగారిని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనడమైతి.

ప్రతిమెంబరు నెలకు రు 4-0-0 చొప్పున చందా యిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది.

ఈ సమాజమును సాధ్యమైనంత ద్వారలో కంపెనీల ఆప్ట క్రింద రిజిస్టరీ చేయుచుబడుగాను, అంగీకరించడమైనది.

వారణాశి అన్నపూర్ణమ్మ,

అధ్యక్షురాలు.

1874

ఓరియంటల్

హెడ్ ఆఫీసు:- బొంబాయి

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ లైవ్ అన్యూయెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఇండియాలో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది నిశ్చయముగా హిందూకంపెనీయే

1927

రికార్డు అభివృద్ధికి మరియు సంవత్సరము

ఓరియంటల్స్

672

ప్రభాభిమానము అభివృద్ధినిందినట్లుగా రికార్డుమాపరపబడినది.

అభివృద్ధినిందిన నూతనవ్యాపారము

1925 ను 2,96,42,000 ను. 18545

1926 ను 8,91,89,000 ను. 17871

1927 ను 4,68,04,075 ను. 21418

అభివృద్ధినిందిన నూతన ఆదాయం

1925 92,66,000

1926 1,05,88,000

1927 1,21,58,000

హక్కుదాతలకు చెల్లించిన మొత్తం ను 10 1/2 కోట్లకుమించినది

కండ్ల ను 8 కోట్లకుమించియున్నది. బాగుపడగల పాలనదాతలందరూ ఆలస్యముచేయక బంబాయి నేమాకు (నాయకోరెవము

F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Buildings,

POST BOX NO. 8, MADRAS.

Bangalore Branch:—No. 1 South Parade Bangalore

Trivandrum Branch:—Trivandrum

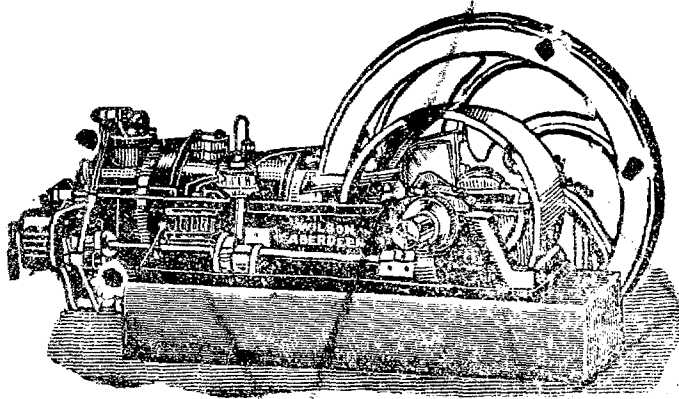
BEZWADA SUB-BRANCH, BEZWADA.

TRICHINAPOLY SUB-BRANCH, TRICHINAPOLY.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్.

వేపరైజరులేదు త్వరలో స్టార్టగును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజంట్లు

యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ప్రాచీనతమ, విజయవాడ, పడమర గోదావరిజిల్లా.

యా యింజనులు కెమిటీలో లైపు లోను, కోల్లు స్టార్టింగు లైపులోను 7 గుర్రములు హార్సు పవరుమొదలు 50 గుర్రముల హార్సు పవరువరకు యెల్లప్పు డున్న స్టాక్ లో నిద్రముగా నుండును. అన్ని సామానులు చాలా బలముగాను, పెంపేరు గలవిగాను వుండును. క్రూ డాయిలు ఖర్చు అతిస్వల్పము. యెంత ముద్దీ చమురుతోనైనను అతి త్వరితముగా పనిచేయును. ధరలు అతి పరపము.

4867

స్ట్రీలు-రాచకీయములు

29 దేశములలో ఇప్పుడు స్ట్రీలను నియోజకాధికారమున్నది.

బ్రిటనులో గూడ 21 సంవత్సరముల స్ట్రీలందరకును, పురుషులతో బాటే నియోజకాధికారము నిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. ఉత్తర విర్జినియాలో మాత్రము ఇట్లుండదు.

జాతీయమితి స్ట్రీలు

జాతీయమితి అసంఖ్యలో 9 గురు స్ట్రీలు సభ్యురాలిగా గనుపారు. ప్రతి సంవత్సరము స్ట్రీలసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. సాంకేతిక విషయములందు పరిపూరితమగువాగును, ప్రతినిధిగా గను వచ్చుచున్నాడు. విరివిని ప్రభుత్వమునా రికను స్ట్రీని ప్రతినిధిగా నియమించలేదు. సాధారణముగా మానవసేవ నుకూర్చి ఆలోచించు సంఘమున స్ట్రీలను జాతీయమితిలో నియమించెదరు. ఈ సంఘమునే అయిదవ సంఘమనెదరు. ఇది యే స్ట్రీ యుండదగిన యర్హతను, ఇప్పుడు ఇతర విషయములలో గూడ స్ట్రీలను నియమించుచున్నాడు. ఇటీవల ఆరిక సంఘములో గూడ స్ట్రీలను నియమించుచున్నాడు. మొన్ననే ఆస్ట్రేలియావారు మాన్ అనునామెను జాతీయమితి ఆర్థిక సంఘ సభ్యురాలిగా నియమించిరి.

మాన్ అను నామె సభలో ప్రవేశించుచుండ సభాధ్యక్షుడు కలవరపడి లేచి అమ్మా మీరు పొరబడి ఈ గదిలోనికి వచ్చుచున్నాడు. మీరు దారికెప్పి ఒక చోటను బోలెసి ఇవటకి వచ్చుచున్నారాయని యడిగెను.

ఆరిక సంఘమున అనగా విశిష్టత కాబడుచు స్వా నిధిని స్ట్రీని మాండేలు కాఖకు స్వీకృత్యును బద్ధి విచ్చేలు అనునామెను నియమించిరి. విజ్ఞాన సహకార కాఖయందు ఇద్దరు స్ట్రీలున్నారు. ఒక యామె పముద్రజంతు కాస్త్రమున నిపుణురాలు. ఇంకొక యామె పేదకరీ. ఈమె ప్రకృతి కాస్త్రమున జగద్విఖ్యాతి గాంచినది.

కరీయను నామె కొంతవరకు పోలిమిజాతి స్ట్రీ. ఇంకొక వంక ప్రెంచిజాతికి జేరినది. అందుచే ఉభయ పక్షముల ప్రతినిధురాలంగ నున్నది. జాతీయమితి పెక్క టేబియటులో స్ట్రీలింకను సభ్యత్వమును బడయలేదు. సుబ్బహ్యోండు టైప్ రైటర్ గ స్ట్రీలను నియమించుచున్నాడు. రాయబారిపదవి, కాన్సలు పదవి స్ట్రీలకింకను ఇచ్చుటలేదు.

యుద్ధానంతరమున బయలుదేరిన క్రొత్త రాజ్యములందు స్ట్రీలను కాన్సల్సుగా నియమించిరి.

సోమియటు రషియాలో స్ట్రీలు కాన్సల్సుగ నున్నారు.

హాలండులో స్ట్రీల భాగ్యోదయము ఉచ్చదశయందు

దేవీభాగవతము

పండిత దాసు శ్రీరామకవిచే ఆంధ్రమున వ్రాయబడినది.

12 స్కంధములు, 12000 పద్యములు 800 పుటలు వెల రు. 5

వి. పి. ఖర్చులు 0-12-0-4 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము.

VADE MECUM వేడి మెకం

ఇంగ్లీషుభాష నేర్చుకొనుటకు ఉపయుక్తముగా గ్రంథము వెల రు 0-8-0

వైరెండు గ్రంథములకును అందమైన అచ్చుపనులకు, బైండు, రబ్బరుష్టాంపులు, సీల్స్, ఎంగ్రేవింగు పనులకు ఈవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

వాణిప్రసాద బెజవాడ

మృ. 15 గురు స్త్రీలచట పార్లమెంటులో సభ్యురాలుగ నున్నాడు. యూరపులో అన్ని రాజ్యములలో చిన్నదగు హాలండు ఎక్కువ విశ్వర్యమునందున్నది. స్త్రీ-రాణిగ రాజ్యము నేలుచున్నది.

అందుచేతనే అంతర్జాతీయ వ్యవహారములకును స్త్రీలనే వారు నియమించుచున్నారు. హాలండు రాణి పత్రికముగ తనస్త్రీలకు అవకాశము నిచ్చుచున్నది.

దక్షిణ అమెరికాలో స్త్రీలు వెనుకబడియున్నారు. చిల్లీలో స్త్రీలు నేటికిని ఇంట్లో తండ్రిసోదరుడు లేక భర్త సంతకముతో నుండవలసినదే. ఎవరో మగబంధువు రక్షణమునందుండవలసినదే. పిచెవరును సంతకములగ లేనిచో కొడుకుల పాపములో నుండవలెను.

స్త్రీబాధి శిశుమరణములు మరణములు బాలింతలచావు వ్యభిచారిణులకు బుట్టినపిల్లలు అవివాహితలగు తల్లులు వైవాహిక వయోనిర్ణయము కేవలబానిస వ్యాపారము అంతర్జాతీయ సభ్యులు విషయమై స్త్రీల పలహా ఎక్కువ యవసరము. స్త్రీ వ్యాయవాదులు వైద్యురాలు సాంఘిక శాస్త్రజ్ఞురాలుగావలెనని జాతిసమితివారు గోరుచున్నారు. వారిసంఖ్యను పెంచుచేయవలె ననుచున్నారు.

విర్లండులో 12 సంవత్సరములు శాస్త్రోక్తమైన వైవాహిక వయోనిర్ణయము. ఇది బాల్యవివాహముగాదు గాబోలు మేయోకన్య ప్రభృతుల కిది తెలియునా?

అన్ని దేశములకంటెను, స్కాండినేవియాలో స్త్రీలు అత్యున్నత స్థితియందున్నారు. యూరపులో నియోజకాధికారమును స్త్రీపురుషులకు సమానముగ నిచ్చిన దేశములలో మొదటిది స్కాండినేవియా. కాని వాళ్ళెవరూ మొదటిదనే తేల్చుచున్నారు. పార్లమెంటులో గూడ స్త్రీలుసభ్యత్వమును గల్గియున్నారు.

నేడు, స్వీడన్ వాళ్ళ దేశాన్ని స్త్రీలు పురుషులతో బాలు సమానాధికారమును గల్గియున్నారు.

ప్రపంచములో వైవాహిక కాపనము స్వీడనులో బాగున్నది. స్త్రీ పురుషులకు మంచి అన్యోన్యము గలుగజేసెను.

దేశాన్ని స్వీడను దేశములలో పరిశ్రేయ స్త్రీలు అన్ని ఏర్పాటులను గల్గియున్నారు. వారికి కాపన రక్ష నిర్బంధము లవసరములేదు.

స్కాండినేవియాలో వ్యభిచారిణులకు బుట్టిన పిల్లలు విస్తారముగ చావకుండ ఏర్పాటులను జేసిరి.

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ బ్రిటనులో స్త్రీలకు కొంతకాలము మరకు రాచకీయ సత్వములందెను. ఆర్థిక, సాంఘిక విషయము లో వెనుకబడిరి.

బ్రిటనులో ఆరుగురు స్త్రీలు పార్లమెంటు సభ్యురాలుగ నున్నారు. ముగ్గురు కాన్సర్వేటివులు ముగ్గురు కార్మికులు.

బ్రిటనుకంటె ముందుగనే విర్లండులో పార్లమెంటు సభ్యురాలు లందఱు, 9 గురు ఎన్నికలలో విజయముగాంచిరి. నిత్య కవుంటే పార్లమెంటులోగూడ కన్సర్వేటివుస్త్రీ పార్లమెంటు సభ్యురాలుగనున్నది.

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ లో స్త్రీలు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న ప్రతినిధి సభకుగాని ప్రభుత్వ కాపన సభకుగాని బహు కొద్దిమందినే స్త్రీలు నియమించిరి.

సుంట్ కా స్త్రీ ప్రతినిధి అమెరికా యుద్ధములో ప్ర శంపితరాదని ఓటు జేసెను.

అమెరికాలో స్త్రీ సమితి వర్తకులు వ్యపార లాభములను తీయకుండ ప్రజలకు చవుకనుండునటులు ఆహార పదార్థములను విక్రయించునటుల జేయగల్గిరి. భరలను తగ్గించిరి. ఇతర దేశములలో ఏ ప్రభుత్వమువారును చేయలేదని పేరు జేసిరి.

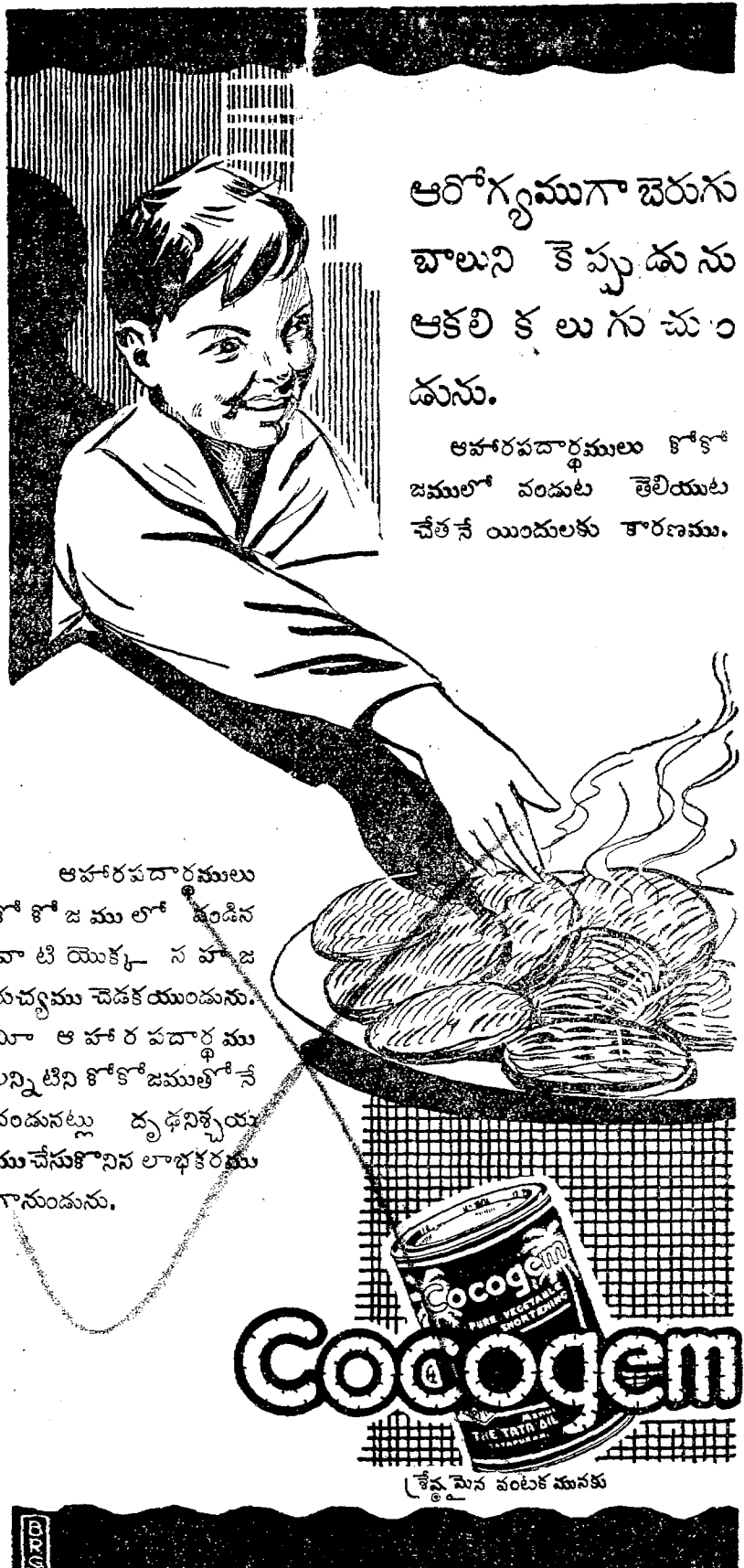
జర్మనీలో స్త్రీలకు సంపూర్ణ నియోజకాధికార మున్నది. రిచిస్ట్రారు పార్లమెంటుసభలో 39 గురు సభ్యురాలున్నారు. సాంఘిక ఆర్థిక, విద్యాధికారములు పూర్తిగ గల్గియున్నారు.

బ్రిటను యూనైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారి వలె నిజము సర్వము ఉపాధ్యాయ పదవి వైద్యవృత్తియందు అవివాహితులుగ నుండి వివాహమాడిన స్త్రీలకు జర్మనీలో తొల గింపరు.

బాల్టికు పోలండు రాజ్యములందు యుద్ధానంతరమున ఆస్తియా విభజనగాంచిన పిదప ఏర్పడిన రాజ్యములలో ఎట్టి ఆందోళనము లేకనే స్త్రీలకు సమానాధికారము నిచ్చిరి. స్త్రీలు వ్యవసాయమును యభివృద్ధిజేయుచున్నారు. పార్లమెంటు వసని అంతను పురుషులే వలదిచెట్టిరి.

ఫ్రాన్సులో స్త్రీలు వ్యాయవాదులుగ చాలకాలము నుండి ఏర్పడిరి. ఇతరదేశముల కి యధికారము నిచ్చినదాని కంటె ముందుగనే యున్నారు. కాని స్త్రీలకు ఓటులేదు. పురుషులే యువయోగిందు నెపోలియను సభ్యులతోనే బాధ పడుచున్నారు.

5611

ఆరోగ్యముగా బెరుగు
బాలుని కెప్పుడును
ఆకలి కలుగుచుం
డును.

ఆహారపదార్థములు కోకో
జములో వండుట తెలియుట
చేతనే యిందులకు కారణము.

ఆహారపదార్థములు
కోకో జము లో వండిన
వాటి యొక్క సహజ
రుచ్యము చెడకయుండును.
మీ ఆహారపదార్థము
లన్నిటిని కోకోజముతోనే
వండునట్లు దృఢనిశ్చయ
ముచేసుకొనిన లాభకరము
గానుండును.

Cocogem
THE TAIN OIL
EXTRACT

క్రేష్టమైన వంటకమునకు

ఇటలీలో గూడ స్త్రీలకు ఓటులేదు. కాని ఒక్కొక్క స్త్రీకి సంపూర్ణముగ విద్యాసౌకర్యములు లాభములు ప్రసాదింపబడెను.

బొత్సానా విశ్వవిద్యాలయమువారు అనాదినుండి స్త్రీలకు సైద్యపట్టముల నీయుచున్నారు. మొన్ననే ముస్సోలినీ గారు స్త్రీలకు మునిసిపలు ఓటునిచ్చిరి. కాని మునిసిపలు సభలకు తీసికేసిరి. ఇవట స్త్రీపురుషులు ఒక్కటిగానే యున్నారు. ఉభయులకు ఓటులేదు.

స్పెయిను ప్రభుత్వ సర్వాధికారి గూడ స్త్రీలకు మునిసిపలు ఓటునిచ్చెను. స్పెయిను ఆసంఖ్యకి 15 గురు స్త్రీలు ఎన్నుకొనబడిరి. స్త్రీల సత్వముల విషయములను జూచుచో డిప్యూటెట్ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాధికారుల కంటె మంచివారనిపించుచున్నారు.

తుర్కీ, సిరియా, ఈజిప్టులో స్త్రీయద్యములు ప్రపంచముగ ప్రచలనములోయున్నది. వీరిప్రచారమునకు ప్రత్యేకముగ పత్రికలున్నవి.

జపానులో క్రైస్తవ స్త్రీలు ముందుకు వచ్చుచున్నారు.

మొన్ననే, క్యూబా ప్రభుత్వమువారు స్త్రీలకు ఓటు యధికారము నిచ్చిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఇంకను వెనుకబడియున్నది. కనడాలోగూడ కొన్ని భాగములకు ఓటులేయున్నది.

ఫ్రెంచి యధికారమున్నచోట, మాంట్రీయలులో స్త్రీలకు రాచకీయాధికారమును తీసికేసిరి.

ఆఫ్రికాలో మిశ్రమజాతిసమస్య చిక్కులు చెచ్చుచున్నవి. అంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో స్త్రీలే హక్కు.

ఎటుజూచిన ఇండియాకే ఈ యధికారము లేకున్నది. బి సాం||

మద్రాసు అందు నదరక మరాటా

రైల్వేకంవెసి, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇకకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

మైసూరుకందెములకు మొదటి, రెండవతరగతి

కన్వెషన్ రిటరన్ టిక్కెట్లు

మైసూరు పుర దేములకు పోజరు కాగోరువారలకు మద్రాసునుంచి మైసూరు, లేక బెంగళూరు సిటీకి, మరల తిరుగు ప్రయాణమునకు మొదటి, రెండవతరగతి రిటరన్ టిక్కెట్లు 1928 మే 27 వ తేదీనుండి జూన్ 4 వ తేదీవరకు రెండుదినములుచేరిన కాలములోగా యివ్వబడును. తిరుగుప్రయాణము 1928 జూన్ 9 వ తేదీ 12 గంటలవరకు మైసూరు నుండి బయలుదేరుబండ్లన్నిటికి చెల్లును.

1 వ తరగతి రు 44/13/-

2 వ తరగతి రు 25/14/-

(2) టిక్కెట్లు కొనినకోజూననే బయటప్రయాణమున రృ బయలుదేరవలెను.

(3) ఎట్టిపరిస్థితులందైనను టిక్కెట్లసామ్మి తిరిగివాపముయ్యబడదు. వాయిదా మీరినతరుపరి టిక్కెట్లు ఎంతయైనా చెల్లనేరవు. ఎట్టివిలువయునుండును.

ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్

ఈనోసును పరీక్షించి చూడుడు - (4409)
బేధిమందులలో కెల్ల నిరపాయకరమైనది, రుచ్యమైనది.

ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్టునందు హానికరములను దినుసు లెవ్వియు చేరిక లేదు. లోహమైన ఉప్పులుగాని, పంచకారగాని, మరెట్టి హానికరమును పదార్థములు చేర్చబడలేదు. మీరు దినమువదివి దినముగాని, ఎల్లప్పుడుగాని, వాయువు, వాతరోగముగాని, మాత్రవ్యాధి సంభవించునప్పుడైనను నేవించుచున్ను. ఈనోసు నేవించిన స్థలమువెంటనే నూర్చుచున్ను. అది సహజమైన ప్రకృతిసహకారి. మీ శరీరమునందు తరచుగా వ్యాధులకు మూలములగు విషపదార్థములను తొలగివేయును. మీరు చురుకుగాను, ఆరోగ్యముగా నుండగోరిన ఉదయముననే ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్టును ఒక ప్లాను నీళ్లతో త్రాగుటను మరువవద్దు.

మితముగా ఉపయోగింపుడు. 50 పత్తరములనుండి ఖ్యాతిగాంచుచున్నది. తయారుచేసెదవు చేతులతో తాకబడదు.

జె. సి. ఈనోస్ లిమిటెడ్, లండన్, ఇంగ్లాండు.
వారిచేమాత్రము తయారుచేయబడుచున్నది.
ఫ్రూట్ సాల్టు, ఈనో, ప్యాకేజీ పైనన్ని లేటి, యివియన్నియు రిజిస్టర్డ్ బ్రేడు మార్కులు.

Sales Representative:-
టి. యన్. ఆర్. గిల్లెట్,
1/17 ఆర్మీనియన్ చిథి, మదరాసు.

ENO'S FRUIT SALT

బిల్లుకు గ్రామపంచాయతీ ఎన్నికలు
ది 21-5-1928 తేది మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మల్ల రాల్
క్రి స్వసింహదేవర సత్యనారాయణగారు బిల్లుకు గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికలు నిర్వహించిరి.
గ్రామములో అన్ని కలములు జాతులువారు నివసించుచున్నారని గ్రామసౌకర్యార్థము జాతి మతకలక్షలుపాటింపులేక స్వార్థత్యాగముతో గ్రామ యోజనలు కృషిసలుపవలసినదిగా హెచ్చరించిరి.
రాజకీయవిషయములలో భేదభిప్రాయములన్నను గ్రామ సమిష్టి సుఖదేవమునకు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర కలకక్షలకు తావిక పరస్పరసానుభూతితో అన్ని సంఘములలోని యోజనలు గ్రామ పారిశుధ్యము, గ్రామగ్రంథాలయాభివృద్ధి, గృహపరిశ్రమల నెలకొల్పుటక, దేశీయవృత్తుల పోషించుటకు పంచాయతీ సంస్థలద్వారా కృషిసలుపవలసినదిగా హెచ్చరించిరి. పంచాయతీ సంస్థలు గ్రామనేవ చేయుటకొరకేగాని గ్రామములపై అధికారము చలాయించుటకు కాదని స్పష్టపరచిరి. పిమ్మట గ్రామములు అన్ని సంఘములలోనుంచి పోటీతీతండ్ల యొక్కరిని ఏకగ్రీవముగా ఎన్నుకొనిరి.

- 1 మరాఠీ పానుగంటి సూరన్న పంతులుగారు.
- 2 " నమదూరి రామయ్యగారు
- 3 " ఎలికెట్టి సీతారామయ్యగారు
- 4 " చమ్మకాయ పదాశివరావు పంతులుగారు.
- 5 " నల్లా వెంకట్రాముగారు.
- 6 " నల్లా చిన్న వెంకన్నగారు.
- 7 " గవర సత్యనారాయణగారు.
- 8 " చావలి వెంకట్రామ పంతులుగారు
- 9 " జేగల వీరాస్వామిగారు.
- 10 " వాకాడ వీరాస్వామిగారు.
- 11 " చావలి పూర్ణయ్య సోమయాజులుగారు.

పెసిడెంటు ఎన్నిక ది 6-6-1928 తేదీని జరుగుటకు ఏర్పాటు చేసినారు.

(ఒక విలేఖరి)

గంటి గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నిక
22-5-28 తేది ఉదయం 9 గంటలకు గంటి గ్రామములో గంటి గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికలు జరపించుటకు మ-రా-రా-త్రి స్వసింహదేవర సత్యనారాయణగారు చయ చేసిరి. రమారమి ఒక నందమంది వోల్టర్ల ఎన్నికలలో పాల్గొనుటకు గ్రామ చావలియొద్దకు వచ్చిరి మ-రా-రా-త్రి సరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు గ్రామపంచాయతీల యుపయోగములు పరిపాలనావిధానములు పూర్వకాలమున పంచాయతీలు గ్రామముల పోషించిన విధానమును చక్కగా తెలియజెప్పిరి. వోల్టర్ల తమయొక్క భర్తృచలకు బాగుగ తెలుగుకొని వోటింగు ఆవసరము లేకుండనే జాతిమతకక్షతో నిమిత్తము లేకుండ ఏకగ్రీవముగా యీ క్రిందివారిని పంచాయతీగా ఎన్నుకొనిరి.

1. మ-రా-రా-త్రి గంటి సీతారామయ్యగారు.
2. " గంటి చిన్న సీతారామయ్యగారు.
3. " గంటి గోపాలముగారు.
4. " ముదనూరి గంగరాజుగారు.
5. " ముదనూరి వెంకటరాజుగారు.
6. " ప్రత్తి సరసింహముగారు.
7. " దేముడు సోమన్నగారు.
8. " ప్రత్తి బంగారయ్యగారు.
9. " నక్క వెంకటరత్నంగారు.
10. " కోడూరి రామన్నగారు.
11. " నంబూరి వెంకటస్వామిగారు.

పెసిడెంటు ఎన్నిక 29-5-28 తేదీని జరుపుటకు ఏర్పరచబడినది.

(ఒక విలేఖరి)

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును సుగించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాయటకు రు 1-0-0 ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 ప్రశ్న ప్రాయకాలమున తెలుపవలెను. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

నేషనల్ ఇండియన్
ట్రైఫ్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ
లిమిటెడ్
నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రెట్టింపులాభములవద్దతి నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతుల యొక్కవివరములు.
యీ దిగువవారికి ప్రాసెస్ నుకొనుడు.
హిందూదేశములో యిట్టిలాభములను చూపు కంపెనీ యిదితప్ప మరెవ్వరికీలేదని నమ్ముచున్నామని స్టేట్సుమెంట్ పేపరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.
బ్రాంచి కేటెటర్:- సి. ఎ. మాధవరావు, శేషవల్ ఇండియన్ ట్రైఫ్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ, 117 ఆర్మీనియన్ చిథి, మద్రాసు.
చీఫ్ ఏజెంట్:- టి. వి. రాఘవయ్య, వార్షిక సర్కూల్స్ లెజనాడ.

దంత చూర్ణము
డబ్బీ 1-కి 0-2-0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతో ముటవలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాదును. శోటదుర్బంధము లేకయుండును. తండ్లు ముక్కుములవలె తెల్లగా నుండును. అమ్మతొంజనం డిప్, బొంబాయి. ముద్రాను

T. STANES & Co., Ltd.,
COIMBATORE.

క్రింద నుదహరించిన మేషిను; రికార్డులు యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

హార్టిన్స్ అండు కో, 185, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

1928 సం॥ మే నెలలో ప్రచురమైన నూతన

10 ఇంచి రెండు ప్రక్కలగల "హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్"

(Price 2-12-0 each)

నాగవ్వరము
N 2423 } మామధుర మీ (పొనుసామి
నాటి. పిల్ల, మధుర)
భాగము 1,2

రికార్డులు
తెలుగు

N. 2424 } తల్లి ఇష్టజేమా (ఎస్. సుబ్బా
హృదయపాలక రావు.)

(ధర రూ 2-12-0)

కన్నడం
N 2425 } ఓడిబాడో వై డి. సుబ్రహ్మణ్య
కుంకపతి (మైసూరు)
భాగము 1, 2

నూతన హోరన్ మాడలులు.

నెం॥ 31 అండు 32.

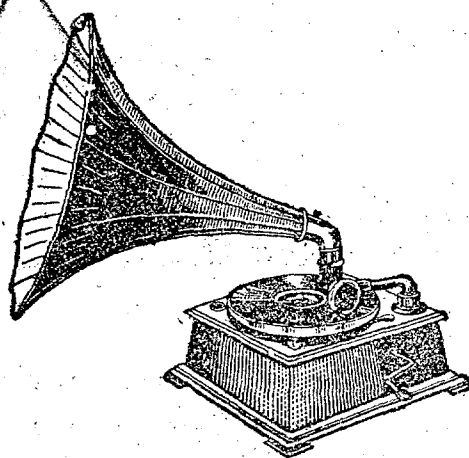
నూతన మోస్తరు హోరను, టోన్ ఆరమ్

నెం॥ 4 సాండు బాక్సు సహితము.

ది గ్రామోఫోన్ కంపెని లిమిటెడ్,

కలకత్తా.

బొంబాయి.

పైన నుదహరించిన రికార్డులు యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

హోమర్ అండు కో, 175 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ వర్ధంత్యుత్సవములు

శీమనిపట్నం, మే 18:—నేటి సాయంత్రము 4-30 గంటలకు రాజును హేంద్రవర కాపురములకు శ్రీ ఆక్రమణి సాహెబు బహదూరువారి యధ్యక్షత క్రింద మరల సభ గూడినది. శ్రీ వి.యస్. శర్మ (అడయాడు) గారు "విద్యావిభా: మందిరి నూతన మాధ్యమ" లను గూర్చియు, బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారు ఎం. ఏ "కళింగచరిత్రమున పరిశోధనాసాధనము" లను గూర్చియు, ఎం. ఎస్. భాస్ (మైదరాబాదు) గారు "ఆరేఖియా లోని ఉమర్ కలిఫాయొక్క పరిపాలనాసందర్భమందలి భూమి కిస్తు విధానము" ను గూర్చియు, కోన వేంకటరాయ శర్మగారు "ప్రాచీన భారతవర్ష మందలి కావనసభ" ను గూర్చియు జక్కని పరిశోధనలతో గావించిన యనుభవములను విశేషపరిచిరి.

మే 19:—నేటి యాదము 8 గంటలకు మరల సభ గూడినది. కర్మయోగి జ్ఞానయోగములను గూర్చి వి.యస్. శర్మ ప్రభువులు ప్రసంగించిరి. సాయంత్రము మ్యానిసిపల్ ఆఫీసులో అప్పటి ఫాదర్ బోరగారు రెవరెండు గర్లిసన్ బోరగారి యధ్యక్షత క్రింద విశ్వవిద్యాలయ యధ్యక్షులకు శ్రీ డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారు ఎం. ఏ; ఇంగ్లండులో ఇటీవల డా॥ జోసెఫ్ బోరగారు ప్రచురించిన "ప్రపంచమునకు శ్రీమత్రువు ఇచ్చిన సందేశము" అను గ్రంథముపయ దముకు గల యభిప్రాయములను భారతీయవయమునకు సమన్వయ మొనర్చి చక్కని భావద్యోతకమున సాహస్యమున గావించిరి. ఆనంతరము ఆడయాడునుండిచ్చిన వి.ఎస్. శర్మగారు పంతులుగారు ఆధ్యక్షులకు ఉపన్యాసములకును వందముల నర్పించిరి. రాత్రి 8-30 గంటలకు ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ వర్ధంత్యుత్సవములు బిరుదు

జయధ్వనులతో ముగింపబడినవి. రాత్రి 9 సం॥ రము అను రావలితో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. సభలకు రాజాలక పోయినందులకు జరిగియు జయప్రదముగ జరుగుగాక యని దీవించుచు ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ కార్యక్రమమును ప్రశంసించుచు (వ్రాసిన సి. ఆర్. రెడ్డి (వైసు చాన్సలరు, ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ) ప్రొఫెసర్ పి. శేషుడిఎమ్ ఏ.) కాళి విశ్వ విద్యాలయము) ఆర్.ఆర్. భాస్ ఎమ్ ఎస్. సి.లక్ష్మి యూని వర్సిటీ రిజిస్ట్రార్ గారు) డాక్టర్ చాన్సలరు బ్రెయిన్ రాక్ ఫోర్డు అమెరికా గార్ల యుత్తరములను ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ ప్రధానలకు శ్రీ డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుగారు పదిచిరి.

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ మంత్రివరమే
మే 18 నేటి సాయంత్రము 8 గంటలకు ప్రతినిధుల సభలో ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ మంత్రి పరిమత్ (సెనెటు సభ సమావేశమైనది. రాబోవు సంవత్సరము యూనివర్సిటీవారి కార్యక్రమము నిర్వహించబడుటకు అధికారవర్గమును పంపులను ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ సభకు శ్రీ డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. మరల ఏకగ్రీవముగ శేషగిరిరావు పంతులుగారు భారతీ తీర్థకు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. పి. సి. వేంకటపతి రాజగారు బి. ఏ. ఎం. ఎల్. సి. బి. సీతారామరాజు బార్ ఆటో లా, పి. లక్ష్మీనరసింహరాజు, బి. వేంకట పతి రాజు బి. ఏ. బి. ఎల్. సి. బి. యి. గార్లు గౌరవాధ్యక్షులుగ నుండి శ్రీ జగన్నాథపాడి ఖండంగ (బాదప జమిందారు), శ్రీ కోన వేంకటరావు పంతులుగారు (స్టేడరు, బాపట్ల) గార్లు డిప్యూటీ ప్రెసిడెంట్లుగను, ఎన్నుకొనబడిరి. కార్యనిర్వాహకసభకు కూడ ఏర్పడినది. ఆంధ్రవేత్తములోని విద్యావిభాగములకు నాటిలోని పరిశోధనాకార్యములకును తగిన ప్రోత్సాహము మోపుటకు భారతీ తీర్థ పక్షమున బి.

సి. ఎం. ఏ. పరిక్షలు జరుపుటకు గూడ నిర్ణయమైనది. 1928 29 సం॥ రములకు (రెండు సం॥ రములకు) బకసీయ గ్రంథము లను గూడ నిర్ణయించిరి. అంతటితో సభ ముగింపబడినది.

మంత్రివరమయొక్క ప్రథమసభ
విజయనగరములో మే 21 న శేషి సాయంత్రము 4 గంటలకు శ్రీ బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారు ఎం. ఏ. గారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. సభకు కొండపల్లి జగన్నాథాధ్యక్షు గారు, భోగరాజు శారాయామూర్తి పంతులుగారు, కోన వేం కటరాయ శర్మగారు, వక్కలంక ఆచార్యరావుగారు, బుద్ధిరాజు శ్రీరాములుగారు, వి.యస్. శర్మగారు ప్రభువులు దయచేసిరి. యూనివర్సిటీకి అధ్యక్షరావుగారు బి. ఎస్. సి. గారిని రిజిస్ట్రార్ గును డాక్టరు బి. శ్రీరాములుగారిని డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ గును ఎన్నుకొనిరి. ముందు సంకీర్తన కార్యక్రమము నిరూపించిరి. ప్రధాన కార్యాలయము నుండియే ఆంధ్రవేత్తములోని యన్ని ప్రాంతములలోను పరిక్షలు జరుపవలె ననియు, యూనివర్సిటీ తరపున రిడరుషిఫ్ లెక్చర్లు ఇచ్చుటకుగానూ శ్రీయుతులను భోగరాజు శారాయామూర్తి గారు (నన్నయయ్యగారు. ఆంధ్ర సారస్వతమును) గిడుగు వేంకటసీతావతిరావు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు (ఆంధ్ర భాషాచరిత్రము) డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారు ఎం. ఏ. సి. హెచ్. డి. (ఆంగ్లకవిత్వమునందలి యాధ్యాత్మిక విషయము, ఆంగ్లోపన్యాసమును) మూడు ఉపన్యాసములకు తరుగులేకుండ ఇచ్చుటకుగాను ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ విధముగ భారతీ తీర్థ వర్ధంత్యుత్సవములను విజయవంతముగ నెలవేర్చగలుగుటకు గౌరవాధ్యక్షులను భారతీ తీర్థకు ప్రధాన అధ్యక్షులను సగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ నిజయనగర-మహారాజాగారు నందనీయులు.

Bears' ELEPHANT CIGARETTES

THOMAS BEAR & SONS (INDIA) LTD.
(INCORPORATED IN ENGLAND)

2160

అభినందనము.

22-5-28 తేదీన గంటూరు రత్న హాల్ లో జరిగిన సదించి నడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు గారు విరోధివర్గముచే కల్పింపబడిన ఆంధ్రకర్మాగారము కేసు సుండినిముక్తులై, నిర్దోషులుగ పరిగణింపబడిన సందర్భమున వారిని గంటూరు విద్యార్థిసంఘసభ్యులు అభినందించి యీ క్రింది పంచరత్నములు సమర్పించిరి.

ప్రాత్యూరు వేంకటకృష్ణారావు
నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారికి
మృదదుపూర్వకముగ నొసంగు
పంచరత్నములు

కా. శ్రీలాల్ త్యాగము, కీర్తివైభవము, సచ్చేయాలిలాసిత్వము, మృద్యులప్రాధనము, సహింపక యుద్ధం నేపథ్య ప్రత్యూ

హముల్లో! తూలక, ధర్మజ్ఞ, రాజనాయకత్వకృత్యులతో నేయుక్తమృత్యుంజయింక! మాలక్ష్మీనరసింహారాయని, జగత్సామ్యుల గలూడించుతనం!

ఉ. పర్యవశాభిరామ! బుధసన్నత! మీ సుయోగస్థితాంశులదా దుర్వహదుప్రభావమును విధింతుదుచే గలబీకృతులను గూడ బర్హిసయంధకారములు పోనె జగంబున నిట్లు ముక్తులై పర్యవశానురంజనము సల్పుచుఁబోలుచువహించిమిలుతుంక!

కా. ఎంతో కార్యభరంబు కల్గియును మాయుష్టంబుదీర్చంగ మా స్వాంతంబుల మదమందఁగాఁ దమరు మాకధ్యక్షులై వృద్ధి క, త్వంతంబుల బ్రయతించివారు, తమ కార్యా! రిత్రవాదన, మా, యంతేవాసిగణంబు కుండెనపు, డిష్టా! చెందె నానందముంక!

సీ. దేశోపకృతుల బోధించి మాకెల్ల ఖ
ద్వందీక మది జలపాతవివారు
వికమత్యంబు నిద్యార్థులందున మెందు

కొనునట్లుగాఁ బాదుకొలిపివారు
రాతిరిలదుల మాచేత నేర్పించి, ధ
ర్మమరి బాలర కిట్టె మరసినారు
ఎట్టియక్కట్టులనేని మామనవి యా
లించి మాపనుల సాగించివారు

గీ. తాము మానవులమునకు నధ్యక్షపదవిఁ
బూని చేయనిదేడి! లక్ష్మీవృసింహ
రాయ! దేశోపకారవర్తనఁడవైన
సీయెడల మోపునపవాదు నిలువఁగలదే!!

ఉ. జయమగుఁగాక నీకు జనసమ్మతవర్తన! మాదవీటికెం
తయూ, జలలోపమన్న సదీ, తప్పగఁజే నెను నీభగీరథ
ప్రయతనముతో ఫలింతుక, నప, పనలెల్లఁదొలంగుతక భవ
ద్దయయడి ఛాత్రపంఠమునఁ, దార్శ్నికుఁగాత మఱింత
ధీనిధి!

గంటూరు,
22-5-1928. } విద్యార్థిసంఘసభ్యులు.

ఆశాభంగము కలుగ కుండుటకై తక్షణమే ఆర్థరును పంపుడు.

ఆంధ్రభాషా జేలిసినవారు మిక్కిలి సులభముగా ఆంగ్లభాషను నేర్చుకొనవచ్చును.

ఆంగ్ల ఆసాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని

ఈ బిల్డింగ్ గ్రంథము ఇప్పటికి 150000 మందిచే చదువబడి నుప్రసిద్ధిచెందినది.

3-వ సారి ముద్రింపబడినది. తక్షణమే ఆర్థరు పంపుడు.

ఆంధ్ర ఇంగ్లీషు భాషలయందు ఎక్కువ ప్రావీణ్యముగల పండితునిచే పరిశీలించి వ్రాయబడినది.

ప్రతియొక్కరివద్ద ఒక ప్రతికనుండలేకగది.

60 దినములలో ఎవరైనను ఆంగ్ల భాషను గురుసహాయము లేకయే నేర్చుకొనవచ్చును.

ఇది ఆంగ్ల భాష మాట్లాడుటకును చదువుటకును, వ్రాయుటకును బాగుగా నేర్పును.

800 పుటలు గల పెద్దగ్రంథము ధర ప్రతి 1-కిర్రు 2-0-0.

ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే ఆర్థరును పంపుడు. తపాలు ఖర్చు రూ. 0-8-0 లగును.

ఆపారమైన విషయము గలదు. ఈ పుస్తకము 250000 మందిచే ప్రసిద్ధిచెందినది. 800 పుటలు గలది. రెండవ కూర్పు సీమకాలికోబైండు. శ్రీరామలనారి పబ్లికేషన్సు శ్రీశీతాదేవి వివాహము మొదలగు 8 ఆఫ్టర్ పత్రములు గలదు.

ముఖ్యగమనింపు:— మోసముపోకుండుటకై మా తిలక్ పుస్తకాలేడి శ్రీధరు మార్కు వర్తకగుర్తు గల పుస్తకమును గమనించి తీయుడు. మోసపోకుడు. ఈ ప్రకటనయందు తెలుపబడిన ప్రకారము ఈ పుస్తకమును లేనిచో పెక్కుమంది వాదనలు పంపబడును.

టి. రాజగోపాలు మొదలియారు. 302, టంకశాల వీధి, మింటుపోస్టు, మదరాసు.

AMRUTANJAN
The Only Pain Killer

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

సరస్వతీపవర్ డైనే రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండు పనులు చేయబడును.

4687

హనుమాన్ నబ్బు

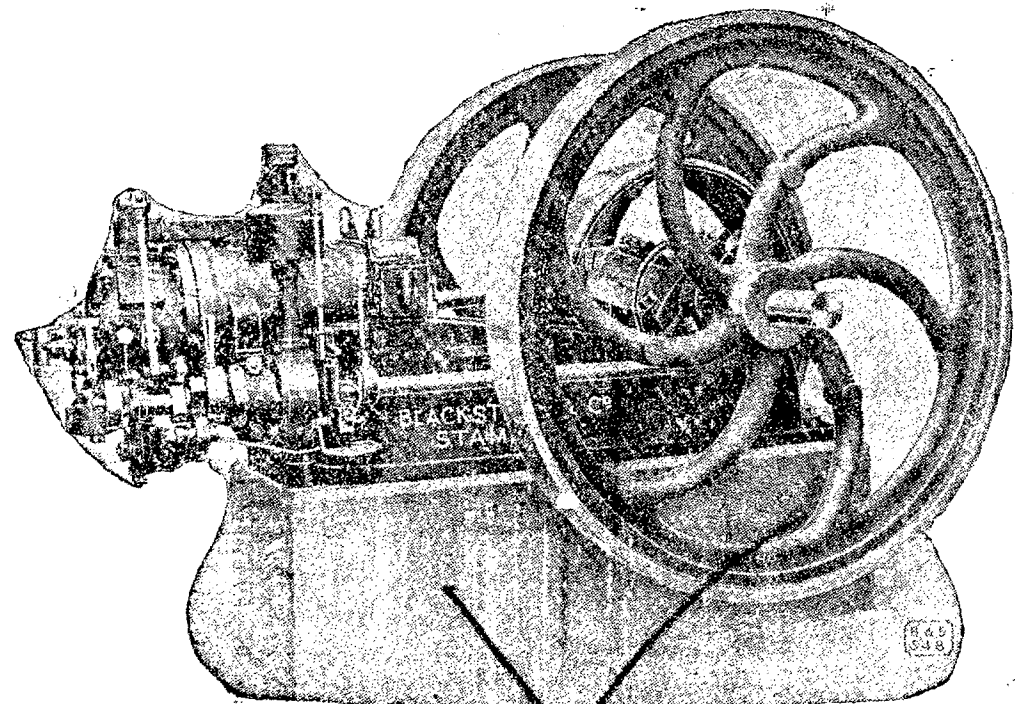
యస్. రంగనాథంకెట్టి అండు బ్రిదర్స్, నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

లోకప్రసిద్ధమైనది. కీని నమానమైనది వేరులేదు చర్మవ్యాధులకు నంజీవి వంటిది. ఎచ్చటను దొరుకును.

1727

బాక్ స్టోన్

కోల్డ్ స్టోర్ టింగు క్రూడు ఆయిల్ ఇంజనులు
9 నుండి 600 బి. హెచ్. పి. వరకు గలవు.
ఇదివరలో లేనంత కొద్ది ఖర్చుతో పనిచేయవీలుగలదు.

ప్రతి బి. హెచ్. పి. 1-కి
గం 1-కి కావలసిన సూనెయును,
లాబ్రి కేటెంగు అయిలు
కగు ఖర్చు
3 దమ్మిడిల కంటెను తక్కువగానే
యుండును.

మార్షల్ నన్ను అండు కంపెనీ,

(ఇండియా) లిమిటెడ్.,

ఇంజనీరులు

852

నెం 9, సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

బ్రాంచిఫీసులు:— బెజవాడ, తంజావూరు, కోయంబుత్తూరు.